

Тиждень

український www.ut.net.ua

ВІТАЛІЙ ШЕВЧЕНКО
ПРО ЗАБОРОНУ
РОСІЙСЬКИХ
КАНАЛІВ.
СТОР. 14

№ 48 (57) 28 ЛИСТОПАДА – 4 ГРУДНЯ 2008 р.

БІЙКА СЕЗОНУ

Шуфрич vs Рудьковський.
Стор. 18

КРИЗОВІ ПРОФЕСІЇ

Хто потрібен у часи
звільнень. Стор. 26

ГОЛОД І РЕПРЕСІЇ

Комунізм в Україні.
Стор. 36

ЗАКВАСКА ТЕРОРИЗМУ

Кваліть держави
призводить до насилля.
Стор. 20

ZOOM-ZOOM
ZOOM-ZOOM
MAZDA CX-7
ТВІЙ ПРОСТІР
ОФІЦІЙНО В УКРАЇНІ

АВТО Інтернешнл

Офіційний імпортер та дистриб'ютор Mazda в Україні

8-800-50-181-50

(безкоштовно по Україні зі стаціонарних телефонів)

Лише в офіційній дилерській мережі Mazda

Офіційна дилерська мережа Mazda: Київ: "АВТО Інтернешнл", (044) 390-17-77, 425-88-25; "АВТО Інтернешнл Метрополіс", (044) 492-76-30; Дніпропетровськ: "СервісЦентр "Альфа", (0562) 36-06-41; Донецьк: "АЛЕКСМоторс", (062) 312-79-05; Житомир: "Житомир АВТО Інтернешнл", (0412) 413-979; Запоріжжя: "АльфаПлюс", (061) 289-05-50; ІваноФранківськ: "Сага Авто", (0342) 50-86-26; Кіровоград: "ОлівіЦентр", (0522) 35-20-00; Луганськ: "Автогранд", (0642) 507-270, 507-290; Львів: "Телікон", (032) 242-07-07; Миколаїв: "Легенда Авто", (0512) 42-66-25; Мукачево: "АВТО Інтернешнл Закарпаття", (03131) 313-35; Одеса: "ІнтерАвто", (0482) 49-10-49; Полтава: "ПолтаваМоторсервіс", (0532) 66-07-40; Рівне: "Стронг", (0362) 62-25-09; Севастополь: "АВТО Інтернешнл Севастополь", (0692) 67-27-07; Сімферополь: "Кримтаксосервіс", (0652) 255-472; Тернопіль: "ТерКо АВТО Інтернешнл", (0352) 47-55-00; Харків: "АккоМоторс", (057) 336-97-41; Херсон: "АВТО Інтернешнл Херсон", (0552) 33-44-65; Хмельницький: "МоторЦентрПоділля", (0382) 783333; Чернівці: "Мотор Центр", (0372) 573395

www.mazda.ua

ОБРАЗ

З настанням холодів знову почалися чвари з Росією щодо газу. Цього разу про борги та ціну у \$400. Прикметно,

газотранспортних систем, що ведуть із Росії до Європи. Тим часом українці мерзнуть... Малюнок Дмитра Скаженника.

що «Газпром» поводить себе як цинічний монополіст, у той час як наші політики скромно відводять о. А могли б самі

ставити умови «Газпрому». Адже Україна є найбільшим покупцем російського газу. До того ж, монополістом

Засновник ЕСЕМ Медіа ГмбХ
Видавець ТОВ «Український Тиждень»
Шеф-редактор Юрій Макаров
Головний редактор Роман Кульчинський
Заступники головного редактора
 Павло Солодько, Наталія Васютин
Редактори Анатолій Бондаренко,
 Дмитро Губенко, Роман Кавачий,
 Ігор Кручик, Андрій Лаврик,
 Катерина Липа, Сергій Лук'яничук,
 Вікторія Поліщенко
Спеціальний кореспондент
 Марія Старожицька
Журналісти Анна Бабинець, Богдан Буткевич,
 Василь Васютин, Сергій Гузь,
 Інна Завгородня, Антон Зікора, Вероніка Кіфчак,
 Олександра Киричук, Наталія Петринська,
 Олена Чекан, Валентина Кузик
Літературний редактор Олександр Григор'єв
Контент-редактор сайту Таня Овчар

Виконавчий директор Роман Чигрин
Фінансовий директор Андрій Решетник
Відповідальний секретар Віталій Столига
Дизайнери Ганна Єрмакова,
 Тимофій Молодчиков, Юрій Довбах
Художники Андрій Єрмоленко, Павло Ніц
Більд-редакція Олександр Чекемьов, Валентина Бутенко
Фотографи Андрій Ломакін, Євген Котенко
Кольорокоректор Олена Шовкопляс
Коректори Марина Петрова, Світлана Стівпова
Директор з реклами Олена Карпенко
Телефон (050) 353 9060
E-mail karpenko@ut.net.ua
Відділ ПРОМО та PR Наталія Салп'ян
Відділ розповсюдження Наталія Астаф'єва
Відділ маркетингу Ганна Кашеїда

Свідоцтво про державну реєстрацію
 КВ №13005-1889Р від 13.08.2007 р.
 Друк ЗД «Бліц-ПРИНТ»,
 Київ, вул. Довженка, 3
 № зам. 60243
Наклад 30 700
Адреса для листування
 03040, Київ,
 вул. Васильківська, 2 А
Телефон (044) 503 3740
 Виходить щоп'ятницю
 Розповсюджується
 в роздільній торгівлі
 ТА ЗА ПЕРЕДПЛАТОЮ
Ціна договірна
 Передплатний індекс 99319

КОЛАЖ: АНДРІЙ СРМОЛЕНКО

ФОТО: АНДРІЙ ЛОМАКІН

ФОТО: REUTERS

18 БІЙКА БЕЗ РЕГЛАМЕНТУ
Про відбитки пальців
Шуфрича на щоці Рудьковського

26 КОЖНОГО МОЖУТЬ ЗВІЛЬНИТИ
Криза надиhaє ледачих

58 ПХЕНЬЯН ДЛЯ ВІДДАНИХ
Північна Корея від мавзолею

ОБРАЗ

1 КАРИКАТУРА ТИЖНЯ
Малюнок Дмитра Скаженника

НА ЧАСІ

4 ФОТО ТИЖНЯ
Свічка під снігом

6 ТЕНДЕНЦІЯ ТИЖНЯ
Примушення до щедрості

11 ОЦІНКА
Запустити механізм

ВПРИТУА

14 ХИМЕРИ ТЕЛЕРАДІОПРОСТОРУ
Голова Нацради Віталій Шевченко
про заборону російських каналів

18 «НЕСТОРЕ, ВИЙДИ!»
Спаринг Шуфрич – Рудьковський

20 ПРИВИД ТЕРОРИЗМУ
Громадяни змушені вдаватися
до насильства

22 ПРОФСПІЛКОВИЙ ГАМБІТ
Нові власники халяйнують у ФПУ

26 ПРАЦЯ ЗА ТРЬОХ
Користь від кризи

28 РУХОМА НЕРУХОМІСТЬ
Час купувати квартири
на первинному ринку

32 ХОЛОДНИЙ ДУШ
Ісландія вже майже
пережила економічну кризу

34 МОДА ВУЛИЦЬ
Що та як одягати для настрою

ТЕМА ТИЖНЯ

36 ВЕЛИКИЙ ТЕРОР
Голодомор і політрепресії в Україні

МИ

48 РУХ ЗА ПОГРОМИ
Ті, хто проти наркотиків, збирають зброю

53 ПРАВИЛО АЗАРОВА
Світлана Пиркало вирішує
проблеми суржиком

54 ПОМІЖ КРАПЕЛЬКАМИ
Якими були насправді
справжні комуністи

НАВІГАТОР

58 ПХЕНЬЯН БЕЗ ШОПІНГУ
Вклонитися Кім Чен Іру

64 КОЛЕСАМИ – ПО КРИЗІ
Автівки подешевшали:
плюси та мінуси негайної купівлі

66 ВІЧНИЙ ЕВОЛЮЦІОНЕР
Білки теплового шоку як рушій прогресу

68 ШЛЯХ ВОІНА В УКРАЇНІ
Фрі-файт – наші починають
і перемагають

70 КУЛЬТУРНИЙ МОНОЛОГ
Сергій Жадан у Відні
презентував українську культуру

72 ОЧИМА НАЦМЕНА
Дитячі спогади Ігоря Померанцева

74 СОНЯЧНІ КЛАРНЕТИ
Оптимізм імпресіоніста
Ігоря Величка

76 ВІДГУКИ.
Вистави, фільми, виставки,
книги, музичні записи

78 АНОНСИ.
Коротко про культурні події

НАШ ТИЖДЕНЬ

80 Кілька слів від журналістів **Тижня**

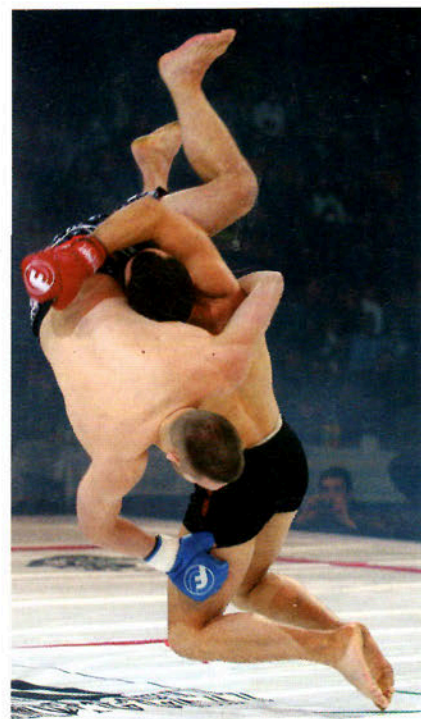

ФОТО: PHL

68 ФРІ-ФАЙТ
Прийоми спортивної злості

ФОТО: АНДРІЙ ЛОМАКІН; КОЛАЖ: АНДРІЙ СРМОЛЕНКО

Із самого серця Коньяку

RÉMY MARTIN
FINE CHAMPAGNE COGNAC

НАДМІРНЕ СПОЖИВАННЯ АЛКОГОЛЮ ШКОДИТЬ ВАШОМУ ЗДОРОВ'Ю

Ексклюзивний дистрибутор ТЗОВ ФТД "Маркет - Груп", тел. (056) 749-72-12.
Ліцензія ДААК ДПА України № 004443 від 13.09.2004

Свічка під снігом

У суботу відкривали меморіал і згадували жертв Голодомору. В багатьох цього вечора у вікнах горіли свічки. В багатьох, але далеко не в усіх, хоча, здавалося б, це було так просто й так природно. Чому? Можливо, спрацювали втома, скепсис, пропаганда? А може, українці не повірили в щирість того, що діється? В церемонії, окрім керівників держави, закордонних гостей, церковних ієрархів, брали участь двоє свідків тієї трагедії – літні чоловік і жінка. Ті, які дивом вижили й дожили до наших днів. Їм має бути під вісімдесят. Те, що під мокрим снігом для них забракло парасоль, ніби не диво. Припустімо, ніхто не чекав негоди. Але жодна агенція, жодна газета не згадали, як же звали ту жінку й того чоловіка, які йшли скорботною ходою поруч із президентом. Їхні імена виявилися нікому не цікаві...

П'ЯТЬ ОБЛИЧ

**МИХАЙЛО
ЖИДЕНКО**
виправданий за
вбивство міліціонера

Апеляційний суд Харківської області виправдав тракториста, якого звинувачували у

вбивстві працівника міліції. 15 листопада 2006 року на Жиденка з дружиною вдома напали два міліціонери в цивільному, й він був змушений оборонятися зі зброєю в руках.

РОБЕРТ ФЛЕТЧЕР
опинився за ґратами

«Мільйонера-наставника», якого затримали 23 листопада в Києві, підозрюють у шахрайстві. За попередніми оцінками, Флетчер ошукав учасників своїх тренінгів «Як стати мільйонером» на \$10 млн.

**БОРИС
БЕРЕЗОВСЬКИЙ**
може втратити гроші

Швейцарська влада ухвалила заморозити рахунки російського підприємця в місцевих банках та конфіскувати його заощадження. Це було зроблено на прохання Росії у зв'язку зі справою про розкрадання коштів компанії «Аерофлот».

ЮРІЙ ЛУЦЕНКО
виграв суд

Печерський райсуд Києва задовольнив позов очільника МВС до нардепа від ПР Владислава Лук'янова та газети «Республіка Крим» про захист честі, гідності й ділової репутації. Тепер газета має спростувати заяви регіонала про некомпетентність міністра.

ВІЛЬЯМ ТЕЙЛОР
за вступ України
до НАТО

Посол США заявив, що Україна готова приєднатися до НАТО, оминувши План дій щодо членства. А тому Вашингтон, очевидно, не буде переконувати партнерів по Альянсу надати Києву ПДЧ у грудні.

Примушення до щедрості

Росія вимагає від України повернути неіснуючий газовий борг і погрожує абсурдно високими цінами

Осіньне загострення газових стосунків між Росією та Україною вже стало традицією. Ще тиждень тому здавалося, що підстав для чергового «газового шоу» під Новий рік найменше цього року не буде. Так, 15 листопада в Кишеневі прем'єр РФ Володимир Путін запевнив нашу прем'єрку Юлію Тимошенко, що «розрахує досягти взаємно прийнятних домовленостей» із Україною у газовій сфері. Тимошенко ж зазначила, що очікує на підписання цих угод ще до кінця місяця. Натомість вже 20 листопада президент РФ Дмитрій Медведев дає голові «Газпрому» Алексею Міллеру розпорядження стягнути з України борг за газ — «або добровільно, або в примусовому порядку». А Міллер озвучив суму цього боргу — \$2,4 млрд. І зазначив, що ціна газу для України наступного року може становити \$400 замість нинішніх \$179,5. Зрозуміло, що громадськість Укра-

їни в черговий раз була схвильована цими заявами — знову ми комусь щось винні й мусимо щось у когось просити. Схоже, що саме такого ефекту й добивалася російська сторона, свідомо підтасовуючи обставини газових стосунків із Україною на свою користь. Річ у тім, що Україна нічого не винна «Газпрому», адже монополюючим постачальником газу на 2008 рік є швейцарська компанія «РосУкрЕ-

ХРОНІКИ ТЕОДОРА ДРАЙВЕРА ПЕРШИЙ СНІГ

НА ПРОГУЛЯНЦІ З ДИТИНОЮ

КРИК ДУШІ

НА ЧАСІ

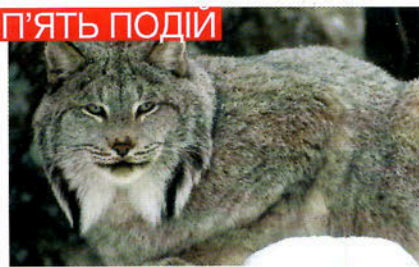
Щодо заборгованості перед РУЕ, то тут теж не все так просто. В 2006–2007 роках продаж імпортного газу в Україні здійснювала компанія «УкрГаз-Енерго», яка на 50% належала РУЕ і на 50% – «Нафтогазу». За цей період «Нафтогаз» не отримав від УГЕ жодної копійки з дивідендів, яких «набігло» близько 2 млрд грн. «Притримуючи» оплату РУЕ, в «Нафтогазі», вочевидь, сподівалися таким чином витиснути кошти з РУЕ. Й наразилися на «асиметричну відповідь» у виконанні президента Медведева.

Найкращий вихід для України в цій ситуації – не піддаватися на «газово-психічну» атаку. Лякати ціною \$400 за газ в ситуації, коли нафта коштує дешевше \$50, а споживання газу в світі різко скоротилося внаслідок кризи – рідкісне нахабство. Тому українські переговорники мали б нагадати російським колегам, що Україна є найбільшим (саме так) покупцем російського газу і монополічним транзитером до Європи. Зрештою, якщо газпромівці знову хочуть зустрічати Новий рік у своєму офісі на Наметкіна, то українській стороні не вперше домовлятися в подібних умовах. Головне, щоб, як каже пан Путін, ціна була взаємно прийнятною.

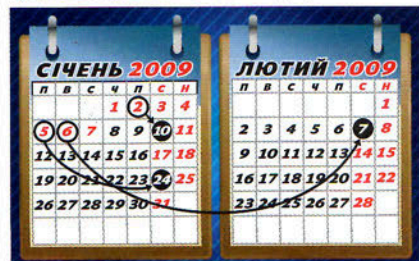
Сергій Лук'ячук

нерго». Більше того, до складу боргу Медведев включив не лише дійсний борг за вересень-жовтень (загалом близько \$1,3 млрд), але й \$835 млн за споживання в листопаді, і навіть \$350 млн штрафів, які є наразі предметом суперечки між РУЕ та «Нафтогазом». Цікаво, чи РУЕ окремо оплачує пану Медведеву лобіювання своїх комерційних інтересів, чи ця сума вже передбачена в його зарплаті президента РФ?

П'ЯТЬ ПОДИ

ЛЮБИТЕЛІ ТВАРИН. Дорослу самку сірої канадської рисі серед білого дня викрали з Харківського зоопарку.

СВЯТА. Різдвяні вихідні уряд радить розтягнути на тиждень – з 1 по 7 січня. За 2, 5 та 6 січня відроблятимемо по суботах.

ЗНОВУ МАЙДАН. Київський мер Леонід Черновецький розпорядився змінити дизайн головної площі столиці.

ЗАЙВИЙ КВИТОЧОК. Попит на новорічні рейси в касах Південно-західної залізниці впав на 10% порівняно з минулим роком.

КРЕДИТ. Світовий банк надав Україні кредит у 3 млрд грн на 30 років під 5% річних для покриття бюджетного дефіциту.

НОВА НИША НА РИНКУ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Довільне плавання

Нацбанк відпускає курс гривні

Відтепер офіційний курс гривні визначатиме Нацбанк України за результатами торгів на міжбанківському ринку. НБУ змушений вдається до нової політики після провалу своєї обов'язкової програми з підтримки фіксованого курсу гривні. Експерти прогнозують різкі коливання курсу гривні до інших валют від 5% до 10% на день в один або інший бік.

Найближчим часом курс гривні й надалі знижуватиметься, зокрема під тиском таких чинників, як вимоги Росії терміново сплатити \$2,4 млрд за закачаний у наші сховища природний газ.

Від нестабільності валютного курсу найперше постраждають ті громадяни, платежі яких прив'язані до інших валют, а не тієї, в якій вони отримують свої доходи. Наприклад, це може стосуватись оплати валютних кредитів (у тому числі іпотеки) або оренди житла.

Ще більше це позначиться на цінах та обсягах імпорту в Україну. Вод-

ночас відбудеться його скорочення та зростання гривневої ціни на імпортні вироби й сировину.

Власне, перехід від фіксованого до вільного (гнучкого) курсоутворення не вплине на економічну ситуацію, проте дозволить Нацбанку зберегти золотовалютні резерви, якщо попит на валюту залишатиметься високим ще тривалий час.

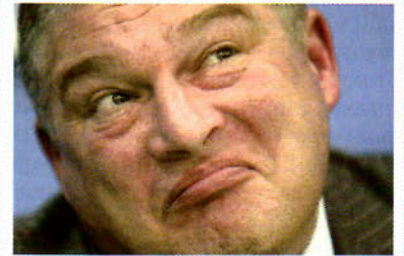
НБУ зможе нарешті залучити до фінансового регулювання інші ринкові інструменти, а не тільки свої валютні резерви. Вважають, що за такої курсової політики більшого значення може набути регулювання економіки через облікову ставку. Проте гнучкі валютні курси є дуже чутливими до спекулятивних атак.

За економічними розрахунками, курс гривні до долара може стабілізуватися на рівні 5,8-6,0 грн за долар після того, як банки сплатять за іноземними кредитами \$15 млрд та відновиться експорт у металургійному секторі.

Ходоки до Росії

Українські політики люблять радитися з сусідами

Перший секретар КПУ Петро Симоненко 29–30 листопада візьме участь у XIII з'їзді Компартії Росії, заявив лідер російських комуністів Геннадій Зюганов. «Ми регулярно підтримуємо один одного, консульгуємо, надаємо необхідну допомогу», — сказав він. А 20 листопада в Москві вже побував лідер Партії регіонів Віктор Янукович, який виступив із промовою на X з'їзді провладної партії «Єдина Росія». Регіонал звинуватив українську владу в економічній кризі та попередив, що країна може втратити незалежність, якщо керівництво не змінить політику.

Червона картка

Нацагенство Червоненка не займатиметься Євро-2012

Кабмін ліквідував Національне агентство з питань підготовки і проведення в Україні Євро-2012. Відомство, яке з грудня 2007 року очолював Євген Червоненко, замінить спеціальне координаційне бюро. За словами віце-прем'єр-міністра Івана Васюника, причиною рішення стали неодноразові зауваження керівництва УЄФА щодо неефективної системи управління організацією підготовки й проведення Євро-2012. При цьому він підкреслив, що хто б не стояв на чолі агентства, ця структура нездатна впоратися з поставленими перед нею завданнями.

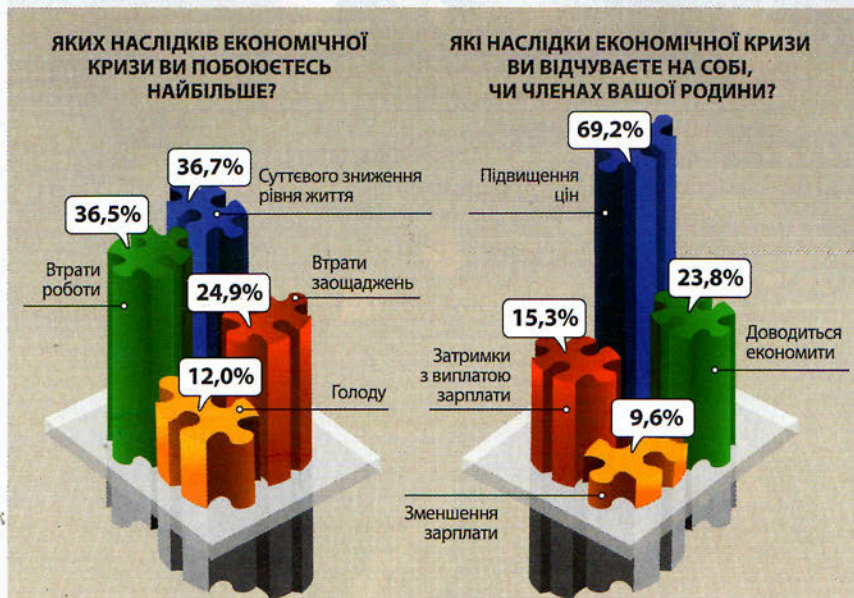
ОПИТУВАННЯ

Кожен четвертий вже економить

Найбільше українці бояться зниження рівня життя та безробіття

Перша хвиля економічної кризи вже накрила українців. Про це свідчать результати другого етапу дослідження «Пульс кризи», яке проводить Інститут Горшеніна. Майже 70% жителів України відчули підвищення цін, а кожен четвертий уже змушений економити. Результати першого, жовтневого етапу дослідження, про який **Тиждень** писав у №44, були значно оптимістичнішими. Сукупна частка тих, хто вважає себе відносно забезпеченими, зменшилася з 75,2% у жовтні до 68,2% у листопаді. Натомість чисельність людей, котрі «зводять кінці з кінцями», зросла з 17,5% у жовтні до 24,6% у листопаді.

За таких умов суспільством поширюються страхи. Найбільше українці потерпають від суттєвого зниження рівня життя (36,7%) та втрати роботи (36,5%). Ці побоювання підігруються тим, що у 33,9% респондентів хтось із друзів або родичів уже був звільнений унаслідок кризи. Втрати заощаджень, як гарантії своєї фінансової незалежності, страшисться кожен четвертий українець.

НАТХНЕННЯ

Багатий платить двічі

Депутати від ПР пропонують запровадити податок на розкіш. Такий законопроект зареєстрований у Верховній Раді. За ним «товари й послуги, вартість яких у сто і більше разів перевищує вартість аналогічної категорії товарів за середньою ціною», вважатимуться розкішною. Наприклад, автомобіль за \$20 000 буде вважатися засобом пересування, а за два мільйони — вже розкішною. Такі товари збираються обкладати одноразовим податком у розмірі 100% вартості.

*Красиво жити не заборонити,
Але в епоху кризи все можливо!
Аналогів немає досі в світі,
Таке у нас економічне диво —
За все, що нам у них впадає в вічі,
Нехай багатії заплатять двічі!*

Рима Щотижнева

Італійський стаж

Українці зароблятимуть за кордоном на пенсію

Україна й Італія вперше досягли принципової домовленості про включення до проекту двосторонньої Угоди в сфері трудової міграції положень про зарахування страхового стажу, який громадяни України набули під час роботи в Італії, при визначенні права на пенсію. Про це повідомив речник Міністерства закордонних справ України Василь Кирилич. Згідно з офіційними статистичними даними в Італії зараз проживає понад 200 000 українців, і саме їх швидше за все стосуватиметься угода.

Як повідомили **Тижню** у Мінпраці, поки що про деталі угоди говорити зарано. Подібні переговори ведуться і з іншими країнами. На сьогодні вже діє угода від 13 березня 1992 року про гарантії прав громадян держав — учасниць СНД у галузі пенсійного забезпечення. Відповідно до неї для призначення пенсій передбачено врахування стажу, набутого на території будь-якої з

держав, що підписали угоду після 13 березня 1992 року, а також стажу, набутого на території колишнього СРСР до 13 березня 1992 року.

Сезон полювання

Президентів Грузії та Польщі обстріляли «терористи»

Кортеж президентів Грузії Міхаїла Саакашвілі та Польщі Леха Качинського обстріляли неподалік селища Одзисі Ахалгорського району осетинські військові. Про це розповіла південноосетинський міністр із питань інформації та преси Ірина Гаглюєва. За її словами, прикордонники стріляли в повітря, щоб зупинити президентський кортеж. Російські ж військові, які мають блокпост по сусідству, вогню начебто не відкривали. Раніше представники Росії та Південної Осетії спростовували той факт, що їхні військові причетні до інциденту, й називали його «грузинською провокацією». Тим часом Міністерство внутрішніх справ Грузії порушило за фактом обстрілу кримінальну справу за статтею «тероризм». «Необхідно зазначити, що цей блокпост розташований у самому центрі Грузії, що порушує угоду про припинення вогню з шести пунктів, і вважається одним із символів російської окупації», — йдеться у заяві МВС. Лех Качинський у свою чергу назвав інцидент порушенням мирного плану Медведєва — Саркозі.

Шпигуноманія

В Ірані ловлять ізраїльських розвідників

В Ірані розкрито шпигунську мережу, яка працювала на ізраїльську розвідку «Моссад». Про це заявив в ефірі іранського радіо командувач Корпусу стражів ісламської революції Мохаммед Алі Джаффарі. Підготовлені в Ізраїлі шпигуни, за його словами, збирали інформацію про іранську ядерну програму та розвідку, а також готували вбивства й вибухи. Джаффарі зазначив, що в розвідників вилучили високотехнологічне обладнання, але не уточнив кількості осіб, які належали до шпигунської мережі.

Це вже другий шпигунський скандал в Ірані цього місяця. Минулого тижня іранські засоби масової інформації вже повідомляли про вилучення ізраїльського шпигуна Алі Аштарі. 45-річний менеджер компанії, яка продавала уряду країни телекомунікаційне обладнання, ще влітку зізнався, що три роки працював на ізраїльську розвідку.

Його завербували для перехоплення інформації про військові операції та ядерну програму. Ізраїль же відкидає будь-які звинувачення щодо причетності до цієї справи.

Криза триває

У США рятують банк-гігант

Світові фінансові ринки 24 листопада відреагували зростанням на плани уряду США надати Citigroup \$20 млрд додаткового капіталу та виступити гарантом кредитів ще на \$306 млрд. Найбільший банк світу зазнає збитків внаслідок обвалу американської іпотеки, за минулий тиждень його акції впали на 60%. У жовтні Citigroup уже отримав від держави \$25 млрд на стабілізацію компанії.

Кузькіна мати

Російський президент вирушив у рейд по американських тилах

Одразу чотири латиноамериканські країни — Перу, Бразилію, Венесуелу та Кубу — відвідав на цьому тижні російський президент Дмитрій Медведєв. У кожній із них він підписав низку економічних і політичних угод, які покликані поживити співробітництво між державами. Торговельний оборот між Росією та Латинською Америкою зростає і цього року становитиме \$15 млрд. Західні експерти зазначають, що час візиту Медведєва до Латинської Америки збігся з формуванням нової адміністрації США. Турне російського президента має на меті показати Вашингтону, що Кремль у відповідь на активну позицію США в Східній Європі готовий проводити свою власну політику в традиційній американській сфері впливу. Ознакою холодної війни є й перший за останні 20 років похід російського флоту в західну півкулю. 25 листопада ескадра на чолі з ядерним крейсером «Пьотр Великий» пришвартувалися в порту венесуельського міста Ла-Гуайра, а першого грудня мають розпочатися російсько-венесуельські військовоморські навчання.

ОЦІНКА

Запустити механізм

Роковини Голодомору: краще занадто помпезно, ніж напівпідпільно

Кінець 90-х, опозиційно налаштована публіка ставить у Києві свічки біля пам'ятника жертвам Голодомору. Поряд чергують комунальники. Люди розходяться, і дядьки з тітками в жовтих жилетках починають наводити порядок — прибирати запалені свічки. Жоден із керівників держави про дату не згадує — путінська ж Росія — стратегічний партнер. У теленовинах сюжет про Голодомор показують десь під кінець програми — там, де зазвичай ідеться про різні хохми. Шум піднімають лише «національно стурбовані» (за висловом Азарова). Тодішній мер Києва Омельченко (як демократ) пафосно повідомляє, що місто виділить ділянку під Меморіал жертвам Голодомору десь на Лівому березі. Через декілька місяців просковує новина: на призначеній під Меморіал землі планується комерційне будівництво.

Цьогорічне відзначення роковин Голодомору критики вже назвали занадто помпезним і дорогим. Як на мене, то краще нехай буде занадто помпезне, ніж напівпідпільне. Й навіть якщо Ющенко робить собі піар на увіковіченні жертв Голодомору, то це краще, ніж піар на дружбі з Кремлем. У мене виникло враження, що тема Голодомору для Ющенка — шанс хоча б наприкінці свого президентського терміну в чомусь змінити країну. Та скептицизм, із яким радика Тетчер ставитися до дій політиків, змушує зазначити: попри всі труднощі, пов'язані з актуалізацією питання Голодомору, — це завдання порівняно, скажімо, з судовою реформою, простіше. Та й особливих політичних дивідендів тема Голодомору не приносить, тож через це бажаючих її просувати в українському політикумі обмаль. Чомусь у цьому середовищі більшість вважає, що «дружити з Росією» більш перспективно. («Українська справа давно програна», — розмірковувала у приватній розмові з цього приводу одна рядова депутатка з демократичної коаліції.) Тому маю надію, що Голодомор для президента — проблема сучасно особиста.

РОМАН КУЛЬЧИНСЬКИЙ
головний редактор

Нинішні роковини підтвердили існуючу думку — Ющенко сильний у визначенні стратегічних напрямів розвитку країни й до болю нерозторопний у конкретних кроках щодо реалізації цих напрямів. Привести на вшанування події чотирьох президентів — це сильний хід. Але будувати Меморіал в останні дні — всякя звичка Вілпалати його остаточне відкриття на потім не найкраще рішення, бо коли так розвиваються події, виникає думка, що Меморіал не добудують узагалі. Та й до розробки концепції музею варто було б запросити світових архітекторів першої величини (бюджет дозволяє). До того ж наполегливі зусилля влади для визнання Голодомору геноцидом і досі не підкріплені юридичними кроками. Маю на увазі кримінальні справи, порушені проти тих, хто забирав хліб. Оформлені згідно з відповідними вимогами докази того, що відбувалося це за вказівкою з Кремля. Рік тому ми про це писали (*Тиждень № 5 від 30 грудня 2007 року*). Євреї зуміли пройти цю юридичну процедуру. А живих свідків нашої трагедії щороку стає все менше. Та й якщо влада в країні зміниться, то запущений механізм слідства їй буде зупинити набагато важче, ніж просто ігнорувати день Голодомору.

ЗВОРОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК

Руа

Цілоком згодна з автором. Росія розвалюється на очах. Це я можу сказати з упевненістю, проживши там 11 років. Її автономні округи настільки різні у соціальному, етнічному та економічному плані, що розвал є очевидним. Кілька десятків років тому теж не вірили в розвал СРСР.

колбасьев

То, что россия развалится очевидно. Все меньше этнических русских считают РФ «своим» государством ввиду своего угнетенного положения — отсутствия своего «национального очага».

Вячеслав

Действительно, когда же мы развалимся. Соседняя Украина не успела образоваться — уже разваливается, вот это я понимаю — цивилизованный народ, а мы все никак, дикие москаля. Надо бы автора статьи Игоря Лосева к нам позвать, уж он то точно развалил бы нас. Нет, а действительно, в Федеральных округах все налажено, создана вся инфраструктура, почему бы и не развалиться? Пора-пора.

Андрій

Що, хлопці, черговий напад хохляцького дебілізму? Знову, сидючи на печі, чекати, поки та клята Москальщина сама розвалиться, і з нею всі проблеми

зникнуть? 17 років марного чекання вас нічого не навчили? Останній економічний і зовнішньополітичний підйом Росії теж? Все утопіями живемо? Може, краще почати працювати «на своїй ниві» і зміцнювати свою Батьківщину, а не чекати розпаду сусідньої? Бо можна не дочекатися (як показує історія останніх 700 років). Точніше, замість розпаду Росії значно швидше можна отримати розпад України, чиї регіони вкупі фактично НІЩО не тримає.

Алекс

Автор статті, здається, щойно прокинувся. Про такі нісенітниці можна було писати у часи президента Єльцина. Зараз же Росія має і власну національну ідею, і сильні регіони, і програму розвитку держави, і сильну центральну владу, яка скоординувано співпрацює з регіональними владами. Росія, і це ОЧЕВИДНО, має всі шанси розвиватися упевнено, довготривало і успішно. Краще б написали про ситуацію в Україні, яка дійсно може розпастися на декілька держав. Немає ні національної ідеї, ні влади, ні армії, ні єдності. Президент — ганчірка, парламент — купка політичних повій.

М.К.

Те, що Росія розпадається, вперше написав українець Юліан Бачинський на початку 20 ст. Потім детально описав цей розпад у книзі «Розподіл Росії» Ю. Липа у 1942 році!!! Потім соціолог Рендал Колінз. «РеФія з часом буде далі розпадатися. Континентальний блок не можливий через расовоцивілізаційне змагання: який союз може бути між Росією і Китаєм? ги-ги) чи Індією і Китаєм? ги-ги))

Вячеславу: згідно ж вашого Гумільова нині Росія інерційно має пасіонарність — статус субрегіонального домінанта, — однак історична місія Росії завершена: слов'янфіліство прогало, а претендувати на чинник єдності Свразі православно-слов'янська Росія не може — тюрки самі мріють про Великий Туран. Такцо Раша гуд бай.

Гандзя

Я нещодавно була в Польщі. І Ви знаєте, в Польщі бояться Росію. Вони бояться, що Росія знову буде нав'язувати свою мову, спосіб життя, диктувати. При тому в кожному університеті є групи з російської філології, а на будь-якій екскурсії можна замовити російськомовного гйда. Тому слова політолога щодо Росії для мене більш схожі на блягузтво, ніж на власну думку підкріплену реальними фактами.

Володимир

Молюся Богу, щоб він дав мені здоров'я дожити до того моменту :) Скептикам хочу нагадати: в те, що розвалиться Савок теж ніхто не вірив! ... а в те, що Україна від Росії відділиться? «Це ж маразм!!!» — подумали б 25 років тому!

Іван

А знаєте, скільки БРАТІВ ЇХНІХ МЕНШИХ після такого розвалу утвориться! І, я так зрозумів, корінній Росії залишиться дуга Москва-Петербург — Білорусь-2: там жодної корисної копалини!!! Україна стане найбільшою державою у Європі! Кохаймося!

yamatov

Насчет Сахи — подтверждаю. Коренное население уже добрый десяток лет целенаправленно вытесняет русских из республик (а те и не стремятся остаться: зарплаты в «Алросе» — на уровне питерских и московских, цены на продукты в крае — даже выше, а вот уровень жизни...)

bruragur

с кем в Сибири не заговоришь о возможности сепаратизма, выделения в отдельное государство — почти все эту идею поддерживают, мысли такие бродят. То есть на площадях, на митингах такое не заявляют, а вот на кухнях — об этом почти все говорят... Я 9 лет прожил в Сибири, меня это самого удивляло. Но в конечном счете — я уехал оттуда потому что предприятия на которых я работал, переводились в подчинение Москве и, соответственно, затраты сокращались, а выплаты в Москву увеличивались. Как после этого не задуматься о сепаратизме?.. <...>

У меня источник информации — тесть. О том, что якуты считают русских захватчиками. И о том, что процент этнических якутов в республике «медленно, но верно» растёт. Ну и, естественно, о том, что потомки россиян-украинцев-белорусов косяками мигрируют на запад — в Москву и Питер — по принципу «пусть якуты за такие деньги вкальвают». Он там уже 20 лет почти работает — так что знает ситуацию изнутри.

Орфографія дописувачів зберігається

Свої зауваги та коментарі до статей Ви можете залишати в блозі **Тижня** — ut-magazine.livejournal.com та на нашому сайті www.ut.net.ua

Редакційна рада: Анатолій Бондаренко, Кирило Галушко, Роман Кульчинський, Юрій Макаров, Лідія Смола, Олексій Сокирко, Роман Цуприк

АДРЕСА «ТИЖНЯ»

Листи надсилайте за адресою: 03040, Київ, вул. Васильківська, 2а
Телефонуйте: (044) 503-3740; факсуйте: (044) 503-3740
E-mail: office@ut.net.ua

Редакція залишає за собою право на літредагування надісланих матеріалів без узгодження з автором. Рукописи не повертаються й не рецензуються.

Передплатіть журнал

Тиждень

український www.ut.net.ua

та візьміть участь у розіграші

10-ти сертифікатів на суму 3 000 грн від «ЦЕНТРАЛЬНОГО БУДИНКУ МЕБЛІВ» та 10-ти швейцарських годинників від ПЕРШОГО УКРАЇНСЬКОГО ГОДИННИКОВОГО ЗАВОДУ «КИЇВСЬКА РУСЬ»

*ЦЕНТРАЛЬНИЙ БУДИНОК МЕБЛІВ: м. Київ, бул. Дружби Народів, 23; телефон: (044) 2000067

**Перший український годинниковий завод «КИЇВСЬКА РУСЬ»
Гуртовий продаж:
За інформацією з продажу в регіонах України та за кордоном звертайтеся за тел.: 538-14-15, 592-75-28, 592-75-29, 592-97-28, 592-97-29.
Роздрібний продаж: м. Київ: ТЦ «Метроград», магазин «Золотий Остап» (м. Майдан Незалежності);
Магазин «Терлина», м. Київ, вул. Хрещатик, 21

ПРИЗИ НАДАНІ

центральний
БУДИНОК **МЕБЛІВ**

КИЇВСЬКА РУСЬ
ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ГОДИННИКОВИЙ ЗАВОД
member of EDELWEISS GROUP

УМОВИ АКЦІЇ: Передплатіть журнал «Український ТИЖДЕНЬ» на 2009 рік не менше, ніж на 6 місяців та надішліть до 26 грудня 2008 року оригінал передплатного абонементу на журнал «Український тиждень» та купон, в якому зазначено приз, який Ви хотіли б виграти, за адресою: 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 2а, редакція журналу «Український тиждень».
NB! До участі в акції приймаються оригінали передплатних абонементів з чітким відтиском касового апарата або квитанції про оплату, де розбірливо, бажано друкованими літерами, мають бути зазначені: телефон, адреса, ПІБ. Результати розіграшу будуть надруковані в тижневику «Український ТИЖДЕНЬ» в першому номері за 2009 рік, а також розміщено на сайті www.ut.net.ua

Оформити передплату ви можете:

1. У редакції:
 - заповніть квитанцію у відділенні будь-якого банку (отримувач: ТОВ «Український тиждень» р/р 26007026823721 в Печерському відділенні КМФ АКБ «УКРСОЦБАНК» МФО 322012 Код ЄДРПОУ 35392656 За передплату на журнал «Український тиждень»);
 - розбірливо зазначте адресу доставки та контактний телефон;
 - оплатіть її у найближчому відділенні банку;
 - відправте копію сплаченого бланку замовлення (квитанцію про оплату) та купон із обраним призом:
 - * факсом: (044) 503-37-41 (40);
 - * поштою: ТОВ «Український тиждень» вул. Васильківська 2а, м. Київ, 03040

Вартість редакційної передплати журналу «Український тиждень»:

- 1 місяць – 14 грн;
- 3 місяці – 42 грн;
- 6 місяців – 84 грн;
- 12 місяців – 168 грн.

2. У будь-якому відділенні зв'язку «Укрпошта». Передплатний індекс – 99319;

3. У передплатних агенціях:

- м. Київ: ЗАТ «Передплатна агенція «KSS», Агентство передплати та доставки «Бліц – Преса», ТОВ Передплатна агенція «Статус», АТЗТ «САММІТ», ТОВ «ПресЦентр», ТОВ «Фірма Періодика», ТОВ «ВПА», Агенція передплати «Меркурій»;
- Інші міста: ДП «САММІТ-Крим» (м. Сімферополь), Філія ДП «САММІТ-Крим» (м. Ялта), «САММІТ-Харків», «САММІТ-Кременчук», ДП «САММІТ-Дніпропетровськ», ТОВ «ПресЦентр» (м. Запоріжжя), ТОВ Агенція передплати «Меркурій» (м. Кременчук), ТОВ фірма «Меркурій» (м. Дніпропетровськ, м. Новомосковськ, м. Павлоград), ТОВ «Донбасс-Інформ» (м. Донецьк) ТОВ «Медіа-Прінт» (м. Черкаси) ПП «Медіа-Новості» (м. Полтава), ТОВ НВП «Ідея» (м. Донецьк)

За детальною інформацією звертайтеся за тел. (044) 503-37-41 (40) Менеджер з передплати **Світлана Каріна** kto@ut.net.ua

УВАГА: грошовий еквівалент призу не виплачується та не компенсується. Під поняттям «отримання призу» мається на увазі можливість придбати приз за 1 гривню.

ГОДИННИК
СЕРТИФІКАТ

сберіть один із зазначених призув

Химери телерадіопр

СПІЛКУВАЛИСЯ

Юрій Макаров, Анатолій
Бондаренко, Олена Чекан
ФОТО: Євген Котенко

Віталій Шевченко про квоти, транскордонне мовлення та інші малозрозумілі речі

К олись журналіст Віталій Шевченко оприлюднив таємні документи, пов'язані з Чорнобильською катастрофою. Сьогодні ми завітали, щоб дізнатися в нього, які катаклізми, очевидні й таємні, трясуть наш інформаційний ефір. У кутку кабінету голови Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення величезний плазмовий телевізор вінчає піраміду приймачів сигналу. На екрані жвава ведуча Ділового каналу витягує з гостя думку кабельників щодо «заборони російських каналів» та їхньої «адаптації». Ми вирішили підхопити цю тему.

У. Т.: Коли пересічна людина чує «адаптація до національного законодавства», вона нічого не розуміє...

— Не знаю, хто перший вдався до цього терміна, але його вживають частіше, ніж «приведення зарубіжних програм у відповідність до вимог чинного законодавства». Коли ми почали вимагати виконувати цю норму закону, то провайдери, які до нас зверталися по ліцензування, змушені були ламати голови над тим, адаптовані чи ні конкретні програми. Тоді вони й попросили нас сформулювати перелік адаптованих програм. Оце, власне, й усе. Але ми не зважили на політиків, які можуть вдатися до цинічного фальшування понять. Вони чудово знають, що Нацрада не ухвалювала рішень щодо російських ка-

Розібратися, що таке український продукт, не може навіть керівник Нацради

налів, та все ж перевели дискусію в російськомовну площину. Йі пішло-поїхало: «ви знаєте, скільки людей хочуть дивитися» і т. ін.

У. Т.: І Нацрада відступила.
— Чому?

У. Т.: Бо трансляцію на кабельних каналах відновили.

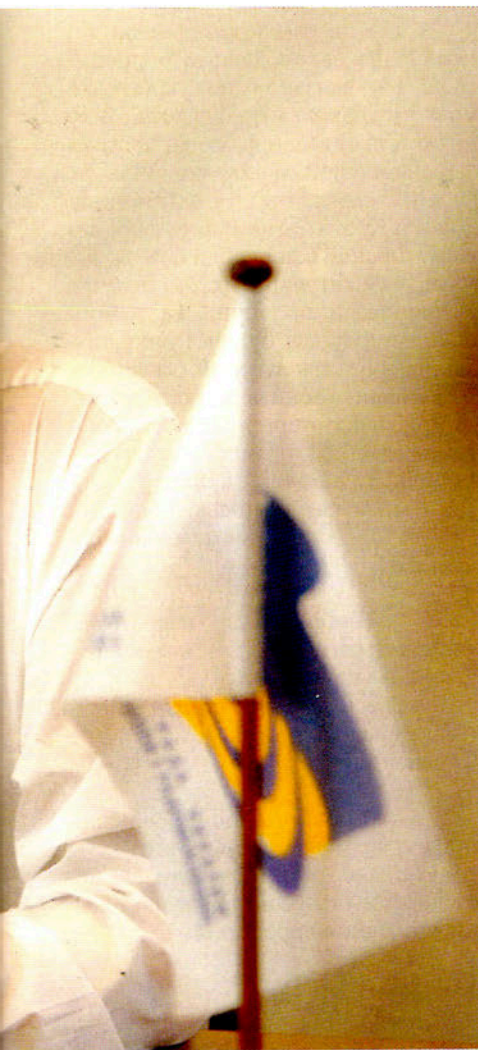
— Відновили лише на одному каналі. І це підтвердження того, що Нацрада має рацію. На будь-якому ринку всі мають господарювати за однаковими правилами. До цього часу українські канали виконували норми, зокрема і обмежувальні, а зарубіжні працювали в Україні як хотіли.

РОСІЙСЬКИЙ СЛІД

У. Т.: Уточніть, будь ласка, скільки каналів не виконували норми українських законів і скільки змусили припинити діяльність?

— Важко сказати, скільки припинено, — ми підходимо з іншого боку. До нас звертаються провайдери, які хочуть ліцензуватися чи переоформити ліцензію. Ми дивимося на те, що вони пропонують, і якщо вони викреслюють неадаптовані канали, то отримують ліцензію без проблем. Тому Нацрада й не знає, скільки в Україні може бути транслювано каналів, це пропозиції провайдерів. Українське законодавство передбачає ліцензувати різні види діяль-

ОСТОРУ

тивне рішення. Після їхнього четвертого листа, в якому нарешті містилася згода з усіма нашими вимогами. До речі, цим шляхом пішли б багато російських каналів, але їхні й передусім наші політики, збили їх із пантелику.

У. Т.: Які наші політики?

— Не хочу їх називати. Є в нас один політик, який дуже хворобливо сприймає все, що стосується мови. Він із відповідного регіону, де домінують певні настрої, й для нього подати скаргу на Нацраду — це посилити політичне реноме. Ось такі політики й збили російські канали. Це проблеми не політичні, а суто економічні та юридичні. Інші названі вами канали поки що тупцюють на місці — в них немає бажання розуміти наші вимоги.

У. Т.: Чи готові ви піти, в такому разі, на радикальні заходи?

— Ми не можемо піти на радикальні заходи. Але будемо апелювати до прокуратури, МВС, податкових органів. Тому кожен провайдер

загальні перевірки. Зараз у восьми містах встановлюють моніторинги, які будуть цілодобово писати місцеві програми. Ми в цьому пішли набагато далі, ніж деякі сусідні країни. В Росії взагалі відсутній регулятор...

У. Т.: Та в них є Кремль, навіщо їм окремий орган...

— Там усе робиться в ручному режимі. А в нас моніторинги вже встановлено в Одесі, Львові, Донецьку, Дніпропетровську. Вони багатоканальні, одночасно пишеться багато передач, це залізо, це непідкупно...

У. Т.: Суто комерційний аспект: національні мовники купують продукт, вироблений у Росії, наприклад, на «Первом», і в той самий час «Первый-Всемирная сеть» показує той самий продукт, не маючи авторських прав в Україні.

— Кожен великий канал, якщо він не на підтанцювках у власників, має безліч прикладів, коли він був економічно вражений. Опоненти говорять, що ми не маємо права вино-

«Ми не втручаємося, бо це дуже невдячна, марудна справа. Ми повсякчас наголошуємо, що контент нас не цікавить»

рано чи пізно звернеться, щоб або ліцензуватися, або переоформити ліцензію. Ця норма діє, вона не випадково з'явилася в новій редакції Закону «Про телебачення і радіо», чинного з 1 березня 2006 року. Ми стали видавати ліцензії провайдерам і попереджати їх, що автоматично погоджуємося з їхніми списками, але зобов'язуємо протягом трьох місяців адаптувати програми. За старим законом, для того, аби ліцензувати провайдерів, мав бути дозвіл місцевих органів влади, які охоче стимулювали виникнення цих мереж. У новому законі таких дозволів не треба, але дехто все ж має надію, що місцеві органи їх прикриють...

НЕПІДКУПНЕ ЗАЛІЗО

У. Т.: А у вас на місцях є відповідні органи, хоча б моніторингу?

— Наш представник є в кожній області. Крім того, є дев'ять регіональних секретаріатів, які проводять саме моніторингову роботу. Секретаріати більше орієнтовані на моніторинги, а представники мають право проводити

рішення щодо цього, бо не підписали Конвенції транскордонного мовлення...

У. Т.: А таки не підписали?

— Ні. Документи лежать у Верховній Раді — в них руки не доходять. Але певні положення Конвенції вже входять до нашого телевізійного законодавства. Ми не маємо претензій до країн Євросоюзу й підписантів, бо там діють європейські правила. А от російські канали не дотримують умов Конвенції. Доходило до абсурду: провайдери укладали з цими каналами суто господарські угоди, а коли Нацрада зауважувала, що це несумлінна конкуренція, вони приносили угоди, за якими всі суперечливі моменти мали вирішуватися в судах Російської Федерації.

ФІЛЯ ТА НАЦБЕЗПЕКА

У. Т.: Стосовно агресивної пропаганди: візьміть новини на «Первом-Всемирная сеть» або «РТР-планета». Там «хохли» — козли чи бендери, Ющенко — зрозуміло хто. А єди-

ності, зокрема й діяльність провайдерів програмної послуги з усіма наслідками. Тобто, щоб зарубіжні канали були наявні в кабельних мережах України, їм треба брати ліцензію. А вони ліцензії не брали. Мало того, провайдери просто перехоплювали супутниковий сигнал і запускали в своїх мережах. Таких є з півтора сотні.

У. Т.: Ми ж із вами не діти. Насправді всіх цікавлять такі канали, як «Первый-Всемирная сеть», «РТР-планета», менше — «REN-TV», «НТВ» і «ТВЦ»...

— От якраз щодо «Первого-Всемирная сеть» ми й ухвалили пози-

Нацрада не викидала з кабелю російські канали

ний союзник – Наталія Михайлівна Вітренко. Чи може Нацрада в це втручатися?

– Може. Україна – член Європейської організації мовників (EPRA), і там така практика є. Ми цього не робимо, бо це дуже невдячна, марудна справа. Ми повсякчас наголошуємо, що контент нас не цікавить.

У. Т.: Крім новин, на російському телебаченні є програми, які

«Квоти – це нормально, навіть у Франції вони є. Дай нам, Боже, мати таку ситуацію, як там»

становлять безпосередню загрозу національній безпеці України. Хто конкретно має цим займатися? МЗС, Рада національної безпеки – хто?

– Цим повинна займатися Рада національної безпеки й оборони. Навесні вони вперше розглянули питання інформаційної національної безпеки. Я був присутній на засіданні – то була складна розмова. Чому Держкомтелерадіо цього не робить, не знаю. Розробником будь-яких документів, що йдуть від уряду, є саме цей Комітет. Ми права законодавчої ініціативи не маємо.

У. Т.: Подивіться, от програми шести наших провідних каналів за минулий четвер – передпрайм і прайм до 11-ї ночі. «1+1» – 54% російського продукту, «Інтер» – 44%, «ICTV» – 54%, «СТБ» – 46%, «Новий» – 63,5%, і – сюрприз – на «Україні» – 31%.

– Питання, що вважати українським продуктом, виникло тоді, коли ми молилися на кожний відсоток українського, настільки його бракувало. Та позаяк держава не пропи-

сала ознак українськості, то зараз важко визначитися. Ось анекдотичний випадок: до музичного запису надали копію паспорта громадянина України, барабанщика якоїсь російської групи – це трактувалося як український продукт. Народний артист України Філіпп Кіркоров – спробуйте заперечити, що це не український продукт.

У. Т.: Тоді й останній Джеймс Бонд – український продукт: там наша кралечка. А на радіостанціях така сама ситуація?

– Там ще складніше, бо до українського продукту ми зараховуємо російських виконавців, якщо свій номер вони записали в Україні.

У. Т.: Тобто визначити суто український продукт не вдається?

– Тут постає питання мови, бо мова ніде в законодавстві не прописана. Не вказано, що українська мова є ознакою українськості. Весною ми прописали квоти до програм загальнонаціональних мовників –десь 15 телевізійних і стільки ж радіої. Квоти – це нормально, навіть у Франції вони є. Дай нам, Боже, мати таку ситуацію, як там. Ми ще й прописали пропорції на години прайм-тайму для буднів і вихідних. Це рішення теж зустріли багнетами. Бо компанії в гонитві за рейтингами, за можливістю притягнути рекламні гроші, виводять українське мовлення за межі прайм-тайму. Я зараз ночами дивлюся українські програми Нового каналу. Такий чудовий продукт іде...

У. Т.: Тож формально начебто все виконується, а реально маємо знущання зі здорового глузду.

– Україна приречена йти до етапів демократії через величезні болі й болісні реакції...

У. Т.: Крім того, що це болісний процес, що можемо усвідомити?

– Що все будемо переживати поетапно. Нам треба відвойовувати наш інформаційний простір. ■

ДОВІДКА

Віталій Федорович Шевченко

У 1975 році закінчив філологічний факультет Київського педінституту, в 1983-му – факультет журналістики Київського університету імені Тараса Шевченка. У 2000–2001 роках навчався в Європейському інституті адміністрування. Працював у видавництві «Мистецтво», журналі «Сільські обрії», газетах «Друг читача», «Молода гвардія», «За київським часом», «Наш час», Ukrainian News, «Час/Time». Депутат ВР другого, третього та четвертого скликань. У 2002 році призначений членом Нацради України з питань телебачення і радіомовлення, у 2003-му обраний заступником, у 2005-му – головою Нацради.

ДЛЯ ТИХ, ХТО ПРАГНЕ БУТИ ПЕРШИМ
ІНФОРМАЦІЯ ТА АНАЛІТИКА 24 ГОДИНИ НА ДОБУ

перший діловий
телевізійний канал

Спутник "Hellas Sat 2" 39o E
Частота прийому: 11.512 GHz,
Символьна швидкість: 30 000 SR
FEC: 7/8, Поляризація: H.

Україна, 04119, м. Київ
вул. Якіра, 13-б
тел/факс: +38 044 207 4717

www.fbc.net.ua www.tv1.com.ua

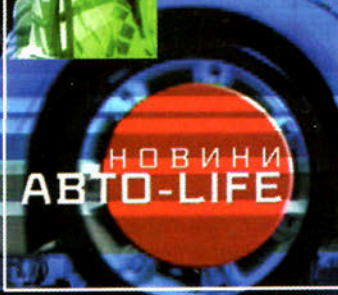
дивись в кабельних мережах твого міста

fashiOnline

НАЦІОНАЛЬНИЙ
ІНТЕРЕС

Ліцензія Національної Ради з питань телебачення і радіомовлення на право користування каналами мовлення (на телерадіомовлення) серія НР № 2659 від 18.07.2006 р.

«Несторе, вийди!»

ФОТО: ОЛЕКСАНДР ЧЕМЕНОВ, РІЛ, КОЛЛАЖ: АНДРІЙ ЄРМОЛЕНКО

АВТОР: Антон Зікора

Шуфрич розбив губу Рудьковському. Тиждень готовий організувати поєдинок між двома політиками

В Україні знову відбулася віп-бійка. Наприкінці листопада народний депутат від Партії регіонів Нестор Шуфрич прийшов у офіс

до соціаліста Миколи Рудьковського й побив його. Екс-міністр транспорту одразу поніс заяву в Печерське районне управління МВС із приводу побоїв, нанесених йому екс-міністром із надзвичайних ситуацій. Сьогодні обидва учасники конфлікту заявляють, що інцидент вичерпано. Проте з першого погляду видно, що в цій справі присутня якась незавершеність, тому **Тиждень** вирішив не залишати її просто так.

Досі не ясно, що ж насправді трапилось між двома колишніми міністрами та майже друзями. «Дійсно, в нас учора відбулася розмова,

в якій ми обговорили певні розбіжності, пов'язані з оцінюванням політичної ситуації», — розповідав наступного дня Шуфрич. Народний депутат пояснив, що розмова була емоційною й стосувалася останніх заяв Рудьковського, який начебто різко змінив свою позицію щодо оцінки основних політичних гравців. «Ми говорили з приводу такої позиції Миколи, яка прогинається, відносно Ющенка та його оточення, а це нас усіх дещо дивує», — сказав Шуфрич. Проте при цьому він ухилився від прямої відповіді, чи наносив тілесні ушкодження Рудьковському.

НЕ «ПО-ПАЦАНСЬКОМУ»

«Подібні дії з боку Миколи Миколайовича викликають у мене розчарування в ньому самому, а в принципі мені просто його шкода», — заявив також Нестор Іванович. Такі слова щодо колишнього соратника звучать із вуст регіонала неоднозначно. Адже всім відомо про гарячу вдачу Шуфрича (згідно з заявою, той перебував «у стані нервового збудження», що недивно). Як результат — у Рудьковського розбита губа. Колишній міністр транспорту стверджує, що регіонал кілька разів ударив його в обличчя, після чого залишив приміщення. До речі, відповідно до тієї ж заяви, Шуфрич з'явився в офісі Рудьковського не один, а в супроводі невідомого чоловіка. Це нібито був охоронець.

Якщо останнє — правда, то Нестор Іванович явно вчинив не «по-пацанському»: на будь-якому районі скажуть, що на «рамси» треба приїжджати поодиноці. Щоправда, не дуже правильно вчинив і Рудьковський: привертати до розборок ментів не дозволять у жодній «правильній хаті». Приблизно про це говорив Владислав Лук'янов, депутат, вгадайте, від якої партії, знавець неформальних правил життя: «Який би конфлікт між Миколою Рудьковським і Нестором Шуфричем не відбувся, але писати на друзів папери в міліцію, коли ви, як діти в пісочниці, побилися, якось ненормально. Що б не відбулося, потрібно залишатися мужиком. Усі знають, що у слов'ян «писарів» завжди вважали слабкими людьми», — сказав народний обранець і додав, що коли Рудьковський — «справжній мужик», то він відкличе свою заяву. Поки ж ця справа передана в Генеральну прокуратуру.

До речі, як повідомляє прес-секретар Рудьковського Вікторія Бутенко, після того, як Шуфрич зайшов у кабінет її шефа, «звідти лунала тривала розмова на підвищених тонах». Потім «із кабінету почувся звук, ніби пересували меблі, й голос Миколи Рудьковського: «Несторе, вийди!» Прес-секретар також розповіла, що чула, як гість звернувся до її шефа з «якоюсь вимогою чи проханням», а той кілька разів відмовив. Шуфрич, у свою чергу, вимагав від Рудьковського пояснити причини відмови словами: «Колю, чому?» та «Колю, коли ти сидів у в'язниці, я тобі допомагав!»

ВІДЕНЕ «ЄЦО»

Журналісти вже назвали повний перелік можливих причин цього конфлікту. Зокрема, є припущення, що Шуфричу не сподобалося те, що Микола Рудьковський погодився фінансувати партію «Єдиний Центр», або ЄЦо, як її називають. У парламентських кулуарах ходять чутки, що колишній міністр транспорту погодився платити Вікторові Балозі за свою свободу. Відомо, що на Рудьковського порушили кримінальну справу за фактом незаконної розтрати державних коштів, на які міністр-романтик літав разом із першою красунею України до Парижа. Аналітики також припускають, що сварка могла бути пов'язаною зі спільним газовим бізнесом, який обидва начебто мають у Полтавській області.

Деякі ЗМІ повідомили спочатку, що конфлікт Шуфрича з Рудьковським відбувся внаслідок різного ставлення до Юлії Тимошенко. Мовляв, Шуфрич висловився за те, щоб вона залишалася на своєму посту, Рудьковський — проти. Однак неза-

позицію про проведення поєдинку? — запитали ми. «Звичайно, передам. Однак із досвіду знаю, що він навряд чи коментуватиме щось, оскільки все сказав учора», — відповіла прес-секретар Рудьковського.

«Наш журнал пропонує вашому шефові побитися з Рудьковським на рингу, передайте йому це», — сказали ми Людмилі Щербань, прес-секретареві Шуфрича. «Ні, ні, ні! Це зайве, на це ніхто не піде. Ані Рудьковський, ані Шуфрич. Ми взагалі закриваємо цю тему. Адже це не елемент піару. Я знаю наперед, що він скаже».

Шкода, звичайно, що політики відмовляються битися, та, може, ще все попереду, враховуючи наступне.

ЗІРОЧКИ НА ФЮЗЕЛЯЖІ

Будучи представником кандидата Януковича в ЦВК під час виборів президента в 2004 році, Нестор Іванович неодноразово влаштував бійки з опозиціонерами. 2005: бійка за тіло экс-губернатора Закарпаття Івана Різака в ужгородській лікарні — тоді Шуфрич отримав струс

Тиждень знайшов спортзал, щоб влаштувати поєдинок Шуфрич — Рудьковський

баром він спростував версію про слід маленької жіночої ноги. За словами соціаліста, причина конфлікту прихована в політичній площині, проте Рудьковський «не говорив, що цією причиною була позиція щодо посади Юлії Тимошенко», — заявила його прес-служба. Все одно, в світі давніших чуток про особливі почуття Шуфрича до Тимошенко, сказане виглядає пікантно.

Але — геть чутки. Ми вирішили додати цьому конфліктові логічне завершення. Враховуючи заяву Рудьковського: «Якби подібне відбулося на рингу, я б відучив таку людину раз і назавжди розпускати руки», ми знайшли відповідний спортзал на Оболоні й почали телефонувати Шуфричеві та Рудьковському, щоб запросити на бій. Проте їх мобільні мовчали. Довелося спілкуватися з їхніми прес-секретарями:

«Думаю, вони зможуть розібратися без участі преси», — відповіла Вікторія Бутенко. «Але ви передасте Миколі Миколайовичу нашу про-

мошку. 2008: спроба перешкодити етапуванню підслідного экс-міністра Рудьковського з клініки назад у СІЗО. З тієї лікарні постраждалий регіонал пішов у гіпсі та на милицях. 2008: обіцянка вийти на ринг проти начальника Управління Держохорони Валерія Гелетея (замість цього Шуфрич показово побився зі своїм тренером з панкратіону).

Але навіть якщо при продовженні історії з Рудьковським Шуфрич не виправдає очікувань публіки, в Партії регіонів є ще один потенційний головоріз. Ось що з приводу поєдинку Рудьковський — Шуфрич сказав народний депутат України Ян Табачник: «Я б йому (Рудьковському, — **Тиждень**) відрізав не тільки руку, якою він написав заяву, але й голову, якою він думав. Він просто негідник і нікчема. Так не чинять із тими людьми, котрі тебе рятували, які до тебе ставилися по-людському. Я знаю, що Шуфрич — чесна людина, сказати цього про Рудьковського я не можу». ■

Привид теро

АВТОР: Євген Марченко

Протестні групи радикалізуються

У країна — держава давніх терористичних традицій. Найвідоміший терорист «Народної волі», який виготовив бомбу для вбивства Александра II, Ніколай Кібальчич і перший керівник бойової організації Партії соціалістів-революціонерів Григорій Гершуні мають українське коріння. Коли проходите повз київську Оперу, *вгадайте — саме в чудовому творінні* архітектора Шредера відбувся найгучніший терористичний акт початку ХХ ст. — вбивство прем'єра Російської імперії Петра Столипіна Дмитрієм Богровим.

ТЕМНИЙ БІК ПРОТЕСТУ

Чи виконував відомий терорист, а за сумісництвом агент «охранки», наказ товаришів по партії чи то жандармського начальства, достеменно не встановлено донині. Та для нас це не важливо.

Натомість зафіксуємо інше. Глибоке соціальне розшарування та пов'язана з цим несправедливість, навіть в умовах надшвидкого економічного зростання, що тривало на території України кілька десятків передреволюційних років, сформували потужні терористичні групи. Причому підкреслю, ключовим був саме соціальний, а не національний чинник, в українському русі початку ХХ ст. масово не вдавалися до насильницьких засобів боротьби.

А тепер поглянемо на сьогодні. Важливою ознакою нинішнього громадського життя стало зростання кількості неформальних об'єднань. Йдеться, насамперед, про футбольних фанатів, антизабудовні групи на кшталт «Збережемо старий Київ», чи об'єднання колишніх наркоманів, які громлять «трама-

Байдужість правлячих верств подолати важче, ніж дерев'яний паркан

дольні» аптеки, тощо. **Тиждень** уже писав про ці групи, але тема — з розряду «важливих і актуальних», тому спробуємо проаналізувати цей феномен ще з погляду безпеки. З одного боку, утворення неформалів — це досить позитивний процес самоорганізації, хоча доволі суперечливий. А з іншого — достатньо небезпечний: якщо їхні вимоги ігноруються, тоді в такому середовищі можуть розпочати форму-

ватися екстремістські структури. Отже, є ризик виникнення проявів соціального тероризму, що може вже невдовзі створити серйозну загрозу. Й винними будуть не прекраснодушні неформали, а цинічні дядьки та тітки, котрі відчувають себе володарями життя.

ЕВОЛЮЦІЯ СВІТОГЛЯДУ

Департамент поліції Нью-Йорка проаналізував шлях від звичайного

РИЗМУ

життя до активної участі в терористичній організації. Торуючи його, майбутній терорист має пройти чотири основні етапи: прерадикалізацію, самоідентифікацію, індоктринацію й, нарешті, тероризацію. На першому — людина, інтереси якої нехтують, а легальні можливості заявити про себе обмежені, має відчутти себе ображеною суспільством. На другому — вона ідентифікує себе з певною групою,

до якої можна звернутися за допомогою для захисту. На третьому — відбувається глибше знайомство й подальше захоплення терористичною теорією, й уже на четвертому етапі розпочинається активна діяльність у терористичній організації.

Вивчаючи нинішні українські групи, можна помітити, що члени окремих неформальних організацій нині перебувають на завершненні

другого етапу. Відверте небажання істеблшменту враховувати інтереси протестних груп, брутальне ігнорування соціально слабкіших верств, нерозвинутість суспільних і державних механізмів вирішення конфліктів є тими батогами (стимулами), що гартуватимуть майбутніх борців із системою.

Поки що в Україні відсутні поширені й доволі популярні терористичні ідеології, та коли є попит, пропозиція не забариться. До того ж, у світі напрацьовано купу відповідних ідей. Достатньо почитати тексти славнозвісної німецької «Фракції Червоної Армії» (RAF). Дуже переконливо звучить. Особливо для підлітка.

МЧС НЕ ДОПОМОЖЕ

А досвід Латинської Америки доводить: масова фрустрація (розчару-

Майбутній терорист має пройти чотири основні етапи: прерадикалізацію, самоідентифікацію, індоктринацію й, нарешті, тероризацію

вання), байдужість правлячих верств, корумпованість і неефективність держави — найліпші умови для початку міської герильї. А раз спалахнувши, полум'я терору полатиме й надалі. Загасити його буде ой як важко. Й проблема не в структурах безпеки, хоч і в них також, вона набагато глибша. Тероризм на соціальному ґрунті — невід'ємний сузутник суспільств, де найвищою соціальною чеснотою є демонстративне споживання, де проблеми вирішуються переважно силою, коли відсутнє правосуддя, а держава захищає лише багатіїв, де заблоковані соціальні ліфти вгору, де... Перелік можна продовжувати. Й усе це про нас, чи помиляюся?

Тож, чекаємо маніфесту на кшталт «людина в однострої — це свиня», а трохи пізніше й справедливого героя-вбивцю? Або почнемо змінюватися самі й змінюватимемо країну? ■

Про спільноту, яка не бачить іншого виходу, крім погромів, читайте на

стор. 48

Профспілко

АВТОР: Василь Васютин

Унаслідок багатогодової комбінації ФПУ захопили нові власники

У популярному останнім часом анекдоті говориться: від економічної кризи погано стане тільки олігархам, простим же людям буде «хана». В період масових звільнень і скорочення зарплат профспілковий рух мав би стати тим інструментом, що стримав би падіння найманих працівників за межу, де закінчується просто «погано» й починається «хана». Однак унаслідок детективних подій останніх тижнів Федерацію профспілок України (ФПУ) очолили представники найбільших фінансово-промислових груп.

Тиждень тому, 20 листопада, на закритому засіданні ФПУ рада федерації обрала головою Василя Хару — народного депутата від Партії регіонів, політичної сили, в якій найбільше представлені інтереси металургійного й вугільного бізнесів. Наймані працівники металургії та вугледобування є, переважно, членами Федерації профспілок. І саме ці дві галузі, поряд із будівництвом і фінансовим сектором, найбільше постраждають від економічної кризи. Прикметно, що Федерацію працевдавців України очолює інший депутат-регіонал — Юрій Бойко. Тепер варто очікувати, що між найманими працівниками та роботодавцями запанує суцільна злагода. Звісно, на користь останніх.

ІМІТАЦІЯ ПРОТЕСТУ

Розрекламований профспілковий страйк 18 листопада не був схожий на протест широких народних мас. Серед присутніх переважали пенсіонери й студенти технікумів — саме вони раптово виявилися головними активістами з числа «звільнених і скорочених». Керівник Національного форуму профспілок (НФПУ), альтернативної до ФПУ квазі-профспілки й водночас головний організатор Мирослав Якібчук на акції не з'явився — перебуває за кордоном. Подейкують, що причиною спішного від'їзду стали кримінальні справи, порушені за фактом спроб захопити офіси Федерації профспілок України.

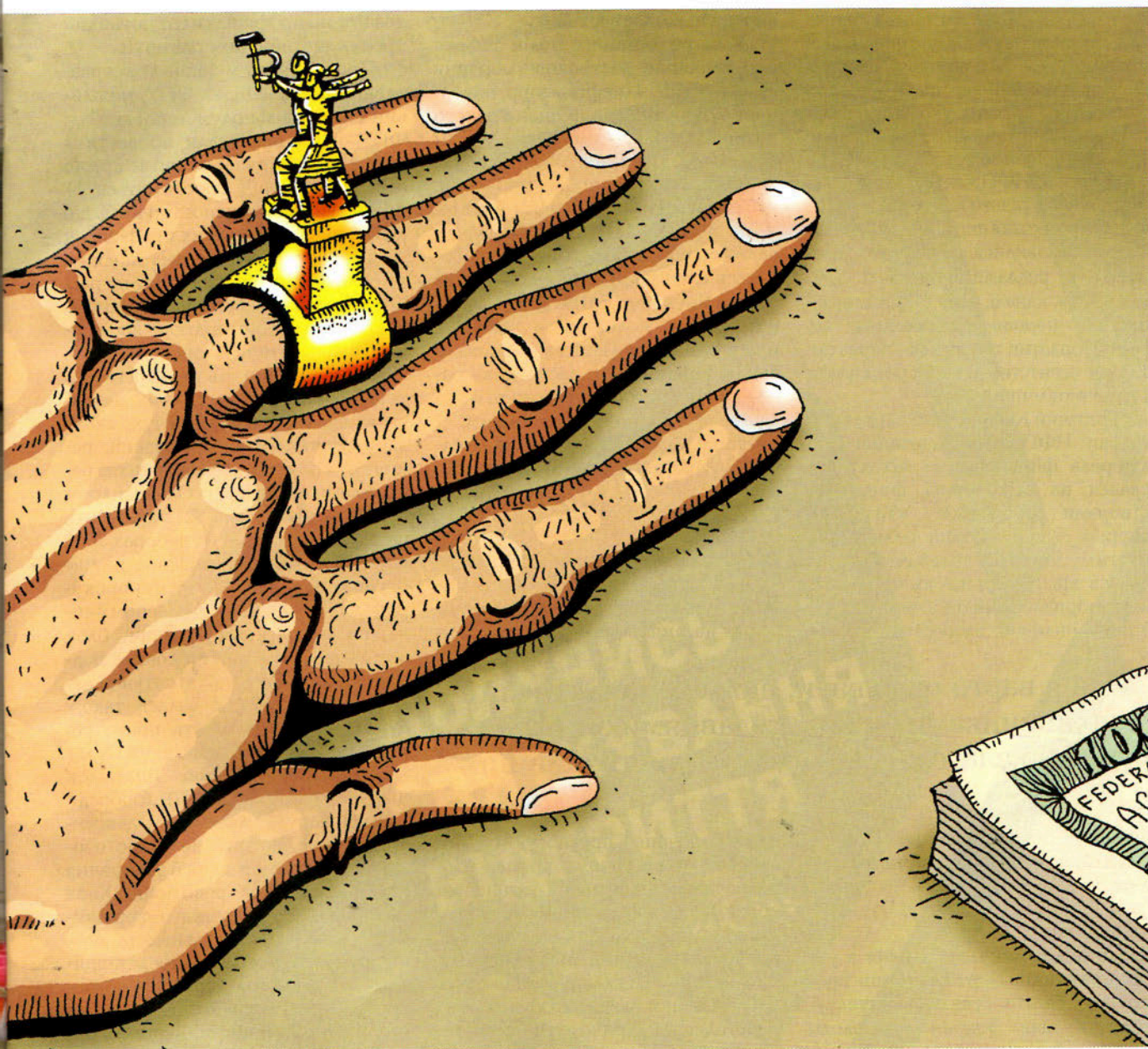
«Я як політик вважаю, що це перший крок із реалізації плану широкомасштабної дискредитації уряду», — висловив свою думку міністр внутрішніх справ Юрій Луценко стосовно профспілкових «розборок». У неділю, напередодні протестної акції, у більшості областей України (окрім Донецька, Дніпропетровська, Тернополя та Чернівців) здійснено спробу насильно захопити й утримати приміщення регіональних профспілкових об'єднань ФПУ. Правоохоронці затримали близько 50 учасників нападів, з-поміж яких були й раніше засуджені. Всі приміщення ФПУ нині перебувають під міліцейською охороною. Очільник МВС, відомий своєю любов'ю до непідтверджених сенсацій, повідомив, що під час слідчих дій знайдено документ, у якому детально розписано бізнес-план захоплення ФПУ. Його загальний кошторис — близько \$3 млн.

Вражає не лише сам факт того, що об'єктом рейдерської операції цього разу стали не підприємства, а професійні спілки. Все це відбувалося на тлі масованої реклами акції протесту в ЗМІ — організатори пішли в бій за принципом «іду на ви». Правоохоронці підозрюють, що консультували або й брали безпосередню участь у захопленні ФПУ

представники угруповання «Капітошки» — уродженця Росії Александра Капітонова. За оперативною інформацією, вони вже відзначилися впродовж 2006-2008 років нападами на прибуткові підприємства та установи різних форм власності. Зокрема, торговельно-офісного комплексу «Веста», адмінбудівлі

ВИЙ ГАМБІТ

держпідприємств Мінтрансу, Кременчуцького сталеливарного заводу та ВАТ «Черкасигаз», управління земельних ресурсів Києво-Святошинського району Київської області.

Сплеск інтересу до ФПУ пояснити доволі просто. Впродовж кількох місяців в організації панує

фактичне беззладдя. Вакансія її керівника звільнилася, коли колишній керівник Олександр Юркін добровільно подав у відставку. Він зробив це після того, як його заступник Сергій Костін спіймався на хабарі в \$50 тис. (див. **Тиждень** № 30 за 2008 р.). Іде боротьба зовсім не за прихильність українських робітни-

ків (ФПУ реальним захистом найманих працівників ніколи не займалася). Земля, будівлі та інше майно Федерації офіційно оцінене в 1,1 млрд грн. Ринкова ціна — на декілька порядків вища. Плюс внески 10 млн членів профспілок. Натомість прес-служба Національного форуму профспілок процитувала

такі слова Мирослава Якібчука: «Профспілки повинні стояти осторонь політичних боїв і виборчих кампаній. Нас не цікавить, яке саме партійне забарвлення матиме уряд. Для нас важливо, щоб будь-який уряд виконував наші вимоги й дотримувався взятих перед людьми праці соціальних зобов'язань».

Після подій 18 листопада багато тих, хто намагався під час фінансової кризи підзаробити обіцяних півсотні гривень, вимагаючи підвищити рівень життя простих українців, залишились ображеними — стверджують, що грошей за участь у шкетках не отримали. В НФПУ ж заявляють, що ніхто нікому нічого не обіцяв. І за рекламу протестної акції на телебаченні також домовилися полюбовно. Водночас у рекламному відділі ТРК «Україна», каналі, на якому ролик запустили поршми, повідомили, що НФПУ оплатив трансляцію через рекламне агентство, не конкретизуючи суму замовлення.

Григорій Кабанченко, заступник голови НФПУ, на запитання про джерела фінансування заходу послався на страйковий фонд, що створили робітники. «Так, ми вперше зняли якісний ролик і запустили його по телебаченню, — сказав він. — Зрештою, профспілкам набридло вдавати з себе бідних. У фонд ішли внески робітників і до-

водить рейдерські захоплення, реалізуючи політичні й бізнес-проекти своїх хазяїв. Причому бізнес-проект стоїть на першому місці: занадто привабливою їм здається профспілкова власність. Це робиться не за вбогі профспілкові кошти, а за гроші «великих керманців», які стоять за спинами цих «профспілкових» діячів».

У світлі останніх подій ішлося про ймовірне дострокове обрання голови ФПУ. Говорили про повернення Олександра Юркіна, якого називають близьким до уряду Тимошенко, обрання Якібчука — близького одночасно до чиновників із Секретаріату президента й регіоналів братів Ключевих. Прогнозували, що на насиджене місце повернеться Олександр Стоян. Особисто Віктор Янукович хотів би бачити на цій посаді колишнього міністра праці Михайла Папієва. Називали також кандидатури заступника голови ФПУ Григорія Осового та Ігоря Луцишина. Останній, як і іншим, — брат голови ДП «Енергоринок» Анатолія Луцишина, людини Ріната Ахметова.

ЩО ЦЕ ОЗНАЧАЄ

Провівши в керманіч ФПУ свого ставленика, власники великих гірничо-металургійних підприємств зіграли на випередження. Адже ма-

роботодавців. Зокрема, на початку місяця прес-служба профспілки металургів та гірників України спростувала інформацію про порушення трудового законодавства з боку представників ГМК і намір профспілки провести акції протесту у відповідь на ці порушення. Водночас Михайло Волинець заявив, що незалежні профспілки готують акції проти «знахабнілих» олігархів.

Проте навіть у такій консервативній організації, як ФПУ, можливий спалах вільнодумства. На з'їзді ФПУ, який планували провести 1 грудня, передбачалося, що за крісло лідера Федерації боротимуться 11 претендентів. І жодної гарантії, що делегати від первинних профспілок оберуть потрібну «босам» людину, не було. Обираючи ж голову на раді ФПУ, до якої входять переважно ті самі «боси», вони відтяли від процесу вільнодумців із «низів».

Цим і пояснюють рейдерські захоплення в регіонах. Слід зазначити, що Мирослав Якібчук, якого звинувачують у їх організації, раніше був помічений у спільних із регіоналами проектах: із Олександром Стояном створював Всеукраїнську партію трудящих, а на виборах 2006 року він разом із іншим соратником Віктора Януковича, екс-генпрокурором і потужним бізнесменом Геннадієм Васильєвим, створив блок «Держава — Трудовий союз». Водночас із дестабілізацією ситуації навколо ФПУ насаджувалася також думка про необхідність появи такого собі «миротворця», який би міг «розрулити» ситуацію. Внаслідок цього головою Ради ФПУ й обрали Василя Хару — креатуру Олександра Стояна, котрий незмінно очолював Федерацію з дня її утворення до Помаранчевої революції. Хара має непогані стосунки з керівниками донецьких вугільних та металургійних підприємств, особливо представниками «червоного» директорату (зокрема, директором ММК ім. Ілліча Володимиром Бойком). Відомий організацією низки протестних акцій, щоправда, всі вони стосувалися дій уряду, а не власників. Тому цілком імовірно, що найближчим часом Василь Хара перейме естафету антикабмінівських виступів у Мирослава Якібчука. Але від такого показного протесту звільненим трудящим навряд чи слід чекати якогось полегшення. ■

Тепер варто очікувати, що між найманими працівниками та роботодавцями запанує суцільна злагода. Звісно, на користь останніх

бровільні пожертвування». Про які суми йде мова, відповісти він не зміг.

КОМУ ВИГІДНО

Щодо подій минулого тижня з уст представників Партії регіонів прозвучало багато гучних звинувачувальних заяв. Зокрема, й голови «офіційного» донецького профспілкового об'єднання (а тепер і федерації) Василя Хари. «Замах бандитським способом на Федерацію профспілок України є ознакою дикості нашої країни, відсутності в ній влади, розгулу кримінальних елементів, що не знають межі й почувуються хазяями в нашій державі! — заявив він. — Національний форум

сові скорочення прогнозують саме в цій галузі, причому процес уже розпочався. Від початку фінансової кризи жодного разу не зібралася Національна тристороння соціально-економічна рада при президентові України, до складу якої входять представники влади, профспілок та роботодавців. Причому, за словами лідера Конфедерації вільних профспілок Михайла Волинця, саботував роботу голова Федерації роботодавців України, депутат-регіонал Юрій Бойко. Відтягувати засідання вигідно для того, щоб поставити профспілки вже перед фактом звільнень.

«Офіційні» профспілки й так демонструють надмірну лояльність до

К Н И Г А Р Н Я

ГАРМИДЕР
арт-клуб

20.30

виступ гурту «Крихітка Цахес»
(1 поверх «Є»: арт-клуб «Гармидер»)

16.30

відкриття БУККРОСИНГУ: Юрій Макаров, Богдан Бенюк,
Сергій Іванюк, Степан Процюк, Мар'яна Савка, Тарас Прохасько,
Юрко Іздрик, Володимир Єшкілев, Андрій Бондар, Ірена Карпа,
Ігор Мірошніченко

15.00

Дорослі читання: Мар'яна Савка, Тарас Прохасько,
Юрко Іздрик, Володимир Єшкілев, Андрій Бондар,
Ірена Карпа
(3 поверх «Є»)

14.00

Дитячі читання: Богдан Бенюк, Сергій Іванюк,
Саша Кольцова, Степан Процюк
(2 поверх «Є»)

12.00

Автограф-сесія гурту «Крихітка Цахес»
(5 поверх «Є»)

**ДОЛУЧИТЬСЯ
ДО СВЯТКУВАННЯ
ВІДКРИТТЯ**

«Є»:

29
ЛИСТОПАДА

з 23 листопада
по 7 грудня -
ВИСТАВКА КАРИКАТУР
від журналу
"Український тиждень"
(5 поверх «Є»)

Тиждень
www.tyzhden.ua

Адреса «Є»:
вул. Незалежності, 31
ВХІД ВІЛЬНИЙ

Праця за трьох

АВТОР: Ірина Василенко

Кадрове схуднення, як і схуднення фізіологічне, проходить важко, але зрештою дає користь

Олена — єдина, кого пошкодувала криза з-поміж трьох секретарок середньої за обсягами проектною компанії. І, як не дивно, молоду жінку цей факт страшенно розлютив. Та далеко не через жаль до безробітних подруг, а до себе, коханої. «Ця криза — просто вбивство. Це ж доведеться тепер працювати!» — сказала мені Олена днями. А як же інакше? Вже другий тиж-

день поспіль вона відмовляється від таких милих серцю ритуалів паління цигарок, випивання незліченних горняток кави та теплих розмов зі співробітниками. Роботи нині — по саму зав'язку.

ВЕЛИКА ЧИСТКА

Паніка на ринку праці тепер більш ніж помітна. Найбільше від сповільнення ділового життя в країні страждають фахівці банківського, страхового, консалтингового, інвестиційного бізнесу та ринку послуг. Серед посад, актуальність яких знизилася, можна назвати продавців-консультантів, офісних працівників нижчої ланки, а також середній та навіть вищий менеджмент.

Проте сьогоднішня криза має ще один вимір. В Україні бачимо тенден-

ції до очищення як ринку праці загалом, так і певних компаній від «зайвих» кадрових одиниць. По-перше, це недостатньо професійні працівники. Внаслідок потреби заощаджувати кошти роботодавцям нині доводиться оптимізувати штат. Аби залишитися на плаву ділового життя, працівники потрапляють у ситуацію жорсткої конкуренції, що вже підвищує якість ринку праці.

До кризи в компаніях нерідко підбирали кандидатів на посаду за принципом «найкращий серед гірших». «Наші клієнти часто махали рукою, погоджуючись на вищу зарплату претендентові на вакантну посаду, хоча той мав відверто нижчу від необхідної кваліфікацію, — розповідає фахівець із підбору та оцінки персоналу рекрутингової компанії «КіВі» Євгенія На-

зарчук. — І все це через страшний дефіцит на якісних працівників. Ідеться, перш за все, про спеціалістів маркетингу (позиції бренд-менеджерів, маркетингових директорів), фінансів (зокрема, фінансисти з міжнародного обліку, фінансові директори зі знаннями іноземних мов) та технологічної сфери (технологи на виробництві, програмісти рідкісних видів програмного забезпечення).

Тепер же роботодавці, які все ж не закривають вільні вакансії, мають значно більше шансів знайти необхідного працівника за адекватні гроші. «Роздутість фондів заробітної плати — одна з причин нинішньої кризи. Не дивно, що після того, як ринок «білих комірців» упав, різко знизився й рівень зарплат. Криза змушує компанії наближати свої бюджети на персонал до адекватного рівня. Ринок праці знову перетворюється з ринку пошукача на ринок роботодавця», — підтверджує консультант департаменту В2С компанії «Брейн Сорс Інтернешл» Тетяна Вітковська.

Отже, нинішня криза — це й чудовий шанс для кожного українця зрозуміти свою реальну фахову ціну. Адже не таємниця, що раніше в тій самій рекламній галузі (яку нині не на жарт лихоманить через зменшення рекламних замовлень) зарплати були несправедливо завищені. Порівнявши аналогічні посади зі ще докризовим рекламним ринком Сполучених Штатів, бачимо, що зарплати вітчизняних рекламників (з урахуванням паритетної спроможності населення, тобто

чинних цін та рівня інфляції) більш ніж на 20% вищі від американських.

КРИЗА В ПОМІЧ

Однак не варто думати, що економічна скрута — це лише привід витиснути з людей якомога більше, заплативши якомога менше. Сьогодні для роботодавців настав час розробити програми мотивації для теперішніх працівників. Ба, більше, в кризовій ситуації топ-менеджери змушені вчитися спілкуватися зі своїми підлеглими та власноруч підтримувати «бойовий дух». Гордовите відмовчування, вдавання, ніби все гаразд, і фрази на кшталт «виживе сильніший» не дуже доречні в подібній ситуації.

Деяким роботодавцям криза дозволяє ще й переманювати бажаних фахівців у своїх конкурентів. «Чого Бога гнівить? Тепер у нашої компанії

інше, здатна навчити співробітників відчувати себе частиною команди. Адже ще рік тому молоді та «перспективні» українці без вагань перебігали чи не щопівроку-року від одного роботодавця до іншого (що, до речі не відповідає світовим тенденціям, де зміна роботи, як правило, відбувається не частіше, ніж раз на три-п'ять років).

Через необхідне заощадження коштів ринок має реальний шанс оздоровитися завдяки «омолодженню» кадрів. Уже зараз кадрові відділи компаній отримують настанови приймати на роботу «неофітів», а то й узагалі вчорашніх студентів. ТанDEM молодих амбіційних людей із корифеями своєї професії піде тільки на користь вітчизняній економіці.

Тим же, кого робота давно не вдовольняла, та «якось було ліньки

Аби залишитися на плаву ділового життя, працівники потрапляють у ситуацію жорсткої конкуренції

з'явився неабиякий шанс отримати грамотних фінансистів із вітчизняних інвестиційних компаній, які раніше й чути не хотіли про перехід до іншого сектору економіки. Це стосується «зіркових» працівників, які зараз стали зговірливішими», — хвалиться начальник відділу кадрів однієї великої торговельної структури.

І навпаки — економічний спад сприяє зростанню лояльності працівників до компанії. Криза, як ніщо

все різко змінювати», нинішня ситуація дає реальний шанс переглянути життєві пріоритети. Для когось — позбавитися від нудної набридливої «відбувайлівки» й почати стукати в бажані двері, а для когось зайнятися справою, на яку давно бракувало часу. Як не крути, а без закоханості в професію, якою займаєшся по сорок годин на тиждень, рано чи пізно втрачають привабливість і «найжирніші» посадові оклади. ■

ТРИ НАЙБІЛЬШ ПОТРІБНІ ПРОФЕСІЇ В УМОВАХ КРИЗИ

СПЕЦІАЛІСТИ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ

(передусім сільськогосподарських та продовольчих спеціальностей). Надходження імпортованих товарів буде зменшуватися, а їсти треба щодня

КОЛЕКТОРИ.

Компаніям доведеться співпрацювати з грамотними спеціалістами щодо стягнення боргів зі своїх контрагентів. Особливо такі спеціалісти будуть популярними серед банків, адже помітно зростає частка непогашених кредитів

ЮРИСТИ У СФЕРІ ГОСПОДАРЬСЬКОГО ПРАВА.

Незамінні фахівці в умовах імовірного продажу бізнесу чи переведення підприємства в іншу форму власності

ІНФОРМАЦІЯ: відкриті джерела та дані ресурсів компанії «Брейн Сорс Інтернешл»

ГРАВКА: ПАВЛОНИЧ

Рух

АВТОР: Олексій Воронич

Найактуальніше питання для покупця квартири на первинному ринку – як не наразитися на довгобуд і обрати надійного забудовника

Парадоксально, та економічна криза, яка додала проблем фактично всім верствам населення, водночас відкрила нові перспективи для потенційних покупців житла. Принаймні, для тих, хто роками збирав гроші на власну квартиру, але хронічно не встигав за стрімким зростанням цін на квадратний метр. Зараз покупець, який може викласти одразу всю чи більшу частину вартості житла, – цар, бог і найкращий клієнт, якому охоче запропонують суттєву знижку. Втім, усі ці позитивні моменти нічого не варуватимуть, якщо термін будівництва омріяного житла затягнеться на невизначений період.

ЦІНИ ВНИЗ

Фінансові аналітики теперішню ситуацію на ринку нерухомості розглядають як непоганий шанс придбати давноомріяне житло, або ж як доволі певний інструмент інвестування для тих, хто чекає на післякризове підвищення цін. Наразі ж ціни падають. Незалежний фінансовий аналітик Дмитро Мірошник говорить: «Оскільки кредити отримати нині не так і легко, багато девелоперів реалізують квадратні метри зі знижками, котрі іноді сягають 20–30%. До того ж непевна ситуація з курсом долара призвела до фіксування цін у гривнях, що фактично знизило вартість нерухомих метрів у доларах».

ФОТО: АНДРІЙ ЛОМАК

Ма нерухомість

Передусім ця тенденція стосується об'єктів, що перебувають на стадії будівництва. Натомість на вторинному ринку житла ціни знизились у доларах, проте після перерахування на національну валюту вони залишаються достатньо високими, тоді як у забудовників ціна менша саме в гривневому еквіваленті. Один із девелоперів у розмові з **Тижнем** назвав це своєрідною «платою за ризик», адже на вторинному ринку покупець платить за придатне для проживання житло, натомість інвестує в ще не збудований об'єкт, він приймає на себе певний ризик. Однак нижча ціна за нинішніх умов для більшості потенційних покупців є вирішальним критерієм.

Зі знижками, проте, також варто бути обережними. Не секрет, що демпінгове ціноутворення часто використовують як приманку ненадійної компанії.

КУПИТИ ЧИ НЕ КУПИТИ

Попри падіння цін, сумніватися в перспективності таких вкладень не варто, — оптимістично запевняють забудовники, називаючи інвестиції

в нерухомість порівняно малоризиковими в умовах кризи. «Наразі девелопмент — один із найпривабливіших сегментів для інвестицій. Скажімо, вкладення в цінні папери за умов такого коливання ринку — надто ризикова гра, натомість ринок нерухомості вважаю набагато стабільнішим» — коментує Юрій Бакактін, директор ТОВ «Енерголізинг», що офіційно реалізує квартири ЖК «Ольжин град», визнаючи, проте, що є проблема ненадійності компанії-збудовника. «Слід довіряти

ТОВ «КУПІ «Реаліті», зауважуючи, що «найближчі півроку — скрутні часи для забудовників і, можливо, не всі зможуть пережити його. Звісно, внаслідок природного відбору на ринку залишаться лише найсильніші гравці, а значить, пропозиція на ньому значно зменшиться, що, в свою чергу, призведе до зростання цін на житло. Саме тому такий спосіб вкладання коштів, як на мене, зараз є **найактуальнішим**». З ним, певна річ, можна й посперечатися, адже банківські кредити, завдяки яким ціни

Оскільки кредити отримати нині не так і легко, багато девелоперів реалізують житло зі знижками, котрі іноді сягають 20–30%

тільки тим компаніям, що мають відпрацьований механізм захисту інтересів споживача, наприклад, завдяки використанню цільових облігацій, що повністю унеможливає подвійний продаж квартири».

Так само не вважає конкурентними альтернативні способи інвестування Андрій Масальський, перший заступник генерального директора

на житло постійно підвищувалися, найближчими роками не видаватимуться в докризових масштабах.

МІЦНІ ГОРІШКИ

Чи не всі опитані аналітики головною ознакою надійної компанії визначають її стаж на ринку. «Передусім слід оцінювати те, скільки років компанія працює, а також кіль-

Завершальний етап будівництва житлово-офісного комплексу по вул. Майорова, 5-а в Оболонському районі м. Києва

Дві секції збудовано. Йдемо за графіком.

Відділ продажу

м. Київ, вул. Фрунзе, 14-18
502-67-39
502-67-38
(067) 693-98-14
www.reality.com.ua

Квартири та нежитлові приміщення

Квартири-студіо від 31 м²
1-кімнатні — 38–50 м²
2-кімнатні — 71–76 м²
3-кімнатні — 84–102 м²
Нежитлові приміщення — від 71 м²
на 1 та 2 поверхках комплексу

Будуємо за графіком. Введення в експлуатацію — листопад 2009 р.
Ціни в гривнях зафіксовані до 30.11.2008

За 5 кроків до квартири

Алгоритм визначення «недовгобудного» будівництва

1

Вибір кількох об'єктів із тих, на котрих продовжують будівництво, попри кризові процеси в економіці

2

Вибір з-поміж забудовників (орієнтація на стабільні компанії зі стажем на ринку)

Зіставлення графіка робіт із реальним його виконанням (допустимі відхилення від графіка – півроку)

Оцінювання об'єкта інвестування (готовність – принаймні 50%, наявність комплексу документів, що свідчать про законність забудови)

Оцінювання фінансового стану компанії-збудовника (відсутність кредиторської заборгованості)

ГРАФІКА ПЛАВНО ІНЦ

кість побудованих і зданих об'єктів», – говорить Лариса Ставінога, директор агентства нерухомості Lavina Real Estate. Приміром, Юрій Бакатін не радить довіряти компаніям, котрі пропонують житло за

котрих відбувалася зокрема й за рахунок приватних інвесторів. Навіть якщо за плечима девелопера не один зданий у експлуатацію об'єкт, це ще не дає гарантії завершення будівництва конкретного проекту в

Скорочення будівельників або затримка з зарплатою може свідчити про фінансові проблеми компанії-збудовника

демпінговими цінами, а також не диверсифікують свого портфеля нерухомості.

Проте, як свідчить досвід, криза не жаліє навіть найсильніших. На це звертає увагу Андрій Массальський: «У неоднозначній ситуації опинилися навіть досвідчені компанії-збудовники, деякі з них уже сьогодні офіційно оголосили про зупинку низки проектів, реалізація

декларований термін». Пояснення просте, адже, не залучивши в населення коштів на будівництво наступних будинків, навіть сильні компанії не завжди можуть добувати вже розпочаті.

ЯКА ХАТА З ДАХОМ?

Пошук об'єкта для інвестування – завдання доволі клопітке й пересічному інвесторові не уникнути кон-

сультацій юристів і ріелтерів, проте до найпростішого аналізу, запевняють експерти, можна вдатися самостійно.

«На мою думку, інвестувати сьогодні слід винятково в ті об'єкти, рівень готовності яких є не меншим 50%, а термін здачі в експлуатацію – найближчі 12 місяців», – радить Андрій Массальський. Загалом, варто поцікавитися проміжним графіком виконання робіт і зверити, чи забудовники досі дотримувалися термінів. Звісно, що зриви планів або зміни термінів виконання – тривожний сигнал.

Важливою є і робота «в полях» – має можливість поспілкуватися з робітниками на будівництві. Зазвичай «найманці» не схильні приховувати дійсного стану справ від клієнта, тому скорочення будівельників або затримка з зарплатою може свідчити про фінансові проблеми компанії-збудовника. Експерти радять також поспілкуватися із представником компанії, котрий ви збираєтесь довірити кровні, та «з першоджерела» дізнатися про фінансовий стан фірми, а саме, чи є у компанії непогашені кредити чи інші боргові зобов'язання. «Зокрема, варто звернути увагу й на кількість проданих квартир у планованому будинку. Щоби не інвестувати в об'єкт, де майже всі квартири продані, а сам будинок готовий лише наполовину», – пояснює Андрій Массальський.

Як приклад будівельного проекту, який за нинішніх умов слід взяти до уваги потенційним покупцям, Юрій Бакатін називає комплекс, котрий споруджується за таким принципом: «однокімнатки» становлять 70% загальної кількості квартир. В умовах зростання недовіри до банківських депозитів таке житло може стати непоганим варіантом інвестування «вивільнених» коштів. Порівняно невисока ціна однокімнатних квартир є додатковою гарантією, що на них знайдуться покупці, а отже, будинок не «зависне» у зв'язку з відсутністю попиту на житло в ньому.

Певна річ, що повних і остаточних гарантій в такій делікатній галузі, як житлове будівництво, дати не може ніхто. Та спокійний і виважений підхід, увага до деталей і вибір надійного забудовника – найкращий спосіб за півтора-два роки відсвяткувати новосілля. ■

Будівництво ведеться КРИЗА БЕЗВЛАДНА!

кредитує
Банк КІЇВСКА РУСЬ
Ліцензія НБУ №19 від 14.01.2002 р.
8 800 500-54-60

м. Вишгород,
проспект Шевченка

Здача будинку у запланований термін

ЛОЯЛЬНА ПРОГРАМА КРЕДИТУВАННЯ ПРАЦЮЄ

Забудовник — ЗАТ "Дніпрожилбуд"
Дозвіл на будівельні роботи № 74/07 від 24.04.2007

Продаж нерухомості здійснює ТОВ "ЕНЕРГОЛІЗІНГ"

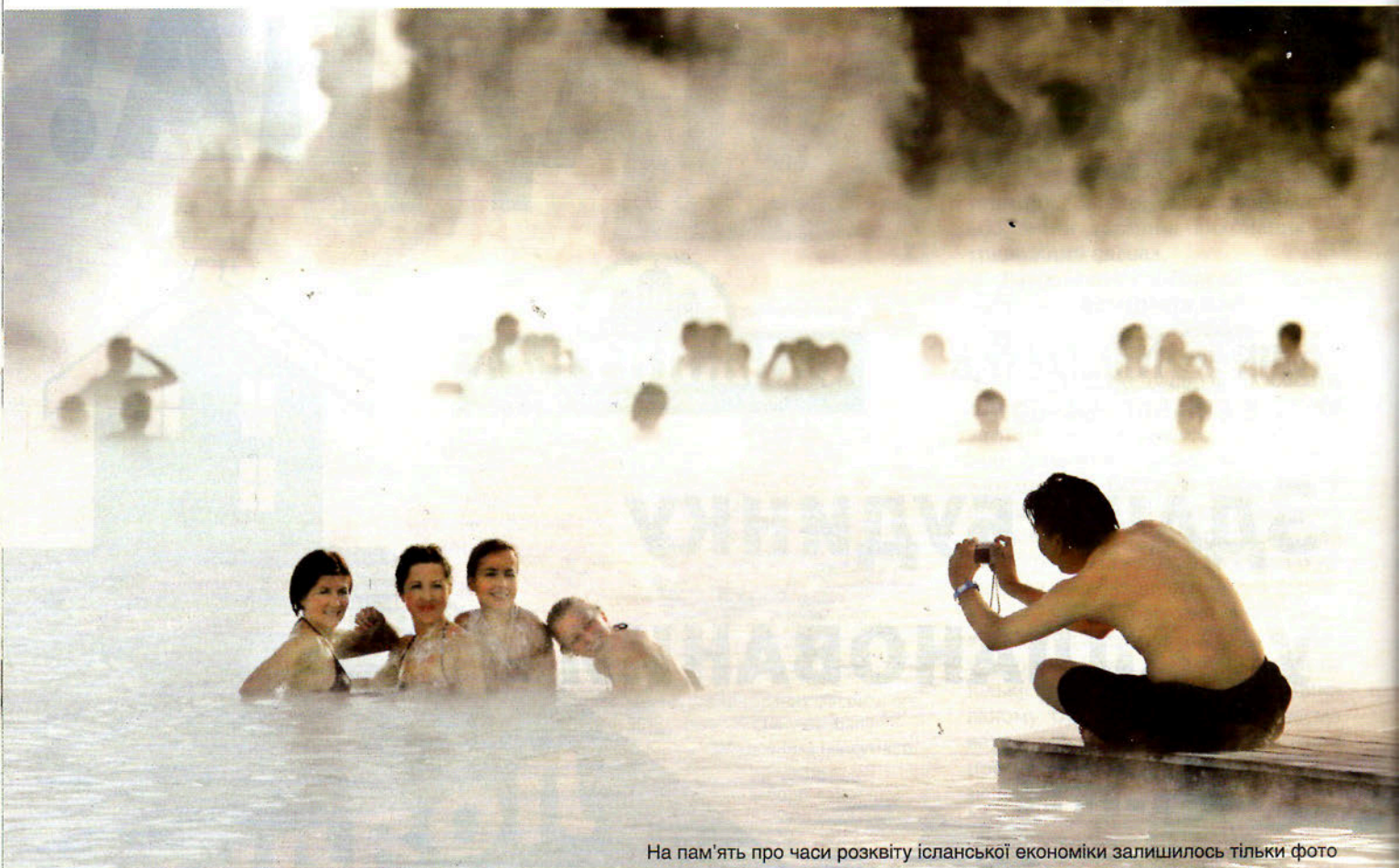
Купуючи квартиру, обов'язково запитуйте сертифікат облігації!

ЦЕНТР ПРОДАЖУ:

м. Київ, Солом'янська площа, 2

ТЕЛ.: 227-77-60, 495-54-51; WWW.OLGRAD.KIEV.UA

Холодний душ

На пам'ять про часи розквіту ісландської економіки залишилось тільки фото

АВТОР: Лара Омарсдоттір із Рейк'явіка спеціально для **Тижня**

Банківська криза кардинально змінила життя ісландців

Шість років тому ісландці жили дуже спокійним і безпечним життям. Вони мали порівняно нові автомобілі, телевізори з плоским екраном, не замислювалися над тим, як витрачають свої гроші. Країна була дуже багатогою та мала один із найбільших пенсійних фондів у світі. А також зразкову

систему охорони здоров'я, школи та інші соціальні інституції.

Але на початку жовтня Ісландія несподівано опинилася в центрі банківської кризи. Курс національної валюти різко впав (загалом за останні півроку з 73 до 139 крон за долар), і всі три ісландські банки — Kaupthing, Glitnir та Landsbanki — зазнали краху. Відгоді жити ісландцям стало значно складніше. Тисячі людей у країні з населенням приблизно 300 тис. чоловік втратили роботу. Відсотки по іпотечних кредитах значно зросли. Зросла й вартість продуктів та інших життєво необхідних товарів. Люди буквально на-

магаються звести кінці з кінцями. Життя звичайних ісландців кардинально змінилося.

НА ДНІ

Як приклад можемо взяти Фрідріка Гардарссона та його дружину Ідунн, які працюють учителями. Їм вдалося зберегти свої робочі місця, але зростання виплат за кредитами дуже ускладнило фінансове становище родини. Й Фрідрік, й Ідунн мають по дві роботи — він на додаток до вчителювання тренує баскетбольну команду, а вона тричі на тиждень прибирає в офісних центрах. Їхні доходи, втім, за останні півтора

місяця — на відміну від витрат — анітрохи не зросли.

Виплати за кредитом на автомобіль відтоді, як впала крона, зросли вдвічі. Значно більше тепер треба платити й за іпотеку. Ціни на продукти піднялися більше ніж на 20%, а рівень інфляції в країні вже сягнув майже 16%. Фрідрік та Ідунн разом із чотирма своїми дітьми живуть у п'ятикімнатній квартирі. Перед кризою вони могли поїхати всією родиною на канікули за кордон та й взагалі не турбуватися про те, де взяти й на що витратити гроші. Тепер вони рахують кожну крону.

Ісландці завжди відзначалися працелюбністю, й вони звикли вирішувати проблеми

Але Фрідрік та Ідунн можуть вважати себе щасливцями. Вони все ще мають роботу. Тисячі інших ісландців уже безробітні, тож щотижня стають у чергу біля офісів благодійних організацій, щоб отримати продуктовий набір. Ті ж, хто все ще має гроші на продукти та базові товари, мають проблеми з виплатою кредитів. Колись п'ята найбагатша держава світу опинилася на самому дні.

РЕМОНТ КРАЇНИ

Під натиском кризи Ісландія була змушена вжити жорстких заходів. Усі великі ісландські міста зменшують свої витрати. Система соціального забезпечення, якою так пишалися ісландці, переживає скрутні часи, а пенсійні фонди втратили під час кризи дуже багато грошей. Фінансова система країни має проблеми з ліквідністю, значна частина ісландських валютних резервів заблоковані за кордоном, переважно у Великій Британії.

Уряд намагається вирішити цю проблему, провів переговори про кредит від Міжнародного валютного фонду. Оскільки всі три ісландські банки зазнали краху, в країні дуже важко купити іноземну валюту. Тому компанії-імпортери обмежують закупівлі за кордоном. Позаяк Ісландія — це ізольована північна країна, то проблеми з імпортом зачепили практично кожен аспект острівного життя.

НЕ ВТРАЧАЮЧИ НАДІЇ

Та світло в кінці ісландського тунелю все ж є. Ісландці завжди відзначалися працелюбністю, й вони звикли вирішувати проблеми. Країна вже пережила чимало страшних випробувань у минулому — чуму, голод, землетруси та виверження вулканів. В останні роки деякі ісландські підприємці захопилися ризикованими фінансовими іграми на глобальному рівні, які врешті-решт практично знищили фінансову систему країни. Тепер для ісландців настав час зосередитися на тому, що вони мають, — рибний промисло-

вості, туризмі та геотермальній енергетиці.

Ісландія розташована на стику двох континентальних платформ, тож має значні геотермальні ресурси та технології їх використання. Це головна надія країни, яка намагається продати своє ноу-хау за кордон. Туристична індустрія зростає щороку, і її представники вбачають у кризі навіть позитивні аспекти: тепер про країну дізнається значно більше людей у всьому світі. Зрештою, Ісландія все ще багата на рибу, від вилову якої століттями залежала економіка країни.

НЕВЕЛИКІ Й САМОДОСТАТНІ

Найбільші ж перспективи мають невеликі, але самодостатні компанії. Прикладом таких фірм може бути CADIA — перша лабораторія з розробки штучного інтелекту в Ісландії. Всесвітню славу вже має компанія DeCode Genetics, яка надає послуги з дослідження особистого генетичного коду.

Уряд сподівається, що вже наступного місяця йому вдасться розв'язати фінансові проблеми країни. Чиновники очікують, що британський уряд розморозить ісландські активи у Великій Британії, заморожені ще на початку кризи. Коли ж Ісландія отримає перший транш від МВФ, має стабілізуватися й курс крони. Урядовці обіцяють, що за три-п'ять років країна відновить свою економіку. Поки що ж ісландцям радять затягнути паски. ■

ЧОМУ ВПАЛИ ІСЛАНДСЬКІ БАНКИ

Причиною швидкого колапсу банківської системи Ісландії була її повна залежність від зовнішнього фінансування. Після приватизації та дерегуляції банківського сектору в 2000 році ісландські банки активно використовували запозичені на зовнішніх ринках гроші для входу на внутрішній іпотечний ринок, а також для купівлі іноземних фінансових компаній (переважно у Великій Британії та Скандинавії). За дуже короткий період часу маленька країна створила банківську систему міжнародного масштабу. Наприкінці 2006 року активи трьох головних банків країни досягли \$150 млрд, що увосьмеро перевищувало ВВП країни. При цьому дві третини фінансування надходило з-за кордону. Коли ж світові фінансові ринки почали пробуксовувати, то ісландські банки просто впали під вантажем своїх закордонних боргів.

ІСТОРІЯ ОДНІЄЇ КРИЗИ

29 вересня — уряд оголошує про плани націоналізації банку Glitnir, який мав значну заборгованість.

4-5 жовтня — у британській пресі з'являються повідомлення про те, що Ісландія на межі краху. Британські вкладники починають масово виводити гроші з ісландських банків, насамперед інтернет-банку Icesave.

6 жовтня — прем'єр-міністр Гейр Гаарде звертається до нації та оголошує про пакет надзвичайних заходів, який, зокрема, надає фінансовій адміністрації (ФА) країни повноваження брати під свій контроль банки, не націоналізуючи їх.

7 жовтня — ФА бере під свій контроль Landsbanki.

8 жовтня — ФА бере під свій контроль Glitnir. Спираючись на антитерористичний закон 2001 року, британське казначейство заморожує рахунки не лише цього банку, але й ісландського центрального банку та уряду.

9 жовтня — ФА бере під свій контроль найбільший банк країни — Kaupthing.

19 листопада — МВФ виділяє Ісландії кредит у \$2,1 млрд. Ще \$2,5 млрд країні позичають Норвегія, Швеція, Фінляндія та Данія.

Мода вулиць

АВТОР: Анастасія Гавінська

Час одягати яскраві речі з секонд-хенду та випускати рукава зі штанин

Пізня осінь — унікальний сезон, коли можливості самовиразитися в одязі щонайвищі на рік. Носять капелюшки, хусточки, шарфики, рукавички, поєднують хутро, вовну й легкі тканини, навіть парасольки слугують, аби підкреслити індивідуальність власників. Усе просто: вулична мода — це ті перехожі, на яких зупиняється ваш погляд. Яскраві спалахи на сіро-чорно-коричневому тлі більшості зустрічних. Зірок вуличної моди вивчають та фіксують у багатьох країнах світу, і в Україні також. Ще рік тому фотограф-дослідник Філ Бананов, котрий присвятив свій сайт пошуку вітчизняних фріків **Ідив. словничок!**, визнав, що наразі європейська вулична мода сформувала єдиний простір. Тобто сьогодні важко відрізнити молодого киянина від мешканця Варшави, Брюсселя чи Берліна, позаяк більшість одягаються у вбрання тих самих марок і запозичують стильні ідеї з одних джерел. Різниця в іншому — у відсотку тих, кому цікаво бути «в стилі». І вона ще дуже суттєва — в нас таких приблизно вдесятеро менше, й так уже кілька років поспіль. Ось хіба вже час поставити собі запитання: «Чому?» Адже зовсім не складно зробити вулиці свого міста трохи яскравішими в ці сірі осінні дні, примножити кількість посмішок заклопотаних перехожих. Психологи твердять, що лише можливість зустріти фріка на вулиці — вже лікування позитивом. Бо це не просто вихоплений із карнавалу його почесний гість у відповідному вбранні — це

особистість, яка хоче бути поміченою не тоді, коли вже зробить якусь кар'єру, а просто тут і просто зараз; яка поспішає жити й щодня змінювати імідж, прагнучи досконалості у поєднанні вигадливо порізаних джинсів та оксамитової блузи чи не з театральної завіси повоєнного часу. А якщо ви самі зміните хоч одну деталь вашого вбрання на яскраву й нестандартну, відчуєте, що й світ навколо вас дещо змінився — це навіть не порада психолога, а просто життєвий досвід.

ФРАК ДЛЯ ФРІКА

Кожен, кому ще не 80, є трохи фріком, а фрік не жертва моди, це мода — його жертва — таким може бути маніфест усіх, хто хоче хоч трохи сонця цієї сумної осені. Навіть за тієї сумної обставини, що уряд щойно заборонив ввозити в Україну одяг секонд-хенд, керуючись начебто щирим бажанням підтримати вітчизняну легку промисловість. І не взявши до уваги, що саме секонд-хендівські знахідки є традиційною основою вуличної моди. Втім вихід є — бабусині сумки, татові сорочки, братові кеди... Я проходжу вулицями, й погляд зупиняється на цікаво вдягнених людях, незалежно від їхнього віку або комплекції. Хоча, звичайно, в Україні це переважно молодь. Покоління вулиць — нічне, впевнене в собі, оптимістичне й трохи нетверезе. Погляд зупиняється на різнобарвних, строкатих, одягнених зі смаком людях. А смак вуличної моди цієї осені — це багатшаровість і поєднання того, що начебто не поєднується. Для початку спробуйте просто приручити нову річ із одягу, ніби звіра, дикого чи хатнього, за вашим настроєм. І зрозумійте, що вдягатися, підбирати речі за кольором, фактурою, настроєм і змістом насправді досить цікаво. Й зовсім не важко — варто

лише одного ранку заговорити з одягом його мовою та усвідомити, якого верху прагнуть ці

ФОТО: АНДРІЙ ПОМАКІН

вузькі штанці або чи пасують різні рукавички до сьогоднішнього кольору ваших очей.

СИРА СТОЛИЦЯ БАРВИСТОЇ УКРАЇНИ

Вулична мода — це й система кодів та жестів «для тих, хто розуміє». Подорожуючи Україною в пошуку цікавих облич, пан Бананов вивів для себе просту формулу: «Якщо в міста є гроші та натхнення, в ньому є вулична мода». Найцікавіше місто, як він зізнався **Тижню**, — Одеса. Тут подекуди трапляються великі ком-

панії яскраво вдягнених людей, величезна арт-тусівка й дорогі крамниці одягу, хоча останні насправді потрібні лише для самоосвіти та підтримки смаку. В Дніпропетровську досить великий прошарок грошовитої молоді й, відповідно, власна вулична мода. Проте індустріальне місто впливає на характер мешканців — дещо стриманіший, без особливої винахідливості. І, як не дивно, у Львові, улюбленому місті творчих

речі, симбіоз дизайнерів одягу та вуличних модників склався унікальним чином: люди передивляються модні журнали й подорожують магазинами або відшуковують у власних шафах щось із того, на що надихнув глянець, а дизайнери наступного сезону спостерігають, як саме люди зуміли трансформувати їхні ідеї і знов-таки запозичують знахідки. Жоден кутюр'є ще не зміг сказати: «Я одягаю вулиці». Навпаки, сьо-

«Якщо в міста є гроші та натхнення, в ньому є вулична мода»

людей, вуличної моди як численних проявів творчої індивідуальності окремих перехожих практично не виявлено — вирізняються з натовпу лише ті, хто має схожу «уніформу» — хіпі (за природність, здебільшого з довгим волоссям, але без кльовів та светрів зразка 70-х), націоналісти (елементи військових строїв українських вояків різних століть), емо (чорний одяг із рожевим елементом, страждання та музика). А от темні рукавички, сірі пальта, плетені шарфи — це ознаки столиці. Україна вдягається барвисто, на відміну від Києва.

ВУЛИЦЯ ДЛЯ КУТЮР'Є

Ще кілька років, тому найвідоміша українська модельєрка Лілія Пустовіт розповідала мені про своє захоплення молодим поколінням, яке насолоджується світом навколо себе — ходить у гори, займається екстремальними видами спорту, захоплюється інтелектуальним кіно та етнічною музикою тощо. Її знайомі тоді носили, здається, широкі джинси від хіп-хопу, сорочки в клітинку від «япі», краватки з героями мультиків, кеди з широкими шнурками кислотних кольорів... І, на думку дизайнера, саме поєднання цих непоєднаних елементів виглядало органічно, символічно й оптимістично. До

годні вулична мода впливає на модельєрів. На подіум виводять то металістів, то готів, то «дівчат та хлопців із нашого двору», яких одягають у звичайний і зрозумілий одяг, — зручні черевики, джинсові штани, вільні спідниці та кофти, натягуючи одну річ на іншу й безтурботно випускаючи рукава зі штангин.

«Зустріч за одягом» — це традиція. В ці дні повальних кадрових ротаций, якими супроводжується прихід економічної кризи, рекомендації «що вдягати на співбесіди» заповнили інтернет-простір. І, з усього, зірку вуличної моди візьмуть на роботу програмістом, менеджером, журналістом швидше, ніж того, хто вирішить «не виділятися». Змінився час — новий молодий герой не протестує проти суспільства, а своїм зовнішнім виглядом демонструє свободу, яка водночас і є джерелом його захоплення життям і щепленням від осінньо-зимової депресії, посиленої світовою фінансовою кризою. ■

СЛОВНИЧОК

«Фрік» у перекладі з жаргонної англійської — «божевільний», «скажений», «божевільно модний». Це люди, які навмисно не зважають на загальноприйняті канони зовнішнього вигляду. Вони можуть піти на роботу в піжамах, взимку — босоніж, на світський раут — у валянках і тілорійці. Втім зазвичай вони просто вдягаються дуже яскраво, в речі начебто непослудвані. Найчастіше люди, які є фріками, особистості творчі — художники, стилісти, співаки, вони знають, «як розважатися» й «де розважатися».

Великий терор

Червоний терор був не менш диким, ніж білий. Особливо це виявлялося на козацьких землях на сході Донбасу. Червоні грабували козацькі станиці, хапали місцевих жителів, відправляли їх до Луганська й там убивали. Їм відрізали вуха й носи, виколювали очі, розчленовували (з книги Гіроакі Куромія «Свобода і терор у Донбасі»)

Людськими словами

Відзначення роковин Голодомору нагадало зайвий раз про німоту України. Будь-яке щире почуття ми — себто та наша частина, чий голос чути в країні, — ладні перетворити на мертві, сухі слова. Чомусь державні заходи — як у столиці, так і за її межами — подекуди нагадували урочистості радянської доби. Можливо, тому, що інакше поки не вміємо? Так молода дівчина, яка хоче освідчитися в коханні, вдається до лексики з «жорстокого романсу». Так нормальна людина в офіційній ситуації починає висловлюватися мовою казенного протоколу. Повертаючись до теми жертв тоталітарної епохи, **Тиждень** намагався вживати прості людські слова, спиратися не на зайві емоції, а на суворі факти, які завжди красномовніші за голосіння. Експерименти над українцями призвели не тільки до фізичних втрат населення. Ті, хто вижив, та їхні нащадки досі відчувають вплив тієї травми. Йдеться про страх, деморалізацію, втрату свого обличчя. Тоталітаризм розбещує, свобода повертає гідність. Поступово. Повільно. Інколи надто повільно.

Юрій Макаров

ЗМІСТ:

ТОЧКИ ВІДЛІКУ ТРАГЕДІЇ

Більшовики реалізували проект, розроблений за царя
СТОР. 38

НЕВИЗНАНА СЕНСАЦІЯ

Британський журналіст поплатився життям за правду про Голодомор
СТОР. 40

ВТРАЧЕНИЙ «РАЙ»

Жертви репресій та терору радянської влади 1927—1957 років
СТОР. 42

КУЛЬТУРНА ЗАЧИСТКА

Більшовицьке свято відзначили розстрілом українських інтелектуалів
СТОР. 44

НАЦІЯ СПІЛЬНОЇ БІДИ

Загроза існуванню нації може стати стимулом для її розвитку
СТОР. 46 ►

ІЛЮСТРАТИВНИЙ МАТЕРІАЛ: АНДРІЙ ВРІОМЛЕНКА

«Ти розумієш різницю між собою і мною? Я головком збройних сил республіки. А ти хто такий? Я таких, як ти, розстрілював по кілька штук за день» (Із розмови Льва Троцького з Нестором Махном, 1919 рік)

Точки відліку трагедії

АВТОР: Дмитро Рибаків

Голодомор-33 та штампи, які набили оскому

Із численних заголовків у ЗМІ про відзначення роковин Голодомору складається враження про трагедію як певну подію, як про разовий історичний спалах. Насправді ж це був цілісний процес, що тривав за апогею сталінської колективізації протягом кількох років. Наслідки соціальних тортур і досі даються взнаки, коли йдеться про суспільне сприйняття тих подій та оцінку сталінської доби загалом. Штампи й ідеологічне словоблуддя лунають з обох боків. Не гребують спекуляцією на національній трагедії як ті, хто виступає під гаслом «Геть від Москви!», так і апологети «єдності двох братніх народів», неначе «братерству» загрожує оприлюднення масштабів злочинів сталінізму та їх історична оцінка.

ЦАРСЬКИЙ ПРОЕКТ – БІЛЬШОВИЦЬКІЙ ВЛАДІ

Ідею колективізації розробили ще царські економісти задля інтенсифікації процесу індустріалізації імперії та одвічного прагнення наздогнати Європу. Однак проект відкинув особисто Микола II. Причина полягала саме в непередбачуваності кількості жертв поміж селян. За два десятиріччя проект дістала з-під сукна вже цілком інша генерація «політехнологів». А полігоном стала Україна як найбільш аграрна за господарським укладом, а отже, задалегідь

ворожа більшовизму територія СРСР. Власне, більшовики й не приховували, що разом із класовою проблемою – куркульством та хуторянством – намагалися вирішити й проблему національну. Певна річ, ніхто українців як етнічну спільноту винищувати не збирався. Й це аргумент в арсеналі однієї зі сторін справді безпрограшний, якщо оцінювати питання з формального погляду – того самого, з якого на Україну дивляться зі Страсбурга, Брюсселя чи Москви.

Ідеологи «трагедії без геноциду» стверджують, що, начебто, і в «тройках», і в каральних загонах НКВС служили переважно українці (щоправда, погодитися можна тільки з першою тезою). Та й тортури стосувалися селян не лише в Україні, але й у російському чорнозем'ї та на «російській» Кубані, а загалом програма хлібозаготівель носила, мовляв, характер «соціальних чисток». І в цьому твердженні прихована суттєва фальш! Можливо, для Росії загибель кількох мільйонів селян не становила національної трагедії й не означала замаху на російську автентичну культуру та ідентичність. Навіть майже 100-відсоткова ліквідація в СРСР старого російського офіцерства, дворянства та більшості інтелігенції ще не означала знищення російської національної культури, чи то пак геноциду. Російська національна культура на той час уже встигла викристалізуватися та набути цілий арсенал атрибутів історичної пам'яті, властивих ширшій соціальній верстві, ніж інтелігенція та офіцерство.

Цілком інша ситуація з Україною та українською національною само-

ідентифікацією. Паростки ідеї політичного й соціального українства були ще дуже кволі. Саме селянство, а не тонкий прошарок інтелігенції, стало джерелом того, з чим пов'язували українську ментальність та українську самобутність. Патріархальне українське селянство погано піддавалося перевихованню. Прив'язаність до землі, церкви та приватної власності – своєрідний культурний код, який визначав не лише господарський уклад, а й світогляд та систему колективних цінностей. Винищити село, або хоча б підірвати його генофонд, означало вирішити не лише «класову», але й національну проблему України.

ЧИ БУВ ГОЛОДОМОР ГЕНОЦИДОМ

Можна погодитися з апологетами Голодомору як «трагедії без геноциду», якщо застосувати до українців відомі форми європейських геноцидів. Але характер української політики більшовиків більше нагадує геноцид індіанців у США, ніж вірмен чи євреїв. І той комсомолец у загоні з хлібозаготівель, який походив обов'язково з місцевої сільської або, принаймні, повітової округи, і той червоноармієць-українець, ба навіть червоний кадровий командир – нащадок якогось козацького роду – не піддавалися переслідуванням за етнічне походження, як, скажімо, євреї та цигани за часів гітлерівської окупації, чи ж вірмени в Османській імперії. Проте це лише тому, що в довоєнному СРСР просто не ставилося національного питання як такого, бо над усім тяжив сумнозвісний класо-

23–26 червня 1941 року під час відступу Червоної Армії у Львівській, Тернопільській, Стрийській, Золочівській, Самбірській, Луцькій, Кременецькій, Дубенській, Острозькій, Ковельській, Чортківській та інших в'язницях Західної України було розстріляно близько 10 тис. людей

ТОТАЛІТАРНИЙ РЕЖИМ

ІІІ РЕЙХ СРСР

ВОЖДЬ

ВОЖДЬ

монополна ідеологія,
цензура і пропаганда

монополна ідеологія,
цензура і пропаганда

влада однієї партії

влада однієї партії

масові репресії та терор проти
інакомислячих, окремих
соціальних та етнічних груп,
геноцид

масові репресії та терор проти
інакомислячих, окремих
соціальних та етнічних груп,
геноцид

планова економіка, мілітаризм

планова економіка, мілітаризм

вий критерій. Цікаво, чи довго б протримався на свободі той червоноармієць-комсомолец, якби вголос пригадав своє позапролетарське походження та причетність до культури, оспіваної Шевченком і Франком, вже не кажучи про національний аспект у редакції Грушевського чи Липинського?

Отже, на мою думку, український Голодомор маємо розглядати в усій багатогранності історичного процесу, не залежно, чи був то геноцид, чи «класоцид», чи просто «трагедія». Спекуляція на тему Голодомору в інтересах українського «антимосковизму» або зміна акцентів на користь політичного конформізму (мовляв, тему Голодомору

«політизують») однаково фальшиві й аморальні.

Чи матиме Україна успіх у переконанні інших країн щодо визнання українського геноциду, коли не всі можуть уявити складний історичний контекст? Тим паче, що сам термін «геноцид» запровадили до політичного та дипломатичного обігу єврейські публіцисти в післявоєнний період стосовно лише долі єврейської етнічної спільноти в роки Другої світової війни. Натомість, геноцид вірмен, який важко заперечити з формальних позицій, навіть у США визнали лише 40 штатів із 51-го, хоча Конгрес офіційно оголосив День пам'яті жертв геноциду вірмен. Як на мене, наполя-

гати на міжнародному визнанні Голодомору геноцидом таки слід. Принаймні, тоді буде точно зрозуміло, що сталінізм в історичній пам'яті українців залишився справжнім посланням із минулого, від предків до нащадків, чий біль є невгамовним нагадуванням про зміст і наслідки тоталітаризму. ■

ДО РЕЧІ

2006 року нижня палата парламенту Франції ухвалила законопроект про геноцид вірмен. Вірменський народ визнано жертвою масових убивств, влаштованих Османською імперією під час Першої світової війни. Всі, хто заперечуватиме факт цього геноциду, має сплатити штраф у сумі 45 000 (сорок п'ять тисяч) євро та відсидіти термін ув'язнення – п'ять років.

Невизнана се

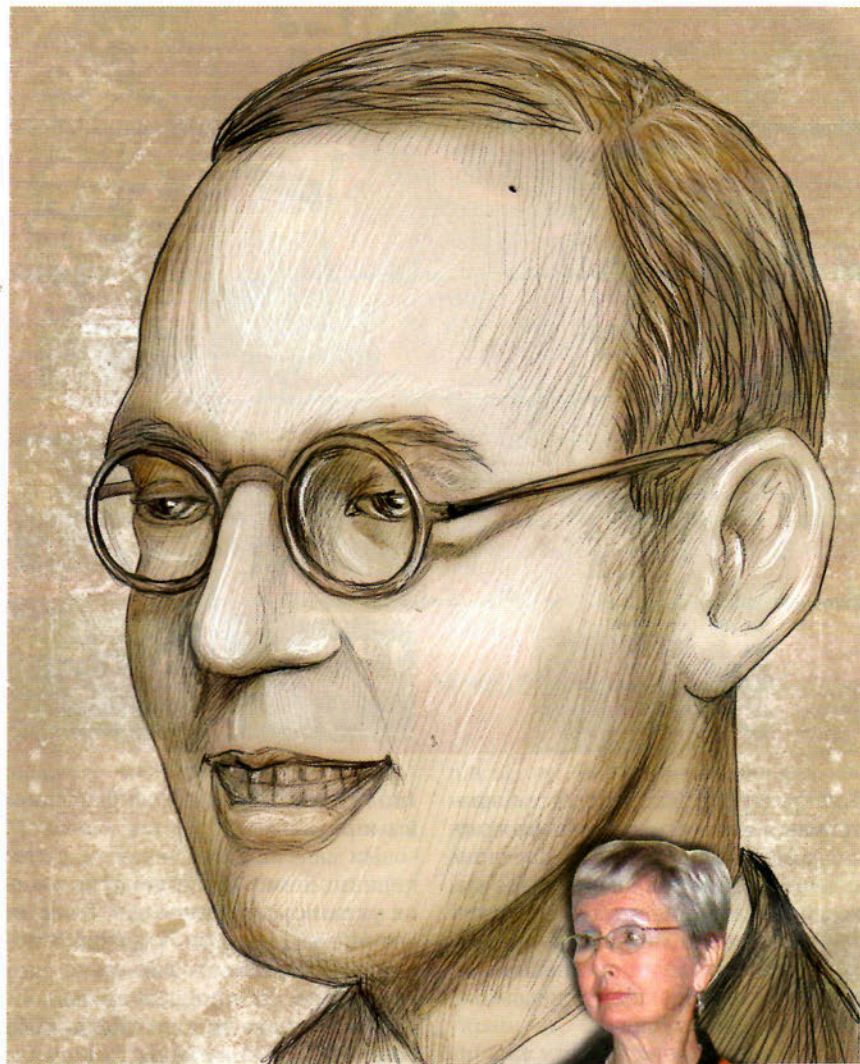
АВТОР: Дмитро Дроздовський

Британський журналіст Гарет Джонс першим написав про голод в Україні

Доктор Сіріол Коллі (Siriol Colley) – 84-річна племінниця Гарета Джонса, журналіста, який зумів не тільки прооратися за залізну завісу, а й жити в українських селах, охоплених голодом. Він мандрував Україною видаючи себе за звичайну радянську людину Статті дядька так вразили Коллі, що вона та її син вважають справою свого життя донести правду про голод в Україні співвітчизникам.

У. Т.: Чому Гарет вирішив писати про голод в Україні, звідки він про нього дізнався?

– Мати Гарета Джонса три роки була вчителькою онуків валлійця Джона Юза (*засновника містечка Юзівка – ред.*). Гарет зробив прекрасну академічну кар'єру лише з однією метою: відвідати Україну та Радянський Союз, тож вивчив російську. Вперше до Юзівки він приїхав 1930 року, перед цим його призначили радником із міжнародних питань прем'єр-міністра Ллойда Джорджа. Тодішній лист Гарета надавав можливість відчутти розпачливу ситуацію в Україні: «Зима обіцяє бути одним із найбільших лих, а ще й голод. Уряд тут – найжорстокіший із усіх можливих у світі. Селяни ненавидять комуністів. Тисячі

й тисячі найкращих у Росії людей були заслани в Сибір і на безлюдний острів Соловки... Тож однією з причин, які змусили мене полишити Юзівку, було те, що кусень хліба – це було все, що я мав їсти протягом дня».

Наступного разу він приїхав до України 6 березня 1933 року. Зсвівши з

Сіріол Коллі, племінниця Гарета Джонса

«Что из того, что у нас будет хороший урожай, всё равно весь хлеб власть вывезет и крестьяне будут голодными, так что крестьянам безразлично, хорош будет хлеб или плох» (Селянин Степан Луцкін про колективізацію, Снігурівка, Миколаївщина, 1929 рік)

ЕНСАЦІЯ

потягу, Гарет пройшовся разом із селянами залізничними коліями. Він занотував усе, що бачив, у маленьких щоденниках. Селяни розповідали: «Немає хліба. Ми вже не їли хліба понад 5 місяців. Багато людей помирає. В першому селі вже не лишилося картоплі... Худоба помирає. В іншому селі весь хліб закінчився 2 місяці тому, картоплі також немає, тож залишається їсти лише корінці».

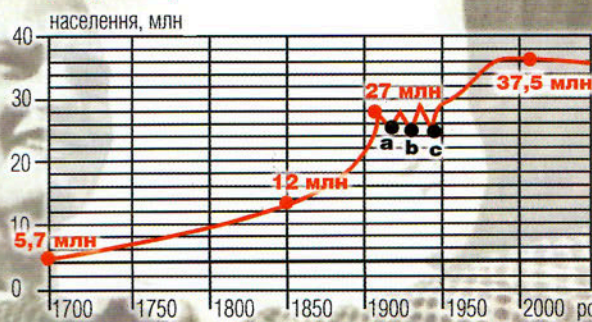
Один молодий робітник сказав Гарету: «А в деяких районах померло 50% людей. Вони знищують нас. Черги страшні, в них по 7000 осіб. Стають зранку, в три-чотири години, щоби отримати шмат хліба наступного ранку о сьомій».

29 березня 1933 року Гарет підготував прес-реліз, який було розміщено в New York Evening Post і в британській пресі, зокрема в Manchester Guardian: «Голод охопив Росію, мільйони вмирають». 31 березня Волтер Дюранті ганебно написав: «Росіяни хочуть їсти, та не голодують», на що Гарет відповів у New York Times: «Скрізь, де б я не був у російських селах, я чув стогін: «Немає хліба, ми помираємо». Й це був голод, який забрав життя в мільйонів людей».

Після повернення до Британії Гарет написав десь із 20 статей, у яких розповів про голодомор в Україні. В Daily Express було розміщено дуже відвертий матеріал про побачене ним: «В одній сільській хаті, де я зупинився, ми спали вдев'ятьох у одній кімнаті. Було жахливо бачити, що в двох із трьох діточок боліли животи. Все, що можна було з'їсти, — брудний суп, у якому плавали одна-дві різочки картоплі, і це все, що їла ціла родина, зокрема і я, дерев'яними ложками». «Страх смерті

Чисельність українців в Україні, 1700–2001 роки

Автор: Кирило Галушко

а Перша світова, Громадянська війни, голод 1921 року, еміграція (втрати близько 2 млн)

б Голодомор 1932–33 роки; масові репресії (втрати близько 3–4 млн)

с Друга Світова війна, голод 1946 року, депортації (втрати близько 4 млн)

* На графіку відображено демографію не всіх громадян України/УРСР, а лише етнічних українців

** Падіння графіку виражені приблизно, оскільки точна кількість втрат населення достеменно не відома

оповив хату. З усіх боків у селі лунав стогін: «Ми померемо!»

У. Т.: Навесні 1933 року Гарет перестав публікуватися в британській пресі, чому?

— Одна з останніх статей мала назву Good-bye Russia. Я переконана, хоча в мене немає доказів, що британська влада змусила Гарета мовчати. Новопризначений канцлер Німеччини Гітлер, страх перед можливим нападом на Китай із боку Японії — все це відвернуло увагу від голоду в Україні. Девід Ллойд Джордж більше ніколи не контактував із Гаретом після того, як молодий журналіст порушив питання про його захоплення Сталінін.

У січні 1935 року Гарет опублікував у New York American деякі свої нотатки розмов із селянами: «Комуністи прийшли й забрали нашу землю, вони вкрали нашу худобу та змусили нас працювати на колгоспи, як рабів, адже нічого власного не було, все належало колективіві, — очі одного з україн-

ДОСЬЄ ТИЖНЯ

Гарет Річард Воген Джонс (13 серпня 1905, Уельс — 12 серпня 1935, Китай) — відомий уельський журналіст, який уперше в західній пресі заявив, що в Україні в 1932–1933 роках відбувся голодомор. Статті Джонса не сподобалися свропейській і американській інтелігенції, яка симпатизувала радянському режимові. З запереченням того, про що писав Гарет Джонс, у американській пресі виступив Волтер Дюранті. Згодом за прорадянські матеріали цей журналіст здобув Пулітцерівську премію. Після заборони в'їзду до СРСР Гарет Джонс приділяє велику увагу Далекому Сходу. Під час однієї з трьох мандрівок Внутрішньою Монголією на Гарета Джонса та його німецького колегу напали бандити. Вони вимагали від британської влади викуп у розмірі 100 000 мексиканських срібних песо за життя Джонса. Німця випустили на волю вже за два дні, а Джонс залишився ув'язненим. Обставини його загибелі незрозумілі, тому є підстави вважати, що винуватцем його смерті могли бути радянські спецслужби.

«...Страшно м'юкою вмирати. М'юка — це страшний голод, зроблений штучно відібранням хліба і всіх сортів овочів... Тепер же стали голодувати всі і на базар не виносять на продаж, а якщо хто і винесе, то хватають, беруть з бою, і я не можу купити та голодаю»
(Лист від 78-річного вчителя І. Лашкевича, Полтавщина, 1932 рік)

ВТРАЧЕНИЙ «РАЙ»

Жертви репресій та терору радянської влади 1927-1957 років

Автор: Кирило Галушко

1927-1929

Колективізація,
розкуркулення

⚡ 63 тис.

🎯 690 осіб

🏠 ?

🏠 16 тис.

1930-1936

Колективізація,
розкуркулення,
голодомор
4-6 млн жертв

⚡ 270 тис.

🎯 3,5 тис.

🏠 49 тис.

🏠 26 тис.

1935-1941

1937-1938

«Велика чистка»

⚡ 198 тис.

🎯 123 тис.

🏠 72 тис.

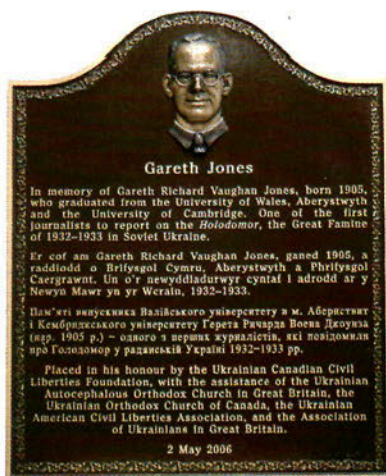
🏠 1 тис.

⚡ – перебували під слідством

🎯 – розстріляно

🏠 – засуджено до ув'язнення

🏠 – вислано

ських селян наповнилися гнівом, і він відповів: – А чи знаєте ви, що вони зробили з тими, хто чинив опір? Вони жорстоко вбили їх».

У. Т.: Чи вже повністю оприлюднено матеріали пана Джонса?

– Якось я прибирала в будинку, де жила сестра Гарета, й знайшла його щоденники та статті. Зробивши копії, виклала на сайті: www.garethjones.org. В часи Великої депресії Радянський Союз був потужним постачальником різних товарів на світовий ринок, тому, не зважаючи на голод у країні, там і на-

далі наказували відбирати в селян усе, що тільки можна, щоби на цьому заробити великі капітали. Насправді, якби не ця політика, то в Україні жодного голоду не було б, адже цей родючий край повністю забезпечив себе врожаєм і заготівлями, голодомор був чітко спланованою акцією з боку Сталіна.

У. Т.: Чому британський уряд не вважає голод в Україні цілеспрямованим геноцидом?

– Англійський уряд не хоче визнати, що голод в Україні був актом геноциду тому, що до політиків надійшли

«Сьогодні роковини моєї смерті. Тридцять першого січня 1944 року мене було привезено в Кремль. Там мене було порубано на шмаття і окривавлені частини моєї бра і любові. Мене вбила ненависть і зло великих якраз у момент їхньої млявості» (з запису Олександра Довженка в щоденнику з 1945 року щодо розгляду в Кремлі (з вірша народного поета та художника Василя Альбічука про депортації українців 1944-1947 років.)

Депортація
західних українців близько
200 тис.

1939-1941

1945-1947

1939-1940

Приєднання Західної
України до СРСР

✠ 30 тис.

🎯 444 особи

🏠 24 тис.

🏡 610 осіб

1941-1945

Велика Вітчизняна війна

✠ 68 тис.

🎯 3,5 тис.

🏠 52 тис.

🏡 68 осіб

Рух опору в Західній
Україні,
голод 1946 р. – близько
1 млн жертв

✠ 126 тис.

🎯 1301 особа

🏠 120 тис.

🏡 2,7 тис.

Використано дані В.М. Нікольського, Прес-центру СБУ, Енциклопедії історії України

** Дані по депортаціях – неповні

*** Дані по репресіях НКВС подані без урахування даних по Криму

викривлені історичні дослідження, зокрема, з боку російських істориків, до яких Велика Британія, на жаль, дослухається. Таких сміливців, як Гарет, небагато в світі. Потрібно на індивідуальному рівні працювати з членами парламенту, які не мають достатнього обсягу інформації. На жаль, МЗС України замало працює в цьому напрямі. Джон Гроган, голова парламентського комітету всіх партій із питань голодомору, проводить активну роботу щодо роз'яснення, чому виник голод в Україні, якими були його справжні причини. Я вірю в цю людину. Ми

маємо працювати разом на різних рівнях, освітньому, культурному, науковому, щоб у Британії усвідомили зло-

чинну сутність голодомору в Україні й учні шкіл, і студенти та політики, й бізнесмени та парламентарі. ▮

Знав багато

” Та частина світу – казан із постійними конфліктами й інтригами, тож усім, хто має до того діло, добре було відомо, що Гарет Джонс знав дуже багато про те, що там насправді є. Він із запалом дошукувався, що ж відбувається в тій частині планети, та це все обернулося проти нього. Я завжди боявся, що колись його ризик буде завеликим. Журналістське ж око помічало все, і він не дозволяв жодним труднощам заважати йому в роботі, тому завжди працював настільки, наскільки це було максимально можливо... “

Девід Ллойд Джордж, прем'єр-міністр Великої Британії 1916–1922 рр.

Культурна зачистка

АВТОР: Ольга Островерх,
кандидат мистецтвознавства

Люди мистецтва
стають першими
жертвами диктатури,
бо вони забагато
знають про неї

В перші дні листопада 1937 року українську культуру централізовано позбавили цілого покоління поетів, філософів і артистів. Серед тих, хто загинув у ті дні, був театральний режисер Лесь Курбас — людина, яка вірила в те, що мистецтво може зробити світ кращим.

КОНТРОЛЬНИЙ ПОСТРІЛ

Леся Курбаса вбили 3 листопада. Довгий час достеменно не було відомо, як він загинув. Тому навколо цієї трагічної події склалося багато міфів. Наприклад, нібито після війни його бачили живим. Далі наводились дуже переконливі деталі — Курбас був абсолютно сивий, не пам'ятав хто він, і працював поромником.

Але нарешті було знайдено документ, дуже схожий на сторінку з бухгалтерської книги (тепер його копію можна побачити в київському Театральному музеї). Там було зазначено ім'я, прізвище, дата й міра покарання. І стояла галочка. Буденна, недбало накреслена галочка — такою зазвичай позначають завершені справи.

Розстріли в урочищі Сандармох в листопаді 1937-го продовжувалися кілька днів. Згодом у правозахисників та істориків ці дні отримують назву «Соловецький етап». Всього тоді загинули 1111 в'язнів Соловецької в'язниці особливого призначення. Поміж них — 265 (за іншими підрахунками — 290) українських вчених, поетів, філософів. Серед них — драматург та постійний автор

ДОВІДКА

Лесь Курбас народився 25 лютого 1887 року в Самборі. Навчався на філософському факультеті Віденського університету. В 1917 році заснував у Києві «Молодий театр». Згодом на його базі було створено Мистецьке об'єднання «Березіль» (МОБ) — театр, доповнений системою студій і лабораторій. МОБ став «українським Баухаузом», із якого вийшло ціле покоління акторів, режисерів та художників. В 1926 році МОБ було розформовано, а театр із Києва переведено до Харкова, де до нього за деякий час приєднався драматург Микола Куліш. За його п'єсами Курбас створює свої найбільш значущі вистави. В 1933 році, після розгрому «Березоля», обох було заарештовано. Загинули Курбас і Куліш, згідно з документами, в один день — 3 листопада 1937 року.

Аллу Горську 1964 року виключили зі Спілки художників за «ідейно хибний» вітраж «Шевченка мати», створений нею для вестибюля Київського університету разом із художниками Людмилою Семикіною, Панасом Заливахою та Галиною Северук (на вітражі зображений гнівний Шевченко, який однією рукою пригортав скривджену жінку-Україну, а у високо піднятій другій — тримав книгу). Вітраж знищили. 28 листопада 1970 року Алла Горська була вбита в будинку свекра у м. Васильківі

Курбасівського театру Микола Куліш, історик-марксист Матвій Яворський, поет-неокласик Микола Зеров, письменник і політичний діяч Антон Крушельницький із синами Богданом та Остапом, письменники Валер'ян Підмогильний, Павло Филипович, Григорій Епик.

Всіх їх — комуністів й антикомуністів, атеїстів і послідовників Штайнера, аристократів та селянських синів — було страчено не просто так. Свою кулю в голову (що, судячи з усього, є ознакою визнання для українських поетів) вони отримали на честь 20-ї річниці Жовтневої соціалістичної революції. Саме до цієї дати влада з якоюсь дикою винахідливістю приурочила дні страти. Та насправді в такий спосіб вона тільки доводила до кінця справу, яку розпочала значно раніше. Адже сакраментальний 1937 рік наклав Україну ще в 1933-му.

ВОНИ ЗНАЛИ, ЩО ВІН ЗНАЄ

«Маклену Грасу», свою останню роботу в театрі «Березіль», Курбас назвав «остаточним іспитом». Напередодні перегляду вистави він виступив перед трупою з такою промовою: «Товариші, перед нами остаточний іспит. За два дні відбудеться перегляд, можливо, останньої нашої спільної праці. Мене може не стати між вами. Отож я просив би вас, щоб ви продумали, до чого ми стриміли, яка була наша мета. Щоб ви на мене пізніше не нарікали. Я хотів тільки одного: збудувати разом з вами театр». Курбас не мав ілюзій щодо свого майбутнього. Він знав про владу все. Й вони знали, що він знає.

Розправа над Лесем Курбасом і його театром була показовою й демонстративною. Перед виконавцями стояло завдання зробити так, щоб урок слухняності було вивчено назавжди. Коли громили «Березіль», репресивна машина тільки проходила випробування. Може, саме тому, що її робота на той час ще не була ідеальною, харківські події виглядають надто драматично. Мине лише шість років — і тихо, без зайвого галасу буде заарештовано й убито Мейерхольда.

В 1933-му так ще не вмiли. Їм ще були потрібні всі ці диспути, публічні осудження та обговорення. Й люди, які після умовної свободи 1920-х, не звикнувши до миттєвої покори, ще намагалися чинити опір. Але всю цю історію можна вважати дуже результативним тренінгом. Для влади — на безжальність. Для суспільства — на лояльність і слухняність.

В Національному художньому музеї експонується робота українського художника-авангардиста Анатолія Петрицького (він, до речі, співпрацював із Курбасом в період «Молодого театру»). На цій картині зображено нічний Харків. Порожні вулиці, в деяких вікнах горить світло, автомобіль із вимкненими фарами стоїть біля будинку. Мабуть, саме так для населення дому українських письменників, в якому останні роки

Агітаційну «Диктатуру» Василя Микитенка Курбас перетворив на гостру політичну сатиру

жив і Курбас, виглядав нічний кошмар початку 1930-х. Хоча Курбаса заарештували не в Харкові, а в Москві, де він, разом з Соломоном Міхоелсом, працював над виставою «Король Лір». ■

ДУМКА ФАХІВЦЯ

НЕЛЛІ КОРНІЄНКО
доктор мистецтвознавства,
директор Національного центру
театрального мистецтва
ім. Лесь Курбаса

Тоталітарні вожді інтуїтивно розумілися на ролі культури — багаття з книжок Томаса Манна й Гете не були випадковістю. Культура надто сильна своїми можливостями: вона спроможна діагностувати, прогнозувати й страхувати суспільство. Та це ще не все. Саме вона зіграла провідну роль у «розімкненні» сіамських близнюків — суспільства й держави. А їхній збіг і є формулою тоталітаризму. Тому відносини з культурою

Формула тоталітаризму

визначають і визначатимуть, чим далі — тим більше, якість суспільного життя та його довголіття. Адже суспільства майбутнього — це суспільства Культури.

Отже зовсім не дивно, що Курбас, який оповідував (успіх за Шиллером і романтиками) пріоритетну роль культури й, зокрема, театру, та створював його як суспільний парламент, — був приречений. Залишалося лише визначити час і місце контрольного пострілу.

Нагадаю й точку етичного відліку: якщо в російському театрі «класичною» на той час визначили «Любов Ярову» Треньова, де головна героїня, жінка-комісар, віддає свого чоловіка-білогвардійця в руки червоного патруля, то Курбас того ж таки часу ставив «Народного Малахія» та «Маклену Грасу» Куліша, головною темою яких стає право людини бути самим собою, цінність приватного, людського, окремого, неповторного, унікального. Право на бунт. Я вже не кажу про те, що вперше на радянському, сказати б, просторі було заявлено тему голпо-мору — у «Маклені», в 1933(!) році.

Нація спільної біди

АВТОР: Юхим Білоцорківський, Ізраїль, спеціально для **Тижня**

Катастрофа може стати для нації не приводом жаліти себе, а засобом консолідації

Щя країна створена Голокостом. Хоча вона цього ніколи не визнає. Голокост — це узагальнена назва єврейської трагедії напередодні та під час Другої світової війни. Цілеспрямований, добре спланований та ідеологічно обґрунтований геноцид. Слово походить із грецького тексту Біблії, через латину воно потрапило до англійської й від початку, ще з маленької літери, вживалося стосовно геноциду вірмен у Туреччині. Євреї частіше вживають слово «Шоаг» (івритом — «катастрофа», без уточнень). Геноциди траплялися в людській історії неодноразово. В самих євреїв часто також виникали проблеми з сусідами, які закінчувалися різаниною. Голокост залишається унікальним явищем, бо тут ішлося про «остаточне вирішення» силами цілої держави.

ДЕРЖАВА ЯК ПОРЯТУНОК

Коли війна нарешті завершилася й народи трохи отямалися, вони жахнулися Голокосту. Хоча жахів не бракувало, але світ ніколи не бачив таких масштабів. Світ не бачив такої технологічності. Спонтанне вбивство спересердя й сплановане вбивство на потоці — різні речі. І можна хіба уявити, як були травмовані самі євреї. Ті, які вижили. Якби

не цей досвід, невідомо, чи потягнулися б вони до нової держави. До своєї держави. Вони ніби звикли жити серед інших, даючи привід говорити, що вони, мовляв, самі ні на що не здатні, крім як експлуатувати сусідів. Настав час це спростувати.

Вони тікали не лише від небезпеки. Небезпек вистачало й на новому місці. Тікали від безнадії. Від безсилля. Від спогадів. Сподівалися перегорнути сторінку кількатисячолітньої історії.

Вам, звісно, скажуть, що Ізраїль почався раніше. Навіть не в історичному, біблійному сенсі. Новий Ізраїль почався з листа чистісінького англіця в десятому коліні, лорда Артура Джеймса Белфера. Міністр закордонних справ і колишній прем'єр Сполученого Королівства віддавав голові британської єврейської громади лорду(!) Ротшильду територію в одному з уламків Османської імперії, який щойно потрапив під владу корони. «Уряд її величності схвально ставиться до заснування в Палестині національного дому для єврейського народу». Цікавий збіг: це сталося саме в дні Жовтневого перевороту в Петрограді.

Ішлося про країну, яку євреї залишили майже 1800 років тому. Рух за повернення на землю давніх предків почався в другій половині XIX ст. Тривалий час у єврейському середовищі паралельно розглядали й інші варіанти, де розмістити власну державу. Мова йшла, зокрема, про Південну Америку, Східну Африку (територія сучасної Кенії). Після війни розглядалася екзотична пропозиція (невідомо чия) віддати євреям півострів Крим...

Окремі юдейські релігійні авторитети досі не визнають Ізраїлю на тій підставі, що вигнання євреїв із Палестини після невдалого повстання проти римської влади 135 р. н. е. було карою Господнею, отже, повертатися сюди означає йти проти Його волі.

Тим не менше, ідея повернення здобула багатьох прихильників. Віденський журналіст Теодор Герцль видав 1896 року книгу «Єврейська держава», наступного року було створено політичну організацію «Всесвітній сіоністський конгрес» і водночас фінансовий фонд «Єврейське товариство з колонізації». Метою був викуп за гроші тих земель,

Так, ми відходимо, як тіні, і, мов колосся з-під коси, / в однім єднаєм голосінні свої самотні голоси. / Не розвиднялося й не дніло, а тільки в пору вистих світових зірниць. / Народжень дибиться громаддя, громаддя вікових страстей, / І Бог не одведе очей од українського свічаддя (З вірша

які мали власників, та освоєння тих, що досі були не пристосовані до проживання (пустелі, болота). Інакше кажучи, рух сіоністів аж ніяк не був утопією.

Важливо зайвий раз звернути увагу: перші ізраїльтяни оселялися тут не методом самозахоплення. Всі землі було попередньо викуплено в арабських шейхів, які ними доти володіли. В'їзд до Палестини впродовж наступних 30-ти років то обмежували, то цілком забороняли. Як наслідок — кількома хвилями сюди переїхали з Європи близько 170 тисяч людей, причому як мінімум п'ята частина, зіткнувшись зі складними умовами та ворожістю сусідів-мусульман, невдовзі залишила «землю обітовану». Ще не припекло.

Отже, насправді Ізраїль почався тільки після війни. 1948 року, за рішенням ООН, у Палестині було утворено єврейську державу (паралельно з арабською). До речі, Радянський Союз першим у світі офіційно визнав Ізраїль. Не завдяки надмірній симпатії до євреїв. Дуже хотілося на-

шкодити Британії, яка втрачала свої володіння. Зайвий приклад того, що великі держави переслідують власні інтереси, коли вдають, ніби піклуються про малі.

МОВА, ПРАЦЯ І ПАМ'ЯТЬ

За десять років населення Ізраїлю зросло до 2 мільйонів осіб. Ці люди були представниками різних культур. Євреї із Голландії навряд чи добре розумів єврея з Польщі, а вони

Спонтанне вбивство спересердя й сплановане вбивство на потоці — різні речі

разом — євреїв із Марокко й Ефіопії. Не всі вони навіть були вірними юдеями. Їх об'єднували кілька речей. Спільна мова — розконсервована, отже, напівштучна давньоєврейська, яку всі вони мали вивчити з нуля. Спільна доля — смертельна небезпека в минулому, порівняно з якою сучасні загрози сприймалися як

звичні обставини життя. Від початку сусіди не могли змиритися з самим фактом існування Ізраїлю. Було три спроби арабських країн (які, до речі, нишком розхапали землі, призначені для паралельно проголошеної Палестинської держави) єдиним фронтом скинути євреїв у Середземне море: 1948, 1967 та 1973 років. Хто б міг подумати, що ті виявляться вправними вояками!

Так само ніхто не міг уявити, що євреї виявляться чудовими землеробами. Як анекдот розповідають випадок із закордонною делегацією, якій задля зустрічі з тодішнім прем'єром Бен-Гуріоном довелося їхати в колгосп (тобто справжній колгосп за радянським зразком, тільки без парткому, єврейською — «кібуц»), бо того дня надійшла його черга пасти овець. Частка ідеалістичного соціалізму була в тогочасному Ізраїлі дуже відчутна. Двісті тисяч людей постійно жили в наметах. Водночас 1953 року в злиденній державі заснували меморіал «Яд ва-Шем» — величезний музей, архів і дослідний центр, присвячений Голокосту. Тут зберігається 58 мільйонів сторінок документів, 87 тисяч книг, десятки тисяч артефактів.

Нині героїчний дух піонерів відійшов у минуле. Країна відчула смак комфорту й добробуту. Серед молоді тема Голокосту вже не надто популярна. Рефлексії на цю тему пробуджують почуття невинної жертви, не зрозумілі сьогодишнім ізраїльтянам. Вони не можуть змиритися з тим, що їхні родичі слухняно йшли до газових камер замість того, щоб хоча би спробувати дати в голову кривдникам, як це зробили б вони. Голокост уже не є необхідним для існування держави. В неї інші інтегратори, інші спільні життєві проекти. І, тим не менше, щороку 27 нісана (за юдейським календарем квітень — травень) відзначають День катастрофи. Зранку по всьому Ізраїлю звучить сирена. Зупиняються потяги, автомобілі. Підводяться всі люди, де б не застав їх жалобний звук. Не відомо, про що думає кожен. Зрозуміло лише, що вони відчують себе нашією. ■

Єврейські поселенці облаштовуються на Землі Обітованій

половину, / завирувало, задудніло, як грім волання і велін. / Та, вилягаючи в покосах під ясным небом горілиць, / Ми будимо многоголосся бар-
Василя Стуса, загинув у радянському концтаборі в Мордовії 4 вересня 1985 року)

Рух за ПОГР

АПТЕКА
ТРАМАДОЛ
НАРКОТИК

ОММ

АВТОР: Антон Зікора

Вони борються проти наркотиків за допомогою пікетів, кулаків, фарби, вогню й... Божого Слова

Офіс на Нивках. Група схвильованих людей схилилася над мапою, про щось перемовляються приглушеними голосами, показуючи на те чи інше місце. На карті позначені точки, таке враження, наче зібралися пограбувати банк. «Розвідка доповіла, що тут знову почалося», — каже один, на вигляд найавторитетніший. «Все, вирішено», — погоджуються інші. Далі — кілька днів, а іноді й тижнів, на підготовку до операції, подробиці якої тримаються в таємниці. У час «Х» молодики несподівано, як із-під землі, опиняються в місці «У». Почалося!

Декілька десятків людей раптово оточують аптечний кіоск, вішають на його дверях великий замок, а на стінах швидко пишуть яскравими фарбами: «Грамадол — наркотик! Тут продають смерть! Україна — територія життя!» В цей час щосили врубають аудіоколонки, з яких лунають пісні землі, що вмирає: «Я вмираю! Немає більше сил!» у виконанні якогось прогресивного рок-гурту.

Водночас пікетувальники виносять із фармзакладу упаковки з трамадолом і... спалюють їх на очах у перехожих. Люди по-різному ставляться до акцій Руху. Та мешканці довколишніх будинків зазвичай дякують: мати під своїми вікнами наркомагазину — поганий фен-шуй.

Це стандартна акція об'єднання «Молодь України», котре громить аптеки, в яких продається трамадол (див. **Тижень** № 44 за 2008 рік). «Розвідка» — це наркомани, які хочуть, але не можуть позавитися залежності. Дійові особи — люди, котрі зіскачили. Вони знають життя й бачили смерть. Під час погрому в них реально зриває дах. За даними міліції, нещодавно зламали руку аптекарці. Нам може задатися, що постраждала невинна жіночка в білому халаті, для них — це лише невелика відплата за тисячі скалічених життів.

Після серії погромів Юлія Тимошенко розповідала про те, як люди громлять аптеки начебто у зв'язку з подорожчанням ліків. Невже їй не довідали, що в активістів Руху проти наркотику криза триває вже не перший рік? Під вікнами уряду Рух проводив свої акції неодноразово. ▀

НІБИТО АПТЕКИ

«Наш Рух, який заявив про себе активними діями з весни 2008 року, таки домогся того, щоб трамадол був визнаний наркотиком. Для цього ми виходили на демонстрації, влаштували голодування під Кабміном, зустрічалися з президентом і прем'єр-міністром», — нагадує один із лідерів Руху Сергій Кушнірук.

Він неохоче згадує своє наркоманське минуле. «Вживав одинадцять років тому все, що міг дістати. Так тривало три-чотири роки, однак потім таки зав'язав», — ділиться спогадами він. Кушнірук зараз заочно вчиться в педуніверситеті. А також очолює організацію «Молодь України», яка бореться з негативними явищами в суспільстві, і наркоманія — одне з таких.

Роман Трохін — ще один лідер Руху протидії наркокорупції та наркоманії. В нього за плечима 11-літній стаж наркомана. Зумів відмовитися від смертельного кайфу. Сьогодні це

контрольної закупівлі туди заходили «конторські», затримували продавців і складали акти. Проте жодної кримінальної справи в результаті цих дій поки що не порушено.

НАРКОТИЧНА ЕПОХА

Розповідає активістка Руху Марина Мкртчян: «Мені 36 років, 15 із них я вживала наркотики. З 14-ти курила травичку, потім почала колотися, тричі, загалом це п'ять років, сиділа у в'язниці. Коли я починала, наркоманом стати було складно. Для цього необхідно було входити до певного кола, близького до криміналітету. В той час дуже боялися міліції, бо вона не співпрацювала з наркоторговцями. А нині стати наркоманом щодень простіше. В нас зроблено все для того, щоб дитина почала вживати наркопрепарати з 12-ти років. Раніше наркомани кололися, а щоб увести собі щось у вену, треба подолати певний бар'єр. Зараз же жінки в білих халатах із добрими

Є в центрі так звані неваляшки — наркохворі, котрі взагалі не встають із ліжка. Мій співбесідник, 32-річний Володимир Висоцький, ще кілька років тому теж був таким. «Я 10 років вживав наркотики. Почав із марихуани, потім була саморобна ширка й аптечні препарати, та в першу чергу — трамадол. Ці наркотики зробили мене інвалідом. Чотири роки я не вставав, мене носили. Про себе тезка відомого барда говорить, що він уже п'ять років як вільний. Зараз колишній наркоман Висоцький — директор Добродійного фонду «Життя без виправдань», що допомагає тим, хто колись був uzалежним. А ще Володимир — студент університету «Україна», активний учасник усіх акцій Руху.

ІЗ САНДЕЕМ У ГОЛОВІ

Ми спілкуємося в офісі Руху. Раптово звідкись доносяться дивні звуки. Це так звані глосолалії. Люди збираються в коло, спочатку читають молитви, а потім починають бурмотіти — така практика є в харизматичних церквах. Як виявилось, Рух протидії наркокорупції та наркоманії — структура церкви Посольства Божого, керованої Сандеем Аделаджею. Вже згаданий Роман Трохін має звання старшого пастора Посольства. Розумію, далеко не всі наші співвітчизники в захваті від проповідника з Нігерії, та як оцінювати його, коли бачиш колишніх наркоманів, яким реально допоміг Центр? До речі, фінансування Центру, за словами Трохіна, здійснюється за рахунок особистих пожертв прихожан церкви. Автор цих рядків неодноразово бачив, як на богослужіннях Аделаджи збираються гроші на лікування наркозалежних.

«У мене померло дуже багато знайомих, — каже Олександр Фещенко, ще один активіст Руху. — Якщо щось і втримувало на певний час моїх знайомих від смерті, так це — в'язниця. А багато хто помер на моїх очах». До реабілітаційного центру Олександр звернувся два роки тому. Сьогодні він приватний підприємець, збирається вступати до вишу. Про дію трамадолу каже: «Ти приймаєш його й ловиш кайф. Неначе літаєш, відчуваєш себе суперменом, надлюдиною. Та вже за дуже короткий час розумієш: тобі треба знову приймати препарат, щоб просто стати собою». Акти- ▶

Є в центрі так звані неваляшки — наркохворі, котрі взагалі не встають із ліжка. Трамадол руйнує людину всього за два роки

фізично тренований, впевнений у собі чоловік. Трохін не вживає навіть алкоголю. «Недавно стояли в магазині з сином, а перед нами якийсь мужик купував пиво. Малий побачив і пхикнув: «Фу, тату, дядько пиво купив, а ти ж кажеш, що справжні чоловіки не п'ють!» Чолов'яга аж зняковів», — сміється Роман.

Трохін — учасник усіх акцій Руху. Взагалі-то ми вже п'ять років поспіль виступаємо проти наркотиків, вдаючись до різних способів.

Точки з продажу наркотиків — не зареєстровані та знаходяться не в правовому полі. Міліція в це «поле» не хоче втручатися — тому доводиться громадянам.

Одна з таких точок розташована під Індустріальним мостом у Києві. Там постійно зміється черга з кількох десятків підлітків. «Вони купують трамадол, їдять його, а потім йдуть на заняття в школу», — обурюється Роман.

Кілька разів Рух проводив свої акції разом із СБУ. Виглядало це так: хтось із активістів навідувався в аптеку й купував трамадол, після

очима продають дітям пігулки, дія яких нічим не поступається героїну. Я не можу в це повірити! Я прожила цілу наркотичну епоху: постійні похорони, ломки... Одного разу, коли вже думала, що не можна зійти з цього шляху, я сказала собі у відчай: якщо мені вдасться зав'язати, то я своє життя присвячу тому, що допомагатиму іншим наркоманам одужати. От чому я сьогодні тут», — каже Марина.

Відділення Руху діють в багатьох містах України, особливо активні в цьому сенсі — Одеса та Сімферополь. Київський офіс знаходиться на Нивках за адресою вул. Олександрівська, 5. Тут борці з наркоманією орендують двоповерховий будинок, тут-таки розташовується реабілітаційний центр для наркозалежних. Тим, хто ще не надто вірить, що наркотики — серйозне зло, рекомендуємо відвідати його. Ви побачите мешканців Центру — досить молодих людей, багато з яких ледве розмовляють і насилу пересуваються... Бо той самий трамадол руйнує людину в середньому всього за два роки.

Тиждень
український www.ut.net.ua

爵士 КОЛО

Юрій Шепета
Павло Шепета
Родіон Іванов
Сергій Давидов
Ілля Єресько

Олексій Боголюбов
Сергій Крашенінніков

У програмі беруть участь:

Валерій Волков, Максим Гладецький, Денніс Аду, Ігор Закус, Олександр Муренко, Валентин Корнієнко, Олег Марков, Володимир «Нос» Ліхошва, Костянтин Іоненко, Валерій Кириченко, Микола Євпак, Олександр Шнайдер, Олександр Черкашин

9
грудня
19:00
«Український дім»
вул. Хрещатик, 2

PIANO КОЛО

ІГОР
ЗАКУС

КВИТКИ ПРОДАЮТЬСЯ В ТЕАТРАЛЬНИХ КАСАХ ТА В КНИГАРНІ ВУЛ. ЛИСЕНКА, 3

вістка Руху Світлана Ігаєва сама не ковтала наркотиків, але ця біда спіткала її доньку. «Коли їй було 15, вона приходила в аптеки й купувала трамадол. Я дізналася про це тільки через півтора року. Зараз моїй дитині 21, у неї виразка шлунку, вона періодично вживає наркотики, та вже менше, ніж раніше. Я у Русі, щоб уберегти інших людей від цього гіркого досвіду».

Віктор Ксендзовець — випускник Інституту економіки та права, працює в Центрі юристом. Коли вчився на юрфаці, бачив, як багато студентів вживають наркотики, вживав і сам. Пішов працювати в су-

дові органи — там така сама картина. Звільнився, прийшов сюди. В Центрі працює вже шостий рік.

«ДЕСЯТЬ КРОКІВ» НАЗУСТРІЧ ЛЮДЯМ

Роман і Ольга Ступницькі познайомилися на ґрунті неприйняття наркотиків. Вона прийшла в Центр, тому що в неї брат — наркоман, а він колись вживав сам. Тепер Ольга працює тут секретаркою, вчиться в Академії внутрішніх справ України, після закінчення якої збирається займатися питаннями боротьби з наркоманією.

Роман — один із керівників реабілітаційного Центру. «В 1990-ті,

коли в нашу країну широко хлинули різні наркотики, я вчився в одному київському технікумі. Ми масово курили траву в той час. Далі дійшло й до героїну. Пам'ятаю, як на дні народження замість алкоголю вживали наркотики. Я був залежним шість-сім років. Бачив, як вмирають на моїх очах люди. Наркотики та в'язниця — дві рейки, які йдуть паралельно одна одній. Я теж сидів у СІЗО, але перспектива рятуватися від наркотиків у в'язниці мене не влаштувала».

«Я ходжу по школах, розповідаю дітям про свій досвід, — продовжує він. — Коли запитую, хто з них вживав наркотики, то таких виявляється приблизно половина в кожному класі! Й зазвичай двос-трос дітей «вгашені» просто під час нашого спілкування. Багато хто з них підходить потім до мене й каверзно запитує щось, використовуючи наркоманський сленг. Знайшли кому перевірки влаштувати!»

Вітчизняні борці з наркоманією є супротивниками методів лікування залежності, які пропонує держава: насамперед, метадонової терапії. «Метадон також викликає залежність. У нас є своя програма реабілітації — «Десять кроків», вона подібна до тієї, що використовується в клубах анонімних алкоголіків. Головне в лікуванні — чітке усвідомлення людиною своєї залежності», — впевнений Роман.

МИ НЕ ДАМО ЇМ СПОКОЮ

Сьогодні Роман здобуває освіту в педуніверситеті, займається бізнесом. Люди, які пройшли реабілітацію в Центрі, об'єдналися, щоб створити фірму, яка доставляє їжу в офіси. Праця колишніх наркоманів виявилася потрібною. Зараз Рух купив за містом будинок із землею — там буде зведено великий реабілітаційний центр.

Учасники Руху запевнили **Тиждень**, що вони не збираються припинити своєї «антиаптечної» діяльності. «Ми не дамо їм спокою», — заявляють вони. Отже, погроми ще будуть. Якщо станете свідком — не дивуйтеся. Громадяни роблять те, що має робити держава. ■

Наркотики зробили з Володимира Висоцького інваліда. Зараз він палкий супротивник «дурі»

ФОТО: АНДРІЙ ПОМАКОН

Про те, що буває, коли влада залишається глухою навіть до радикального громадянського протесту, читайте на **стор. 20**

Правило Азарова

Пропозиція по урегулюванню напруженності

Уважаемі колеги.

Ситуація вокруг язика нікогдa не була ідеальна, но по крайней мере такої озлобленості, як час у багатьох людей, ще 5 год назад тоже не було. А тепер некторі русскоязычні іскренне щитають, що коли Ющенко іздає указ про підтримку українського театру в Криму, то це означає насильственну українізацію. Некоторі україномовні так само іскренне возмуцаються тим, що наші політики їздять в Москву на газіві переговори без переводчика з українського на руський.

А що саме хуже, це що двомовність і связане з нею протистояння мішають елементарній человеческій вежливості. Тебе що-то спитали на одній мові – ти, якщо нею владієш, то на ній і отвітив, якщо мама правильно воспитувала. Но в такій ситуації, як сьогодні в Україні, це сопровождается великими душевними муками.

Якщо ти патріот української мови, а тебе що-то спитали по-руськи, що тобі делать? Отвітать по-українськи і надіяться, що та людина окажется вежливою й перейде на твою мову? Самій будь вежливою і отвітать по-руськи, таким образом ризикуючи, що твій собеседник ніколи не узнає, що ти ж україномовна людина, а ще, не дай Бог, і комусь там розкаже, що з тобою нада балакають по-руськи? І цей порочний круг може довести до того, що усі твої нові знакомі з тобою говоритимуть по-руськи, даже ті, що іначе говорили б по-українськи, бо познакомились із тобою в русскоязычній компанії і оказались тоже слішком вежливі, і що тоді з тебе за патріот української мови? Словом, до чого я веду. Я предлагаю желізний варіант виходу з языкової чи мовної кризи. За моїм планом, вся Україна – і Восток, і Захід – переходить на суржик. На самом деле ми вже наполовину там, і Захід – тоже, хай вони посмотрять на себе в зеркало; осталося тільки создать письменность.

СВЕТА ПІРКАЛО,
писательниця

Її предлагаю создавать по класичному варіанту, як літературну українську мову, на основі полтавського діалекту – ну, а він же якраз січас самий основний суржик і єсть. Його носітелі осознають себе, кстаті, як отдельну языкову спільноту. Якщо забалакають у Полтаві так, ну, скажем, даже як я обично при незнакомых людях, то носітелі зразу скажуть: балакає по-українськи. А як треба, питаю тоді я? А треба по-нашому. От по-нашому – це і є суржик.

План такий. Сначала будем пользоваться розмовним варіантом, а со временем укладем словники, унорміруем вимову і так далі. Англо-суржиковий словник можу взяти на себе. Начнем зі слова «шо». У букварях – де початки суржика вже заложено непонятним реченням «мама мила раму» – діти вчитимуться читати й на полезних суржикових фразах: «шоб шо? – шоб всьо!».

«Шоб шо? – Шоб всьо!», кстаті, стане ізбірательним лозунгом нової політичної

сили, яка постане на гребні волни братства й сестринства після запровадження суржика як єдинственной державної мови.

Канешно, вознікнуть і проблеми. Наприклад, даже ісконні носітелі класического городського полтавського суржика можуть затруднитися зразу оприділїть:

Ілі «чи», чи «ілі»?

«Якось», «какось», «якто» чи «както»?

«Отето» чи «оцево»?

«Ізобрів» чи «ізобрьол»?

«Хрін», «хрон» чи «хрен»?

«Скоко часов» чи «соко время»?

Но всі ці проблеми легко рішаємі, і в принципі всі варіанти можна не бояться іспользовать, пока Академією наук під моїм, надіюсь, руководством не буде прийнятий суржиковий правопис.

(Обратіть вніманіє, що «правопис», а не «правописаніє», так само «порядок денний», «незалежність» і «висока дїяльність»). Тут можна примініть предложене мною правило Азарова: якщо Азаров в состоянні вимовить слово, воно защитується в словниковий состав суржика).

Суржик має великий потенціал.

Науковий: краткість української мови доповниться удобними руськими причасними й деепричасними оборотами.

Мас-медійний: не нада буде іздавать газети й журнали двома мовами, як багато хто робить, для Востока й Захода. Хватить одного суржика. Особенно будуть раді напівграмотні журналісти, які пишуть про от кутюр: наконєц можна буде писать, як того серце просє, «від кутюр», і це буде правильно.

Літературний: у нас уже єсть пара писателєй, які пишуть на суржик, і інтєресно, хотя їм не хватає опяч-таки нормативної бази. До того ж на суржик легше буде переводить тексти з білоруської мови.

Ну і, канешно, гуманістичний: всі ми, від Сяну до Дону, уп'ятя заговоримо однаково: по-нашому. А це главне.

Між крап

Голова колгоспу Андрій Гордійчук
ненавидів радянську систему

ФОТО: ОСОБИСТИЙ АРХІВ ОЛЕГІ ШУМЕЙ

АВТОР: Роман Кабачій
СПІВПРАЦЯ: Олександр Шумей

**Чимало носіїв високих
радянських нагород
бажали поразки
комунізму**

«Я знаходився між молотом і ковадлом. Тяжко було працювати в господарстві, коли в суспільстві панували безрозсудство, неувага, безграмотність, доноси, брехня, обман, засекреченість... Ніхто не знав справжнього становища речей

в суспільстві. Гіркота такого життя давала в людях ініціативу, розсудок», — написав у спогадах кавалер ордена Леніна, голова колгоспу Андрій Гордійчук. Хоч у душі ненавидів систему, за якої довелося керувати, її ламати зсередини вважав безглуздістю, адже країну треба було відбудувати після війни й голоду, а людям — забезпечити достаток. Таких людей в Україні в радянські часи було чимало.

Народжений на Гайворонщині в козацькому селі Таужна Андрій Арсенович Гордійчук прозрів, коли Червона Армія ввійшла до Бессарабії: «Дико стало очам і розумові. Молдовани мали свої поля, своє господарство. Поля маленькі й усі в межах. Жили молдовани добре, було що їсти в них і добрі господарства, а ми бідні, одбдергі, босі, голі й голодні...» Пізніше,

керуючи колгоспом у селі Долинське на Херсонщині, він цінував людську працю, найбільше виділяючи так званих чорноробочих: «Вони пережили всі стадії трагічних перетворень соціалізму...»

Лояльні незадоволені виступали не проти влади рад, а проти партійного диктату. В листі на ім'я Сталіна комсомолец із села Полонисте над Ятранню (нині Кіровоградщина) Максим Пастушенко зазначав: «А що тут, думаєте, Радянська влада? Ні, не Радянська, а чисто буржуазський лад... Пригадайте панщину: шість днів роби панам, сьомий неділя, в яку не можна робити, бо свято. Так і на селі щодня роблять у артілі». За цей лист можна було «загриміти» на Соловки — Пастушенка врятувала позиція районного керівництва.

ельками

ПЕРЕМОГТИ ЗЛО

Як стверджує білоруський дослідник сталінщини Леанід Моряков, система вилловлювала людей за принципом 1х5, пропонуючи арештованому за інакодумство «здати» п'ятьох інакомислячих і врятувати цим себе. Чимало спокушалися такою перспективою, хоч насправді вона не гарантувала звільнення. «Була навіть така частівка: «Поколь цєня, поколь любя, то ты меня, то я тебя» — «здай», якщо хочеш вижити», — згадує голова херсонської науково-дослідної групи «Реабілітовані історією» Август Вірич.

Деякі саме в ув'язненні усвідомлювали, чим є зсередини «найсправедливіший устрій» у світі. Дід лідера київської «Свободи» Андрія Мохника в концтаборі перечитав усього Леніна і переконався, що компартія це злочинна організація, а сам Ленін є «паханом цієї банди».

Колишній голова колгоспу села Олександрівка коло Миронівки (й ще бдин кавалер ордена Леніна) Михайло Хоменко теж у спогадах говорить про банди. Він звинувачує конкретних людей, котрі спричинили голодну смерть. Вважає, що влада спеціально формувала групи з чужаків, аби їм не жаль було «куркулів» і «саботажників». Андрій Гордійчук пише, що більшість радянських управлінців були чужими власному народові: «Керівники всіх рівнів не мали освіти з основ знань праці з людьми. Вони не вміли вести дискусії, як і про що говорити. Всі звикли в наказовому порядку керувати масами».

Для кавалера п'яти орденів руриста Віктора Ковальова компліментом від керівництва були слова «Людина ви не проста...» Після війни він чємно відмовився від пропозиції стати партійним лектором.

Відраза до системи та її вищого керівництва поєднувалася з лояльністю до Радянського Союзу. Учасник мінського «Майдану» Валянцін Тарас цитує слова власного тестя Дзміцера Бакуновича, котрий, ненавидячи Сталіна та його «барбосів», пішов у партизани

зв'язковим і не бачив у цьому суперечності: «Батьківщина не Сталін, народ не більшовики. Колись усі потвори відійдуть, а Батьківщина залишиться».

«Сумно згадувати, яка наша доля, — писав Андрій Гордійчук. — Як нас обдурили, зробили нас рабами комунізму. Як нас обікрали, забрали в нас усе — матеріальну базу для життя, культуру, волю, історію, релігію, мову!»

ВИЖИТИ ДЛЯ ОНУКІВ

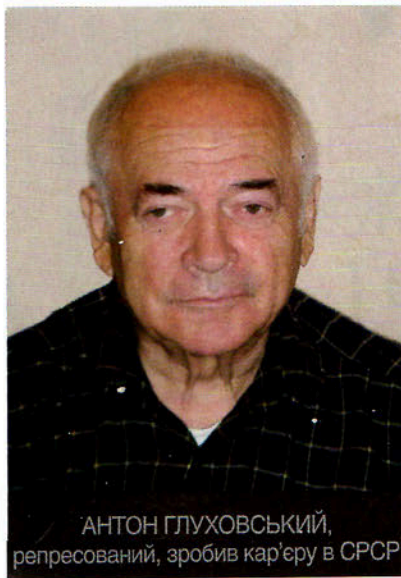
Приймаючи нагороди, Гордійчук зберігав свій досвід для онуків. Ордени не зобов'язували розшаркуватися пе-

ред злочинами, яких надивився від «держави робітників і селян», — при врученні нагород відчував передусім гордість за підлеглих. А «велику жовтневу соціалістичну революцію», святкування якої повинен був організувати, оцінював так: «Революція породила бандитизм, злодійство, убивства, обман, терор націй, руйнування селянського життя, зламала віру в Бога, справедливість, чесність, взаємодопомогу. Революція породила людиноненависництво».

Вихід із ситуації Гордійчук бачив у відродженні релігійного життя, традицій селянської праці та взаємодопомоги. В його автобіографії ►

ІЗ ПЕРШИХ ВУСТ

Комуністи мимоволі

АНТОН ГЛУХОВСЬКИЙ,
репресований, зробив кар'єру в СРСР

Народився 1927 року на Львівщині. В 1949 році висланий до Читинської області (Росія) як член родини, що мала зв'язки з УПА. Після реабілітації та зняття статусу спецпоселенця в 1960 році переїхав до родини дружини в Херсон

Після запланованої мені заповнювали вступити до партії. Керівник місцевого КДБ порадив не вступати до КПРСу: «Буде для тебе друге поселення, і вже не повернешся до своєї України». Порада зробила цю людину товаришем на все життя.

Та довелось вступати двічі. Загрозна для влади біографія змушувала ходити замкнутим колом. Робота рятувала, працював наполегливо, нагороджували, висували, а далі пригадували, й доводилось розпочинати з чистого аркуша. Коли повернувся на Україну, працював зоотехніком, директором радгоспу, начальником обласного управління м'ясної промисловості. Та після усунення Шелеста подібних до мене згадали. В 1973 році, звичайно без анонімного посіпаки, був виключений із партії, знятий із посади за «приховування колишнього статусу».

Хоча спочатку проблемно було влаштуватися на роботу навіть зоотехніком на фермі, але в 1979 році знову включили до лав, бо очолив інкубаторну станцію, а там партійність була необхідна. А далі 25 років наполегливої праці на підприємстві. Ось така дилема життя — то оцінювали роботу, то походження.

знаходимо текст «Молитви за Україну» Кониського, а нащадкам він бажає Розуму, Здоров'я і Рук. Август Вірлич вважає: «Я не заздрих би людям, котрі лише перед смертю могли сказати те, що вони думають насправді, — і додає. — Ті, хто зараз кричить, що голову віддасть за Сталіна, насправді звикли віддавати чужі голови, тільки не свої». Може,

Але в якийсь момент зрозумів, що так далі не може. «У моїй душі царював розлад. Мені важко було мовчки терпіти лицемірство правителів». Гордійчук дожив до незалежності й тепер його прах спочиває у рідній землі, на відміну від Петра Григоренка, який похований коло Нью-Йорка. Спогади генерала надруковані чотирма мовами — російською, українською, ні-

«Батьківщина не Сталін, народ не більшовики. Колись усі потвори відійдуть, а Батьківщина залишиться»

тому так відрізняється позиція тих, хто ще за молодості зазнав жахливого впливу сталінізми.

Та іноді бухтіння в подушку переростало у рішучий протест. Так, генерал-дисидент Петро Григоренко із Запоріжжя мав два «Червоних прапори», «Червону Зірку», орден Леніна та орден ВВВ і жив цілком комфортно.

мецькою та французькою. Два грубезних зошити Андрія Гордійчука наврод чи будуть видані.

Хоч справжні дисиденти — такі як Іван Дзюба — й критикували «мовчунів», вважаючи їх підлабузниками, кожен із них робив, що міг. Для Гордійчука головною була думка односельців і нащадків. ■

Подвійне життя

Тепер я вже так ніколи й не довідаюся про те, як співіснували переконання діда й бабці в ті повоснні роки, коли він робив партійну кар'єру, а вона ночами чергувала в підпільному шпиталі, де згодом, у 60-х, влаштували склад забороненої літератури, а ще пізніше, у 70-х, там відбувалися таємні хрещення та греко-католицькі богослужіння. Чи, можливо, переконання в них були спільними й усе, що робив дід, можна вважати таким собі приватним саботажем, на який вони відважилися разом, щоб урятуватися від того, що відбувалося довкола, від пасивності й бездіяльності, на яку були б приречені, якби не дідова висока посада, та певна доля безкарності, яку ця посада гарантувала. Я не уявляю, яких зусиль вартувало їм обом таке подвійне чи навіть потрійне життя, та можу зрозуміти небажання бабці говорити про ці речі. ■

**Наталка Сняданко,
«Чебрець у молоці»**

Апогей самореабілітації:
бандерівцю Антону Глуховському
вручено радянську нагороду

ДОРОГАЯ МАМОЧКА НАШ
ДАДА ПОЛУЧИЛ ОРДЕН КРАСНОГО
ЗНАМЕНИ 29

ДЕЛЯЮ ЛЮБА

1966.

ХТО ДИВИТЬСЯ ТВ-РЕКЛАМУ?

ВДОМА Ж НІКОГО НЕМАЄ!

ПрессКом® ADVERTISING

Всеукраїнський IndoorVideo оператор
www.presscom.ua

DE PHAZZ

Де Фаз

& Big Band

ДЖАЗОВИЙ ОРКЕСТР "ЛИБІДЬ"

ЖИВИЙ ЗВУК

Замовлення та безкоштовна доставка квитків:

Організатор: ТОВ "Преміум С", (044) 234 33 99

432 19 73

1 та 8 ЩЕ ОДИН КОНЦЕРТ
ГРУДНЯ

Жовтневий Палац
19:00

ГЕНЕРАЛЬНИЙ РАДІО-ПАРТНЕР:

ХАРКІВ - 2 ГРУДНЯ
ДОНЕЦЬК - 3 ГРУДНЯ
ЛУГАНСЬК - 4 ГРУДНЯ
ОДЕСА - 6 ГРУДНЯ
ДНІПРОПЕТРОВСЬК - 8 ГРУДНЯ

МЕДІА-ПАРТНЕР:

Пхеньян без

ШОПІНГУ

АВТОР: Костянтин Раковський,
Київ – Пхеньян – Київ

**В столиці Північної
Кореї готують
«форсований похід
у сфері комп'ютерних
технологій» – і миють
вулиці ганчірками
вручну**

Пхеньянський аеропорт «Суннан» не дуже завантажений: тут ні в кого не виникає сумнівів, у які двері йому йти. Бо в Кореїську Народно-Демократичну Республіку ніхто не приїздить «просто так». На кожного чекає супроводжуючий (хоча він називається гідом), який практично невідступно буде ходити з вами з ранку до вечора, переглядати, що ж ви фотографуєте, й дивитися, що написали в книгах відгуків різних музеїв.

Поїздки в інше місто також треба обговорювати з ним. Мого гіда наразі звать Пак Ён Сік. Про ситуацію в державі мають право говорити лише ті, «кому положено», чия посада або ранг відповідають такій високій місії – висловлювати свої думки. Інші тубільці обмежуються загальними фразами.

НІЧОГО ЗАЙВОГО

Пхеньян – місто чисте, хоч прибирається без ніякої техніки, в прямому сенсі – вручну. Велика кількість жінок, переважно непрацюючі домогосподарки, виходять на проспекти і миють брукувку велетенськими ганчірками.

В Кореї нафта та продукти її переробки є величезним дефіцитом, тому й асфальтне покриття можна побачити тільки у великих містах і на центральних магістралях. Через той-таки дефіцит пального машин на вулицях столиці мало. Й шкідливих підприємств у Пхеньяні не видно також.

Відсутність мобільних телефонів призводить до величезних черг біля телефонних автоматів. До речі, така сама проблема часто постає і перед іноземцями-туристами, оскільки всі мобільні засоби зв'язку, прилетівши в КНДР, потрібно здавати. Їх отри- ▶

Дитячий вишкіл специфічного північно-кореїнського стилю «опори на власні сили»

мують тільки при вильоті. Взагалі Пхеньян — місто, де як ніде починаєш розуміти, як багато непотрібних речей вигадала західна цивілізація.

У ДВЕРІ КОМП'ЮТЕРИЗАЦІЇ

— Ми зараз урочисто зустріли 60-річчя заснування КНДР, і одразу ж почали боротьбу за те, щоб до сторіччя нашого великого вождя в 2012-му відчинити двері в могутню й квітучу державу, — каже Пак Їн Сік.

— Це ж як?

— Ну, щоб іще краще жилося, — якось абстрактно відповідає гід. — Ми підемо форсованим походом у сфері зовнішньої торгівлі та комп'ютерних технологій. Товариш Кім Чен Ір уміє перетворювати несприятливу для нас ситуацію на сприятливу.

Загалом для оцінки рівня життя пхеньянця наші методи не надто підходять. Наприклад, як прив'язувати його зарплату до долара? Не виходить, бо курс американської валюти «на руках» майже в 20 разів відрізняється від офіційного (в СРСР ця різниця становила приблизно 3,3 рази — Ред.).

В магазинах до революційних свят видають «дефіцит», тобто речі, яких немає у вільному продажу. Це поро-

джує великі черги й штовханину, багато товарів продають за символічними цінами і по талонах. Є магазини, де торгують і за іноземну валюту — котуються китайська, японська, сингапурська грошові одиниці, також долари та євро. Там вибір набагато більший, але й ціни від «простолюдних» магазинів різняться в рази.

Стосовно вуличної торгівлі, то вона чимось нагадує київську початку 1990-х років: уздовж деяких вулиць розташована велика кількість кіосків із напоями, хот-догами і курами-гриль. Хоча для тутешнього жителя ці делікатеси коштують аж надто дорого. Основна ж маса продовольства тут розподіляється централізовано — за

асортимент товару однаковісінський у всіх магазинах.

МАВЗОЛЕЙНІ КУНШТЮКИ

Під час корейської війни 1950—1953 років Пхеньян було зруйновано дощенту, тому про якісь історичні пам'ятки тут годі й говорити. Від старого Пхеньяна збереглася лише міська брама. Зате згодом побудували багато революційних монументів, щоб прославити ім'я першого північнокорейського президента Кім Ір Сена. Його мавзолей — місце для обов'язкових відвідин усіх іноземців, тож побував там і я.

Колишню резиденцію президента — а це фактично величезний цен-

Курс американської валюти «на руках» майже в 20 разів відрізняється від офіційного

картками та дуже дешевими цінами, а товари на ятках — то вже такий собі бонус для грошовитих.

А що ще купувати? Пхеньян взагалі — столиця, не придатна для шопінгу. Магазини тут завалені майже стовідсотково тим-таки китайським ширьжитком, що й у нас. До того ж

тральний палац країни — нині перетворено на усипальницю покійного вождя та його музей одночасно. Тут зібрано більшість його нагород (а у Кім Ір Сена їх було не менше, ніж у Леоніда Брежнєва), його машини та навіть залізничні вагони, в яких він мандрував. Щоб проникнути в робочий кабінет, де

ЯК ПОТРАПИТИ, ДЕ ЖИТИ

Банкоматів не шукайте

Одна з можливостей відвідати соціалістичної Кореї для українців – потрапити на святкування якоїсь революційної річниці. Під цим приводом північнокорейську візу можна отримати в Москві: робиться вона за день, коштує \$20–50. До Пхеньяна виконує рейси єдина північнокорейська авіакомпанія Air Koryu щоденно із Пекіна, а також раз на тиждень – із Владивостока та Хабаровська. На сьогодні рейс Пекін – Пхеньян – Пекін обходиться в \$450. Додамо ще 8 тис. грн – стільки коштує квиток «Київ – Пекін – Київ» в обидва кінці. Потрібна китайська транзитна віза, яка коштує \$30.

В КНДР немає банкоматів, не приймаються до оплати дорожні чеки, хоча беруть валюту. Готелі в Пхеньяні дорогі – «умовно тризірковий» коштує від €50 до €150 за добу.

знаходиться тіло вождя «у прижиттєвому вигляді» (так прийнято евфемістично висловлюватися про цього шанованого мерця), потрібно пройти довжезними коридорами з численними ліфтами й ескалаторами. Спеціальні вітродувки здуватимуть із відвідувачів пилінки, а взуття буде витиратися механічними щітками: до мумії підходив абсолютно чистим.

Ще два роки тому тілу Кім Ір Сена всі відвідувачі мали зробити чотири поклони, а зараз роблю тільки три. Вже дозволено. Цікаво, чи можна це вважати послабленням режиму?

Потім усе ж потрібно прослухати через електронний гід невеличку лекцію в «залі кривавих сліз»... Й лише тоді можна виходити на площу масштабом 415 на 216 метрів. Цифри називаю недаремно: таким хитромудрим математичним ребусом увіковічені дні народження Кім Ір Сена (15 квітня) та його сина Кім Чен Іра (16 лютого). Тепер навпроти нас височитиме пагорб Тесон, штучно насипаний для побудови Меморіального цвинтаря революціонерів. Там знаходиться також і могила Кім Чжон Сук – вождєвої дружини, матері нинішнього правителя країни. ►

ВАРТО ПОБАЧИТИ

Північна КОРЕЯ

Корейська Народно-Демократична Республіка

- Столиця держави
- Великі міста
- Міські райони
- Державні магістралі
- Річки та водойми
- Кордони між областями
- Державний кордон

0 25 50 км
0 25 50 миль.

ДЕМАРКАЦІЙНА ЗОНА

між Південною та Північною Кореями нині відкрита для туристів. В містечку Пханмунчжом можна побувати в бараках переговорів, де кордон між двома державами визначається натягнутим через стіл дротом.

МЬОХЯН

Мальовничі гори з урвищами та водоспадами, якими прокладені численні туристичні шляхи. Тут знаходиться буддистський храм Бохьон з виставкою корейських стародруків.

СЕЛИЩЕ МАНГЕНДЕ

«Корейське Горі», батьківщина Кім Ір Сена, де зберігся його батьківський дім під комишевою стріхою, залишки старого фортечного муру. Там також діє луна-парк.

ВОНСАН

Порт і туристичний центр на західному узбережжі Кореї. Є сучасні готелі, побудовані іноземними фірмами. Під містом розташований дитячий піонертабір «Сондобен» – аналог нашого «Артека».

За найбільшою в країні 80-метровою статуєю Кім Ір Сена розташований величезний Музей Революції

PHOTO: REUTERS

Легенда каже, що покійний Кім Ір Сен любив із вікна свого кабінету іноді розглядати через підзорну трубу могили своїх соратників, розташовані на пагорбі Тесон акуратними рядами.

МУЗЕЇ СПЕЦПРИЗНАЧЕННЯ

Музеї Північної Кореї не зовсім схожі на наші чи західні. Простому громадянину потрапити туди, наприклад, на вихідні — зась. Відвідання музеїв — це важливий ідеологічний акт, крім того — заохочення для усіляких передовиків виробництва та стаханівців. Отже, нічого вештатися. Музеї відвідують організованими колонами у визначений час. Деякі заклади (наприклад, розташований у самому центрі столиці музей Трудової партії Кореї) не відвідуються чи не з дня їх створення.

Центральним музеєм Пхеньяна вважають Революційний музей, понашому — історичний, розміщений за найвищою в країні статуєю товариша Кім Ір Сена на пагорбі Мансу. Це величезне приміщення, розмірами з київський Палац спорту.

Є й картинна галерея. Північно-кореїські художники вже не працюють колективними бригадами, як раніше. Деякі вже можуть дозволити собі купити автомобіль «Хіпхарм» — спільний витвір північно- та південнокорейського автопрому. Де-не-де на вулицях зустрічаються навіть рекламні щити з його зображенням на тлі пам'яників корейського комунізму.

Іще одна окраса міста — 170-метровий монумент ідей чучхе, складений із стількох каменів, скільки днів прожив товариш Кім Ір Сен за 70 років. В середині монумента є сувенірний магазин, ліфт і оглядовий майданчик на вершині, під 20-метровим смолокипом.

КОРЕЙЦІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

«Корьо» — один із найкращих готелів міста — має статус урядового. Сюди селять переважно офіційні делегації, а також артистів, співаків і спортсменів, які приїждять на урочистості з приводу днів народження корейських вождів та на святкування церковних річниць створення Корейської Народно-Демократичної Республіки й Трудової партії Кореї. Свого часу тут жив і колектив київського цирку, й хор імені Верьовки... А порівняно недавно — Софія Ротару, яка на фестивалі «Квітнева Весна» (він проводиться у квітні на день народження Кім Ір Сена) справила сенсацію піснею «Одна калина за вікном».

Під час мого візиту готель був заповнений корейцями з інших країн, переважно з Японії. КНДР, ідеологія якої — це класичний інтегральний націоналізм, позиціонує себе як захисника всіх корейців світу, особливо корейців Японії, котрі там вважаються, мовляв, громадянами другого сорту.

В Пхеньяні ж під гаслом Кім Чен Іра «довести первородство корей-

ської нації» пріоритети знаходять у всьому — у винайденні пороху, книгодрукуванні, винайденні реактивного руху й перших гелікоптерів. Також проводиться активна ідеологічна кампанія на демонстрацію древності корейців, їхньої національної винятковості й культурної вищості якщо не в усьому світі, то принаймні над японцями.

Навіть на північнокорейських банкетках написано: «Не заздримо нікому в світі», а у партійній пресі замість закликів до єднання пролетарів з'явилися інші гасла: «наша нація — найкраща!» Я помітив, що такий націоналізм знаходить широку підтримку серед корейців як за кордоном, так і на Півдні корейського півострова. Тож казати, що місцевий режим уже зовсім не має ніякої опори в світі, мабуть, таки трохи передчасно.

ВІЦЕ-ВОЖДЬ І ЄВРОЛІВАКИ

Європейці в Пхеньяні також є. Це єврокомуністи — увішані червоними значками, в кепках «маоїстського» крою... Так, французи й швейцарці, які вирости на соціальній допомозі та «революційних» працях Сартра & Маркузе, дуже люблять приїздити сюди підтримувати «народну владу», тим самим збагачуючи своїх корейських гідів, котрі навчилися обдирати цю публіку як липку. Вони зі своєю гіперлівизною виглядають відвертими інфантилами на тлі мудрих неговірких корейців.

Однак для євроліваків пхеньянські тури — це вищий шик: про них потім можна буде багато теревенити у сквотах і комунах у благополучних країнах Європи.

Іхня протилежність — галасливі американці, які ходять невеликим табунцем барами пхеньянського готелю. Це представники інспекторських груп багатьох міжнародних структур, передусім Всесвітньої продовольчої програми, яка стежить, щоб громадяни тоталітарних країн не помирали від голоду.

За одним зі столів ми побачили номінального керівника КНДР, Голову президії Верховних народних Зборів КНДР Кім Єн Нама — немолодого вже чоловіка, який також часто заходить у тютешній ресторан. Місцевий «староста Калінін» завжди на виду — на відміну від керівника держави Кім Чен Іра, котрий підтримує імідж непублічного політика, присутнього повсюди й одночасно ніде. ■

ЗУПИНИ ІНФЛЯЦІЮ!

За умови передплати журналу «Український тиждень» на 2009 рік ви маєте нагоду отримувати видання за ціною 2008 року.

Вартість передплати:
12 місяців – 168 грн;
6 місяців – 84 грн.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС - 99319

За детальною інформацією звертайтеся за тел. (044) 503-37-41
Менеджер з передплати:
Семяновська Каріна
kta@ut.net.ua

повідомлення	отримувач платежу	ТОВ «Український тиждень»		26007026823721	35392656
				поточний рахунок отримувача	код отримувача
	назва установи банку	Печерське відділення КМФ АКБ «УКРСОЦБАНК»			322012
					МФО банку
	Прізвище, ім'я та по батькові платника				
	Адреса платника, телефон				
	вид платежу: за передплату на журнал «Український ТИЖДЕНЬ»				
	період:				
касир	платник (підпис)				сума, грн

повідомлення	отримувач платежу	ТОВ «Український тиждень»		26007026823721	35392656
				поточний рахунок отримувача	код отримувача
	назва установи банку	Печерське відділення КМФ АКБ «УКРСОЦБАНК»			322012
					МФО банку
	Прізвище, ім'я та по батькові платника				
	Адреса платника, телефон				
	вид платежу: за передплату на журнал «Український ТИЖДЕНЬ»				
	період:				
касир	платник (підпис)				сума, грн

Фоновий звук

Системи відображення інформації

- комутація та наладка роботи обладнання в приміщеннях площею від 100 до 100 000 м²
- гарантійна, сервісна та технічна підтримки
- розробка та впровадження нестандартних інноваційних рішень

Послуги "під ключ" - від розрахунків до запуску в експлуатацію

на фото: співробітники ТОВ "ПрессКом" (С. Шабан, В. Валерій, А. Цирюк, Д. Базилішкін, А. Сопачен, С. Ілляк)

ПрессКом TECHNOLOGY

тел./факс: (044) 585-97-27
www.presscom.ua

Колесами – по кризі

АВТОР: Валентина Кузик

Долар росте, гривня падає, а імпорتنі автівки, які за логікою мали би дорожчати, в листопаді дешевшають

Спробуйте заради цікавості зайти на будь-який більш-менш популярний український сайт, пов'язаний з автотематикою. Ви будете вражені бунням рекламних банерів, що пропонують «фантастичну знижку», «напрочуд вигідний кредит», «спе-

ціальну антикризову комплектацію» тощо.

БЕНКЕТ ПІД ЧАС РЕЦЕСІЇ

Причин подешевшення автомобілів кілька, проте чи не головна — наслідки фінансової кризи. Андрій Давиденко, директор відділу продажів автомобілів Nissan авто-

мобільного центру «Голосіївський» пояснює: «На мою думку, можна вести мову про суттєве зниження цін передусім у доларах (ціна в гривнях залежатиме від курсу гривні, встановленого НБУ на момент оплати). Перш за все це пов'язано зі стрімким падінням попиту, на 20–40%, у зв'язку з фінансовою кризою, котра значно вплинула на добробут представників середнього класу». Цільовий клієнт автосалонів міг втратити роботу, не має змоги забрати депозитний вклад із банку, як і отримати кредит. Тож за умов падіння попиту продавці авто намагатимуться щонайшвидше збути моделі цього року, котрі вже є на складах і повернення яких назад на завод просто неможливе. Експерти радо передбачають, що до кінця року в країні пануватиме передноворічна атмосфера знижок. Що буде після свят, не прогнозує майже ніхто, посилаючись на нестабільність економічної ситуації.

Більшість салонів «зниженими» називають ціни, зафіксовані в гривнях або ж перераховані у гривні не за курсом НБУ, а за значно нижчим

«Після Нового року можливе незначне (на €50–100) зростання цін на автівки в межах традиційного їхнього перегляду та подорожчання комплектуючих матеріалів», — з обережністю припускає Іван Федорищенко, директор департаменту продажів ЗАО «Формула Мотор Україна».

Втім, подорожчання може бути й більшим — як мінімум на 12%. Причина — дуже потужні лобістські зусилля компаній-автовиробників в Україні, які хочуть запровадити «тимчасову митну надбавку» на імпортовані автівки й таким чином зробити їх менш конкурентоспроможними. «Під соусом» боротьби з засиллям імпорту цю ідею цілком можуть проштовхнути через Верховну Раду. Єдина надія на Євросоюз і Світову організацію торгівлі — там уже натякнули, що з порушенням СОТівських норм автолюбителям краще не бавитися. Та гарантувати, що депутати ві-

знуть до уваги ці застереження, не може ніхто. Залишається в силі й «валютний чинник» — коли гривня відносно долара чи євро продовжуватиме падати, авто для покупців ставатимуть дорожчими. Тому, якщо ви планували купівлю машини на найближчі кілька місяців і маєте на руках принаймні половину суми — є сенс серйозно задуматися над тим, щоб стати автовласником до кінця нинішнього року.

КРЕДИТНИЙ ФОКУС

Потужні автоімпортери в період кризи перетворюються на таких собі чарівників. Мабуть, тільки їм під силу відшукати фінансову установу, котра погодиться кредитувати майбутнього автовласника. Чи не найвигіднішу кредитну програму пропонує компанія «ФрансАвто» — новенький Citroën може стати вашим уже сьогодні лише за 1% кредитної ставки у гривні — щоправда, якщо готові виплатити всю суму кре-

диту за рік. Незначний термін? Можна взяти кредит на 24 місяці, та вже під 5%. Правда, перший внесок повинен становити не менш ніж половину вартості обраної моделі Citroën.

Протягом одного дня обіцяють розглянути вашу заяву в салоні Renault — їхня кредитна програма стартує від 5,9% річних у доларах, а термін виплат може становити до семи років. 6,2% доларових річних протягом першого півріччя пропонує компанія «Ілта» — саме така відсоткова ставка передбачена кредитною програмою «Peugeot 308 за \$308 на місяць». Проте й тут є свій нюанс — після 6 місяців кредит перетворюється на гривневий, а ставка за ним зростає до 19,9%.

ОСОБЛИВИЙ КУРС

Більшість салонів «зниженими» називають ціни, зафіксовані в гривнях або ж перераховані у

гривні не за курсом НБУ, а за значно нижчим. Ті салони, котрі залишаються вірними офіційному курсу, «ріжуть» ціни в абсолютних величинах (так робить офіційний дилер SEAT в Україні, пропонуючи автівки, «здешевлені» на \$4000).

Внаслідок таких нехитрих операцій продавці декларують «карколомні» знижки — до 30%.

Так у торгово-сервісній мережі корпорації «AIC» китайці Geely та корейці SsangYong йдуть до рук власників за спеціальним акційним курсом 4,85 грн за долар. «Ауді-Юг» пропонує бізнес-седан Audi A6 за фіксованим курсом 6,3 грн за євро. В «Ілті» обіцяють не зважати на офіційні курси й таблички в обмінниках, фіксуючи долар щодо гривні на позначці 5,5.

KIA Motors, попри валютні коливання, не змінює гривневих цінників та стверджує, що завдяки такому нехитрому прийому Kia Cerato можна придбати вже на \$4000 дешевше, ніж на початку осені, а в «Ніссан Мотор Україна» переконують купити Nissan Pathfinder 2008 року за ціною, зниженою на \$3000.

Відчувши себе дідами морозами, напередодні свят автосалони роздають не тільки знижки, а й цілком реальні подарунки. Придбане в «Торгову дію ІНКО» новеньке Mitsubishi вже застраховане за програмою повного КАСКО. Разом зі знижкою, за підрахунками **Тижня**, економія при купівлі акційного японця може досягати \$5000.

Чи не найактуальніший подарунок — зимова гума. Такий бонус пропонує компанії «Укравтогаз» і «АвтоЦентр-Київ» (офіційний дилер автомобілів LADA). Не такі щедрі салони обіцяють знижки до 5% на «перезування» машини в зимове («AUDI-Центр AIC-Харків», фірмові центри Citroën).

Оригінальний подарунок чекає на тих, хто збирається придбати Audi. Разом із новою автівкою власник отримує GPS-навігатор, котрий допомагає зорієнтуватися в просторі. Натомість потенційним автопокупцям варто зорієнтуватися в часі та прийняти рішення: міняти свої кровні на «залізного коня» зараз чи чекати післякризових часів. ■

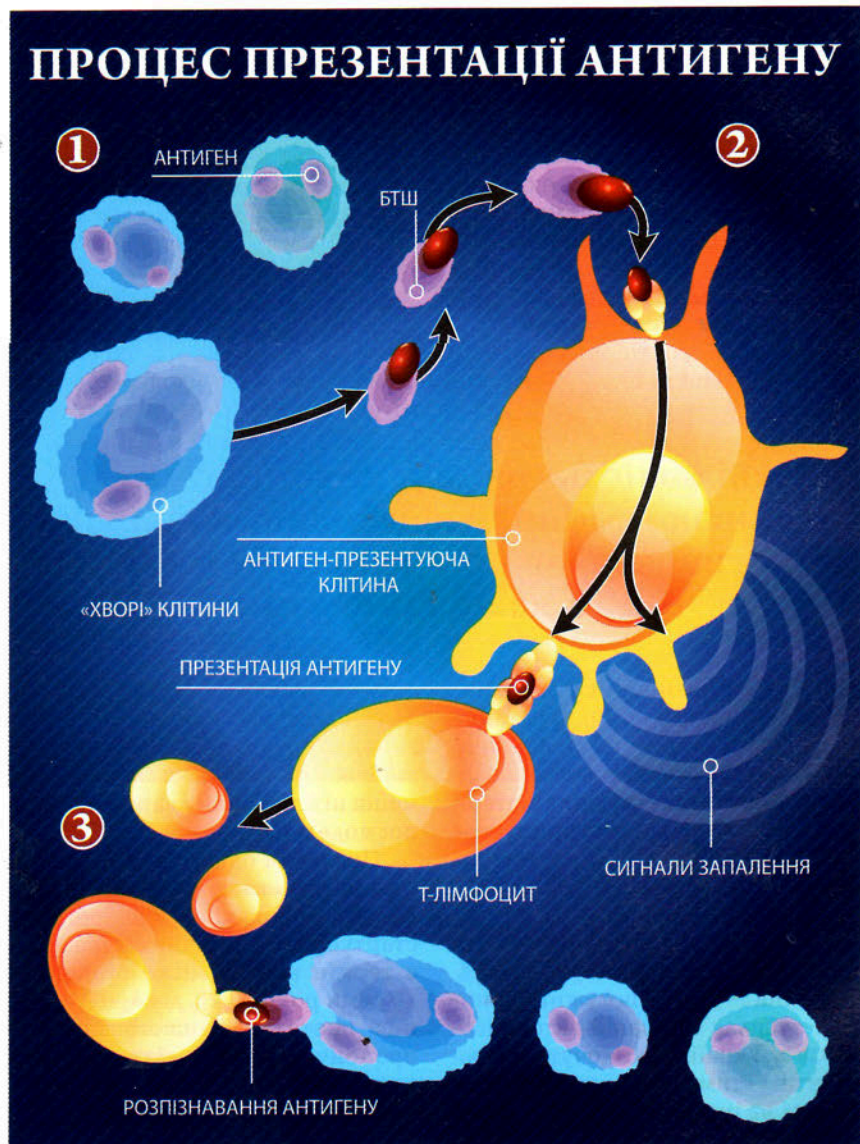
Вічний еволюціонер

АВТОР: Тарас Литвин

Древні шаперони, яких називають білками теплового шоку, рятують людину не тільки від небезпечних температур і випромінювань, але й від раку й інфекцій. А ще вони сприяють еволюційному розвитку живих істот

У школі я був упевнений, що клітина — це плоский, наче скибочка ковбаси, кружечок, у центр якого вмонтовано шматочок сала, тобто ядро. Й тільки в університеті на мене зійшло саторі — клітина має форму кулі! Складається вона з тисяч менших кульок — молекул білків, жирів і вуглеводів, а ті в свою чергу — з кульок хімічних елементів, а вони — з кульок атомів, електронів...

Давайте розглянемо лише певний їх вид — білки. Зрештою, саме

білки формують понад 50% сухої маси клітини. Вони містять кульки амінокислот, в яких знаходяться основні необхідні елементи — вуглець, водень, кисень і азот. Принцип будови білкової молекули можна уявити, поклавши на долоню кілька ниточок і розтерши їх по колу іншою

долонею. Вийде клубок із амінокислот різної довжини.

Двадцять стандартних амінокислот створюють майже всі різновиди білків, залежно від того, яке завдання стоїть перед білком — обробка генної інформації, отримання енергії для функціонування

організму, передача сигналів, навіть транспортування «вантажів» усередині клітини...

Ще одна білкова функція — захист від стресових зовнішніх умов. Від екстремальних температур, зневоднення, ультрафіолету, голоду, нестачі кисню... Цим займаються білки теплового шоку (БТШ), і недарма їх ще називають «стресовими».

Уряд Росії офіційно дозволив вакцинацію проти раку в лікарнях

МОЛЕКУЛЯРНІ ГОНЧАРІ

Вчені вважають БТШ одними з найдревніших білків — вони є в клітинах усіх організмів. БТШ можуть захищати інші білки, виконуючи роль шаперона (термін походить від франц. *chaperon* — «досвідчена доросла особа, яка супроводжує й опікує молодь»). Наприклад, шаперон альфа-кристалін, який входить до складу кришталика ока, запобігає катаракті.

Відкрили БТШ у 1962 році під час дослідів на дрозоділах в Інституті генетики в Павії. Лаборант випадково додав температури в інкубаторі з комахами. Йі коли молодий вчений Феручіо Рітоза глянув під мікроскопом на клітини мух, які пережили тепловий удар, він побачив на хромосомах потовщення. Це БТШ утворив захисні муфточки.

Здатність білка виконувати свої функції залежить від перебування в правильному місці в потрібний час і від правильної форми. Ланцюжки амінокислот набувають цієї форми, по-різному реагуючи на воду. Гідрофобні амінокислоти бояться H_2O й прагнуть сховатися від неї вглиб білкової молекули. А гідрофільні стирчать назовні — поближче до води.

Артур Горвіч з Йельського університету виявив, що молекули БТШ60 (див. словничок) утворюють камеру — пастку для амінокислотних ланцюжків. Внутрішній край камери гідрофобний, тому всередину потрапляють гідрофобні амінокислоти. В камері ланцюжок зустрічає сюрприз — гідрофільний інтер'єр, якого гідрофобні амінокислоти хочуть уникнути у будь-який спосіб. Наприклад, змінюючи свою форму. Щойно відбулася зміна, камера звільняє частково

трансформований білок, а згодом знову заманоє його до середини. Йі так багато разів, доки білок не набуде правильної форми — наче ліплення з глини.

А БТШ70 допомагає білкам набути остаточної форми інакше. Він захоплює короткі амінокислотні ланцюжки (так звані пептиди) в спеціальну кишеню, що відкривається за допомогою АТФ (див. словничок).

ПРОТИ РАКУ ТА ІНФЕКЦІЙ

У 1990-х вчені відкрили білок gp96, який формував імунітет проти пухлин. Згодом виявилось, що це... молекула БТШ90! БТШ70 та БТШ90, виділені з ракових клітин, носять у кишенях пептиди, ідентичні пухлинно-специфічним антигенам. Якщо вартувати імунної системи Т-лімфоцит (див. словничок) розпізнає в пептиді на мембрані клітини загрозу для здоров'я, то знищує цю клітину (див. Процес презентації антигену).

Прамод Шривастава, директор Центру імунотерапії раку й інфекційних хвороб медичного університету Коннектикуту вважає, що пухлина в кожній людині має унікальні антигенні властивості, а тому може викликати специфічну імунну відповідь. Вчений із колегами розробив метод виділення зв'язаних із БТШ пептидів, їх очи-

щення та подальшого використання в ролі вакцини, щоб імунна система пацієнта власними силами здолала рак. Успішні тести вже проведено в США, Європі, Австралії. А уряд Росії офіційно дозволив протипухлинну вакцинацію в лікарнях! Цей метод можна також використовувати для лікування деяких інфекційних хвороб — наприклад, туберкульозу.

ПРОТИ МУТАЦІЙ

Коли в дрозоділі штучно пригнічували БТШ90, виявили безліч прихованих генетичних мутацій. Сюзанна Рутерфорд із Вашингтонського університету та Сюзен Ліндквіст з Інституту біомедичних досліджень Уайтхед у Кембриджі впевнені, що саме БТШ90 зупиняє масштабні мутації, сприяючи натомість повільному накопиченню генетичних змін.

Еволюційно молекули БТШ виникли дуже давно, вони надто консервативні, та все ще невтомно виконують базові життєстверджувальні функції — допомагають синтезувати білки, захищають їх від стресів і мутацій. А коли в процесі еволюції з'явився імунітет і відповідні вакансії, одними з перших на роботу взяли досвідчених робітників — БТШ. Учені визнають, що завісу таємниці над цими стресовими білками лише припіднято, й у майбутньому на нас чекають не менш захоплюючі відкриття. ■

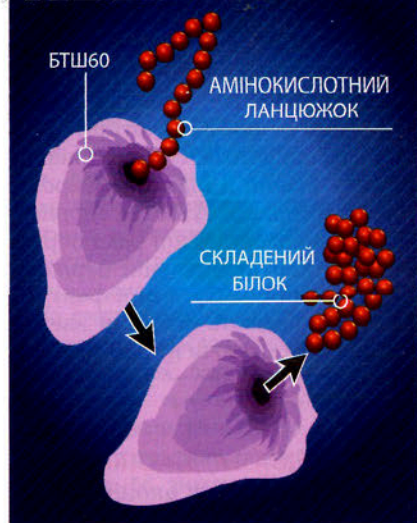
СЛОВНИЧОК

БТШ — білки теплового шоку. Їх класифікують за молекулярною масою (у кілодальтонах, кДа). Найчастіше зустрічаються БТШ із масою 10, 27, 40, 60, 70, 90 і 100 кДа.

АТФ (АденозинТриФосфат) — ключова органічна сполука, яка бере участь в обміні енергії та речовин, в процесах росту, руху й відтворення. АТФ — універсальне джерело енергії для всіх біохімічних процесів.

Т-лімфоцити — клітини імунної системи. Вони розпізнають і знищують клітини, які несуть чужорідні антигени. Т-лімфоцити ділять на: Т-кілери, Т-супресори, Т-хелпери тощо.

КАМЕРА-КЛІТКА

Шлях воїна в Україні

АВТОР: Руслан Родзін

Фрі-файт – наш за походженням вид спорту з англійською назвою і китайським підґрунтям

Ми не вигадали принципово інший велосипед, але запропонували власні новачки щодо поширених у світі бойових практик із виразним національним забарвленням. Без перебільшення – в Японії, наприклад, тільки глухий не чув про прайд. Тисячі мирних громадян стоять у кілометрових чергах за квиточками, а вболівають так несамовито, ніби на рингові їхні рідні виступають – сам бачив.

У Бразилії існує першість «Вале Тудо», в США – Ultimate Fighting Championship (UFC). В Україні нині маємо фрі-файт – перспективний вид спорту, який за чотири роки свого офіційного існування вийшов за межі країни й підкорив Європу, обидві Америки, Азію та Африку. Тепер закордонні бійці радо беруть участь у континентальній першості та чемпіонаті світу з фрі-файту, а наші відповідають візитами ввічливості, приїжджаючи на їхні турніри, де панує мікс-файт – змішана техніка.

ЦИРК, ПІДВАЛИ, ШАОЛІНЬ

На відміну від купи анонімних видів спорту, у вільного бою є фунда-

Адептів фрі-файту навчають усе робити правильно

ФОТО: PHL

тор, він же – ідеолог руху, він же – президент Міжнародної федерації бойових мистецтв «Фрі-файт». Шлях Андрія Старовойта починався з зацікавлення забороненим у СРСР карате, продовжився фізичними тренінгами в

цирковому училищі й мало не завершився через прикру травму. Далі – період боїв без правил у подільських підвалах зразка початку 1990-х, в одному з яких майбутній почесний чернець Шаоліню ледь не загинув.

Жорстокі уроки примусили Старовойта замислитися над тим, що проти сили завжди знайдеться прийом. А ось віртуозно використовувати переваги різних стилів і видів єдиноборств — зовсім інша річ. За цією вправністю він і вирушив до Китаю, де в легендарному монастирі Шаолінь набував технічної майстерності. Змінити прарослав'я на буддизм не захотів, проте нове ім'я — Ши Де Ву («Доброчесний воїн») — отримав.

Власний органічний потяг до романтики український сенсей утілює у фрі-файті й, зокрема, школі бойових мистецтв «Пересвіт». За задумом Старовойта, вільний бій повинен був не лише вирізнятися іншими засадами, але базуватися на виразній етичній платформі. Йдеться про триаду «батьки — Україна — учитель».

Позірно неспівмірні складові розшифровуються доволі логічно. Минуле (історія, повага до старших, пам'ять), майбутнє (землі, яка виростила, треба віддячувати), сучасне (наставник — той, хто поруч сьогодні, навчає цінностей, а не лише техніки). Що тут скажеш — звучить напевно ідеалістично, хоча краще так, аніж просто один одного гамселити.

ЗБОВТАТИ, АЛЕ НЕ ЗМІШУВАТИ

Найбільше дратує адептів фрі-файту (з англ. «вільний бій»), коли його називають, не дай Боже, змішаним єдиноборством на кшталт мікс-файту, де нема жорстких обмежень щодо використання певної техніки. Осібність вільного бою в тому, що спортсмен має використовувати конкретні прийоми, залежно від ситуації. Важить не лова потужність бійця, а швидкість реакції та активність сірої речовини.

Друге упередження, котре псує фрі-файтівцям нерви, — тут, мовляв, немає правил. На цей закид вони пропонують ознайомитися з детально виписаними обмеженнями, настановами й заборонами. Йі нагадують, що ідея зібрати каратистів, боксерів, самбістів, борців і дозволити їм змагатися, як вони можуть і вміють, провалилася багато років тому. Організатори істинних «боїв без правил» наклали табу хіба що на виколовання очей — навіть поціляти у пах спортсменам можна

було. Але на заваді люгій видовищності, якої прагнули досягти, щоб адреналін у глядачів фонтаном струменів, стала сама невідповідність технік. Суперзірки не так билися, як заважали проводити суперникам прийоми, при цьому не маючи змоги показати щось тямуще.

Тож у фрі-файті мішанка взагалі відсутня. Його «вільність» — це взаємопов'язаність елементів: в ударі закладено можливість кидка, в кидкові — потенційні больові прийоми чи способи удушення. «Воїн не вчинить погано чи добре, він учинить правильно», — стверджують послідовники слов'янсько-далекосхідного бойового мистецтва.

І ця безпомилковість прямо пов'язана з ощадливістю: чергування елементів треба продумувати заздалегідь і таким чином, щоб попередній рух природно починав наступний. Ефективність методики наразі підтверджують і здобутки наших чемпіонів, і загальна кількість прибічників цього виду єдиноборств. В Україні фрі-файтом займаються близько п'яти тисяч осіб, у світі ж ця цифра наблизилася до сотні тисяч.

ВІД СПОРТУ ДО ПОЛІТИКИ

Сьогодні проведення турнірів із контактних бойових мистецтв — комплексний бізнес, який, за великим рахунком, жодній фінансовій кризі не підлягає. Оскільки в під-

групі всіх фрі-шоу — одвічні людські вартості: жага крові та видовищ. Призовий фонд американського UFC — турніру з 40-річною історією — перетнув рубіж у \$2 млн, але це далеко не межа.

Окрім міцних парубків, у всесвітньому бійцівському клубі заробляють телевізійники, рекламісти, кіношники, товаровиробники. Й навіть публіка, відриваючись на тоталізаторі, має шанс підібратися до годівниці. Якщо й програєш гроші, емоційний зиск однаково при тобі.

Наші бійці мистецтво торгувати опановують специфічно. Перш за все, відхрещуються від заокеанської шоу-облуди. Так, у нас профі теж отримують призові, але ці тисячі доларів не порівняти з гонорарами закордонних колег. Про телетрансляції ж узагалі не йдеться.

А ось до чого ніде за межами України ще не додумалися, так це трансформувати вчення окремого спортивного клубу (тобто «Пересвіту») в ідеологію політичної партії. Така собі пряма дія в політиці. Вчення називається — майже за термінологією українського режисера-реформатора Леся Курбаса — Перетвореним Світоглядом, а назва партії широкій громадськості нічого не скаже.

«Шлях воїна — прямий», — писав колись Пауло Коелмо. І схоже бразилець мав рацію. ■

КОМЕНТАР

Спортивне і духовне

ВОЛОДИМИР КРАВЧУК
майстер спорту з фрі-файту

У фрі-файт мене та інших учнів привів тренер з бойового гопака Валерій Чоботар, який згодом став чільником західноукраїнського осередку вільного бою. Ще ця людина створила в Чернівецькій області так звану Червонодібрівську Січ — оздоровчо-спортивний комплекс, де поруч з фізичним вихованням пропагується й патріотичне. Це й споріднює українське бойове мистецтво з фрі-файтом, який розробив Андрій Старовойт.

У спортивному сенсі від аналогічних єдиноборств фрі-файт відрізняється тим, що в ньому втілюється все найкраще з ударної

та борцівської технік, а також використовуються задушливі та больові прийоми. Можливо, тому чимало поєдинків тут закінчуються достроково, принаймні, частіше, ніж у боксі чи боротьбі. На початках, пам'ятаю, виступали представники яскраво виражених каратистських, дзюдоїстських чи гопаківських шкіл. Тоді інтрига турнірів полягала в тому, щоби придивитися, чий вид бою ефективніший. Кумедно було спостерігати, як борець, наприклад, кладе суперника й вовтузить його до переможного, а той, бідолаха, не володіючи відповідними прийомами спротиву, не може відповісти. Нині багато українських осередків з фрі-файту стали більш універсальними, бо змагань проводиться чимало.

Культурний монолог

АВТОР: Сергій Жадан

Українські митці розповідають за кордоном правду. І лише правду

Що європейці знають про Україну? Майже нічого. Знають, що тут були Чорнобиль, корупція та Помаранчева революція. Причому саме в такому еволюційному порядку.

Висловлюють припущення, що після Помаранчевої революції наслідки корупції та Чорнобиля вже не такі відчутні. Запевняють, ніби готові до культурного діалогу. Одним словом, традиційний набір кліше, штампів та стереотипів, з яких, зазвичай, і складається громадська думка.

ПИТАННЯ – ВІДПОВІДЬ

Саме з цим набором і доводиться мати справу вітчизняним літераторам на всіх тих форумах, на які їх останнім часом усе частіше запрошують. Функція малоприємна, проте й не особливо обтяжлива. Українські митці, на чії

плечі випадає невдячна місія презентувати свою державу з усіма її корупційними скандалами на круглих столах та міжнародних конференціях, насправді доволі добре дають собі з цим раду, діючи за принципом «за всіх скажу, за всіх переболію».

Бо кого ж ще питати про те, що в нас відбувається? Політиків? Вони все одно правди не скажуть, у них щороку вибори. Спортсменів? Вони сказати правду були б і раді, але їм контракти забороняють. Бізнесмени теж тричі подумають, перш ніж говорити відверто, з огляду на необхідність подальших інвестицій. Лиша-

Читати поезію Сергієві Жадану ніколи не набридає. Одразу після Відня – тур Україною із рок-гуртом «Собаки в космосі»

ФОТО: ЄВГЕН КОТЕНКО

ються митці. Їм втрачати нічого, тому говорять вони багато, охоче, й про те, про що політики навіть не здогадуються.

І тут виникає логічне запитання: кому саме вони все це переповідають, на кого виливають сокровенне? Хто той, грубо кажучи, реципієнт, якого українська проблематика може зацікавити в принципі? Який його словесний портрет?

Скажімо, в середині листопада у Відні відбувся щорічний фестиваль «Література восени», присвячений Україні. Себто він не щороку присвячується Україні — кожного року його гостем стає та чи інша національна література, ось цього разу запросили наших. Подія прикметна з кількох причин, хоча б із огляду на той розголос, якого вона зрештою набула.

БІЛЬШЕ НЕ ЕКЗОТИКА

Бо одна річ, коли ти переповідаєш про проблеми корупції десяткові таких са-

мих, як і ти інтелектуалів, і зовсім інша ситуація, коли твої одкровення слухають пересічні європейці. А їх у театрі «Одеон» щовечора збиралося по 300-400 осіб. Організатор імпрези — фундація Alte Schmiede («Стара кузня») — має і свій власний майданчик у центрі австрійської столиці, та він навряд чи міг би витримати такий наплив.

Українська література в німецькомовних країнах вже не є аж такою екзотикою — останніми роками згадані нами вище європейці видрукували пристойну кількість книжкових позицій наших авторів і просто книжок, так чи інакше пов'язаних із Україною. Інакше кажучи, сьогодні на всі ці круглі столи приходять люди, які принаймні щось про нас читали.

А як і ні — їх не залишають напризволяще спритні місцеві підприємці. Зокрема, до фестивальних заходів меткі бізнесмени позбирали чимало українських книг, виданих у Німеччині та Австрії. Виявилось,

що це вже ціла бібліотека — «Московіада», «Дванадцять обручів» та есеї Юрія Андруховича, «Колекція пристрастей» Наталки Сняданко, «Культь» і «Поклоніння ящірці» Любка Дереша, романи Андрія Куркова. І це тільки те, на що я встиг звернути увагу.

ЦЕНТР ЄВРОПИ?

Проте не слід розслаблятися. Європейський інтелектуал лишається заручником тієї ж таки громадської думки. Тому й далі доводиться, зокрема на фестивалях, вислуховувати численні питання про ставлення нашого суспільства до українського прем'єр-міністра, українських повій та української національної ідеї. І саме в такому еволюційному порядку.

На жаль, та інформаційна блокада, котра існувала довкола України й котру знято останніми роками (ну так, будьмо відверті — знято рівно чотири роки тому) потягла за собою дивну

УКРАЇНСЬКІ ПРЕЗЕНТАЦІЇ

«ДНІ УКРАЇНИ»

2 – 11 жовтня, Руст

Розташований у німецькій глибинці «Європа-Парк» прийняв фестиваль української культури. Відвідувачам пропонували класичний набір розваг. В українському павільйоні представили народні ремесла — кераміку, вишивку, ткацтво, писанкарство, ковальство. Публіка мала змогу скуштувати страви нашої кухні, подивитися фотовиставку Юрія Білака та послухати співи. Музичну частину традиційно поділили на рок і фольк — на прями, де українці зарекомендували себе перед закордонною аудиторією найкраще. Перший вектор представляли «ВВ» та «Гайдамаки». Другий так само прогнозований: Тарас Компаніченко, «Гуляйгород», «Хорєя Козацька».

КІНОФЕСТИВАЛЬ ENCOUNTERS

18 – 23 листопада, Брістоль

Encounters — британський фестиваль короткометражного та анімаційного кіно. З-поміж 1180 фільмів із 63 країн світу організатори імпрези до конкурсної програми відібрали й стрічку Романа Бондарчука «Таксист». Ця 19-хвилинна фреска оповідає про химерного драйвера, який, закохавшись у пасажирку, заманює її додому, зачинає у ванній, а сам починає готуватися до весілля. Його аргумент — треба врятувати провінціалочку від спокус великого міста (йдеться про Херсон). Робота молодого режисера була представлена також на 58-му Берліналі та отримала головний приз журі російських продюсерів на муніципальному фестивалі «Кіношок».

«ЛІТЕРАТУРА ВОСЕНИ»

14 – 16 листопада, Відень

У програмі — презентація перекладів Бруно Шульца, україно-болгарський джаз дуету DYAS подіумна дискусія «Україна — центр Європи?» І, звісно, авторські читання нашими авторами власних творів. Озвучували здебільшого перекладені тексти, зокрема, й за допомогою тлумачів — Клаудії Дате, Гаральда Фляйшмана, Марії Вассенбок. Але якщо німецькомовних опусів усе ж не знаходилося, організатор фестивалю, центр Alte Schmiede, потурбувався, аби всі лишилися задоволені. Віктор Неборак, зокрема, читав українською вірші зі збірки «Літаюча голова», а найбільш спраглий поетичного слова частині аудиторії роздали переклади в звичайних роздруковках.

Осінь-2008

інформаційну порожнечу, заповнити яку важко, а не звертати увагу — безвідповідально.

Звідси — намагання організаторів у будь-який спосіб цей вакуум здолати, хай і за допомогою химерних дискусій на кшталт «Україна — центр Європи?» З огляду на психоделічність назви можна було б передбачити, що розмова знову зведеться до традиційних розборок щодо «старосвітської» сім'ї народів. Проте саме цього разу все пройшло жваво й весело. Андрій Курков розповідав про свої зустрічі з донецькими олігархами, а Юрій Андрухович — про галицьких заробітчанин.

ДИЯВОЛ У ДЕТАЛЯХ

Європейські читачі вже починають розуміти, що не всі українські митці сповідають «ідеали Майдану», натомість що саме вони, наші митці, сповідають, розібратись їм, читачам, складно. Можливо, тому вони й відвідують усі ці фестивалі, конференції, зустрічі з читачами. У нашій країні знайомої їм країни намагаються пояснити, що в них удома так само є підземка й ліфти, банківська система й телефонні автомати, й що жебраків на торговельних вулицях Відня аж ніяк не менше, ніж на Хрещатику. І той, хто думає, що я зараз перебільшую ступінь західного нерозуміння нашого героїчного сьогодення, глибоко помиляється. Нічого я не перебільшую.

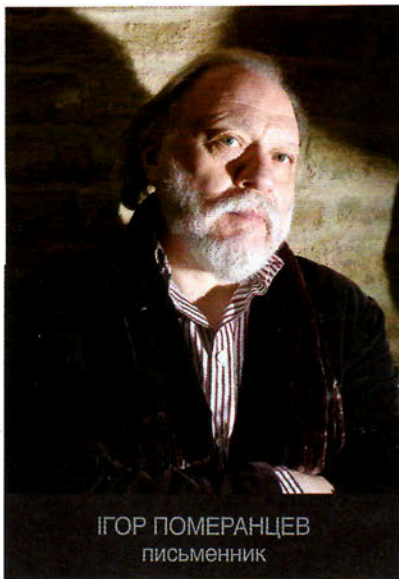
Бо ось бере, скажімо, журналістка з Мюнхена інтерв'ю в наших літераторів. І не просто журналістка — авторка щотижневої радіопрограми про Україну, яку вона веде вже четвертий (четвертий!) рік поспіль. І вся її цікавість прикритим чином зводиться до традиційного — чи були ви на Майдані і як ви там узагалі живете. І відповіді на це вичерпно неможливо. Принаймні в радіоефірі. Мабуть, саме для таких випадків існують мистецькі збіговиська, на яких ти можеш безпосередньо поставити своє питання, а отримавши від улюбленого автора вичерпну відповідь, справедливо засумніватись.

У будь-якому разі навіть невдала спроба діалогу краща за ті словесні потоки, що виливаються на голови довірливої західної аудиторії з уст наших політиків. Оскільки різниця між політиками та письменниками в тому, що політики, переважно, намагаються говорити переконливіше, а письменники — зрозуміліше. Тому прислухаються, як правило, до письменників, але голосують, на жаль, за політиків. ■

ПЕРСОНАЛЬНЕ

ОЧИМА НАЦМЕНА

Як я зрозумів, що не хочу більше належати до тих незчисленних мільйонів осіб, які без тіні самоіронії називають себе «старшим братом»

ІГОР ПОМЕРАНЦЕВ
письменник

Я був п'ятирічним малим, коли батьки перевезли мене з Забайкалля до Чернівців. Ми приїхали всією родиною: мама, тато, старший брат Валентин і я. В Чернівцях у п'ять років, залишаючись молодшим братом, я став ще й старшим братом сивоволосих гуцульських стариганів і відвислогрудих бабусь. У підлітковому віці мені це на-віть лестило. Я був дуже гарним старшим братом: молодшим співчував, не дивився на них погордливо і з імперською цікавістю вчив їхню мову.

Років у 18 я зрозумів, що не хочу більше грати цю роль і не хочу належати до тих незчисленних мільйонів осіб, які без тіні самоіронії називають себе великим народом. У 1965-му я вступив на перший курс Чернівецького університету й ледь не на першій же лекції здогадався, чому не хочу. Викладач історії КПРС запитав аудиторію, якою мовою читати лекцію — російською чи україн-

ською. Нас було людей із шістдесят. Півсотні студентів-гуцулів на запитання доцента нічого не відповіли. Але десяток «старших братів» разом гаркнули: «Російською!» Здається, в цю хвилину я вперше подумав, що держава, в якій дружба народів проголошена офіційною ідеологією, довго не протягне.

Я помилився. Воно ще тягнулося нескінченно довго: я не про історичний час, а про одне-єдине життя, яке дано людині. Та врешті розсипалось, упало в історичний осад, царство йому підземне з усіма хтонічними кошмарами!

До того часу я вже мешкав в Англії, яка дала мені безцінні уроки національного та колоніального отверзіння. Але до самого від'їзду з СРСР я однаково тягнув лямку старшого брата. Я це відчував навіть на допитах у КДБ: мене картали, оспорювали мої літературні смаки, але морду в кров не били, а після психушки не стирали на таборовий порох, як це було заведено робити з моїми «молодшими братами». А в Англії я різко помолодшав і знову став молодшим братом у прямому сенсі: молодшим братом Валентина.

У листопаді 2008-го я приїхав до Відня на фестиваль «Література восени». Разом із румуном і австрійцем мене запросили як російського письменника, котрий має стосунок до України. Я виступав із південною українських прозаїків і поетів. На душі в мене було легко: мені подобалася роль нацмена. Мені взагалі подобається почуття гумору музи історії Клію. Завдяки її іронії в 60 років я знову відчув себе малюком, тим самим, який колись ріс у Забайкаллі й обожнював маму, тата і старшого брата Валентина.

05/12 п'ятниця
06/12 субота
07/12 неділя
08/12 понеділок
09/12 вівторок
10/12 середа
11/12 четвер
12/12 п'ятниця
13/12 субота
14/12 неділя

19:00 Львівська Філармонія
INTRO: «The Mandry» (Львів) UA
«Outsider» (Пшеворськ) PL

19:00 театр ім Марії Заньковецької
«Goloshchokin Jazz Project»
(Санкт-Петербург/Москва) RU
«Laboratorium» (Краків) PL

19:00 клуб «Picasso»
«Aspekt»
(Кремона/Львів/Катовіце) IT/UA/PL
«KARMARA» (Люблін) PL

19:00 клуб «Picasso»
«Moonlight Walk Jazz Quartet» (Вроцлав) PL
«PRZEDWIETRZE» (Люблін) PL

19:00 клуб «Picasso»
«MT-3» (Львів) UA
«SHOCKOLAD+PL» (Львів/Варшава) UA/PL

19:00 клуб «Picasso»
«Fortuna Bartholomew international Jazz Project»
(Лондон/Львів/Краків) UK/UA/PL
«Fusion Orchestra» (Севастополь) UA

19:00 клуб «Picasso»
«Soundchek» (Катовіце) PL
EXPERIMENTAL: «At the same time» (Амієнс) FR

19:00 Львівська Філармонія
«Jacek Kochan & Co» (Варшава/Бруклін/Париж/Санок) PL/US/FR/PL
«BUCHKIS» Kugel-Tiberian-Vishniauskas-Tokar Jazz Project
(Нельн/Бухарест/Вільнюс/Львів) DE/RO/LT/UA

19:00 Львівська Філармонія
«2 good» (Вільнюс) LT
«Saga Quartet» (Вільнюс) LT

19:00 театр ім. Марії Заньковецької
«SONORE» Vandermark-Brotzmann-Gustafson
(Нью-Йорк/Дюсельдорф/Копенгаген) US/DE/DM

спонсор доброго джазу
@Вухо.Ком
мережа салонів мобільного зв'язку

для студентів та працівників закладів культури **ЗНИЖКА** на концерти в театрі ім. Марії Заньковецької та Львівській філармонії - 50% Квитки зі знижкою продаються тільки в галереї МО «Дзига» (Вірменська 35). Кількість обмежена, літговий продаж тільки до 1 грудня.

продаж квитків: галерея «Дзига» (вірменська 35), каси театру М. Заньковецької, каси Львівської Філармонії, каси Picasso
info: www.dzyga.com livejournal: dzyga_in_lviv info: www.dzyga.com livejournal: dzyga_in_lviv info: www.dzyga.com livejournal: dzyga_in_lviv

офіційний радіопартнер: **Ера FM**
генеральний медіапартнер: **АЮКСЕН** студія, **НТН**
джазовий онлайн-побратим: **Picasso klys**, **UA JAZZ**
приймає: **COMFORT ІНВЕСТ**
традиційний спонсор: **КОМФОРТ ІНВЕСТ**

РАДІО МАН, Тижень, Радіо ХХІІІ, 2, 5, мисл Мисля, АРТ БЕРТІН, PR KULTURA.COM.UA, My Relax, Бродос, Гверел, РАДІО ЛЬВІВСЬКА ХХІІІ, ПРОФІЛЬ ЛЬВІВСЬКА ГАЗЕТА, КРИНЖКА, ІНФОРМАТОР

Сонячні кларнети

АВТОР: Мар'яна Прут

Імпресіонізм швидше живий, ніж мертвий

ІГОР ВЕЛИЧКО
художник-оптиміст

«Замок», полотно, олія

Ні, імпресіонізм як світобачення, а не тільки напрям у малярстві, в музейних зібраннях не сконав. Трапляються ще люди з пензлем, які відтворюють на полотнах не концепції, а враження. І полтавець Ігор Величко саме з

таких. У міській творчій спільноті його називають Ван Гогом — художник і не приховує власного захоплення доробком великого голландця. Але пише все ж по-своєму: світло, розгонисто, невимушено, дещо наївно, а тому — радісно. Адже перше враження й справжні почуття завжди відверті, як у дитини, котра, захопившись, щиро радіє побаченому, а не замислюється над проблемами тривимірності, перспективи й смисловим навантаженням. Величко починав із абстрактного живопису, який, на його думку, допомагає митцеві вивільнити фантазію, загнущати страх перед кольором, опанувати композицію як систему співвідношень деталей і цілого. Напевне, такий майже математичний підхід має рацію. Все, що нині змальовує Величко, міцно тримається купи, навіть якщо це миттєвий етюд «а ля прима». Виважена композиція — основа будь-якої картини, котра, по суті, є ілюзією — одномірне прикидається об'ємним. І прикидається воно має віртуозно.

Наразі художник майже цілком переключився на пейзажі й натюрморти. Він постійний учасник загальноукраїнських живописних пленерів, з яких привозить силу-силенну «вражень» — сонячні краєвиди, безкраї поля, мирні ставки та ледве не екзотичні квіткові клумби, «портрети» старовинних українських містечок із їх вуличками, хатками, палацами й давніми фортецями. Все це можна назвати просто «реалізмом», але «імпресіонізм» мені особисто подобається більше. ■

Більше **30 LED-екранів у Києві** та понад **70 LED-екранів у регіонах!**

Ефективна реклама у найкращих місцях!

Тільки сьогодні!

Тільки на зимовий період!

Неможливе стає можливим!

500 на місяць!
у.о.

1 у.о. = 5,05 грн. ТОВ «Хайтєч Едвертайсмент»

Реклама на
LED-ЕКРАНИ
за ціною
білборду!

Увага! Кількість акційних пакетів обмежена!

LED-екрани (великі вуличні світлодіодні екрани) – це новітні світові технології зовнішньої реклами, які дозволяють рекламодавцю проводити ефективні кампанії, спрямовані на отримання швидкого результату. Протягом 2008 року спостерігалось значне зростання кількості цих рекламоносіїв і сьогодні в Україні існує близько 100 LED-екранів, встановлених у найкращих місцях усіх великих міст. LED-екрани дозволяють збільшувати цільову аудиторію рекламної кампанії за рахунок подання яскравого анімаційного рекламного матеріалу, що привертає увагу у 5 разів більшої кількості людей, ніж статичний білборд. Крім цього, значно зростає якість контакту, оскільки динамічне зображення ефектно виділяється на фоні іншої зовнішньої реклами та позитивно сприймається цільовою аудиторією.

NI·TECH
advertisement

Замовляй зараз!

469-25-49

www.hta.com.ua

Чому це краще, ніж білборди? **Тому, що вигідніше!**

CD

Те, що треба

На початку кар'єри «С.К.А.Й.» від інших рок-дебютантів не надто відрізнявся. Світився переважно на фестивалях для початківців, де, як і належить гарному гуртові, регулярно отримував високі відзнаки. Проте грамоти не забезпечували перехід команди до вищої ліги. Сповідальні балади, написані вокалістом Олегом Собчуком, вигідно виокремлювали групу з-поміж інших, та й по тому. Так велось до часу, поки одного разу директор аудіокомпанії Lavina Music Едуард Клим побачив живий виступ тернопільських рокерів у проєкті «Свіжа кров» і одразу запропонував продюсерські послуги.

2006-го з'являється дебютний альбом «С.К.А.Й.», дві пісні з якого на той момент уже потрапили до національної хіт-паради. Композиція «Тебе це може вбити» потрапила в ротачію 25-ти радіостанцій, а відеокліп на пісню «Те, що треба» побив рекорд перебування в телеэфірах. Пісні для наступного диска «Планета» хлопці записували в перервах між гастролями та благодійними заходами. Шліфуючи майстерність і стиль, вони й не зчулися, як їхні балади стали подібними до музики U2 золотого періоду. Однак епігонами ірландців їх не назвеш, адже «С.К.А.Й.» усе ж виробив власну невідому манеру виконання. Особливо це стосується вокальних партій Собчука — очевидно, що отримане ним звання «найкращий рок-вокаліст» Національної премії «Не поспаси 2008» заслужене. Одразу після виходу другого альбому радіохітами стали пісні «Як мене звати», «Здатен на більше», «Бест друг» — достатньо багато як на одну збірку.

Олександр Євтушенко

С.К.А.Й. Планета. — Lavina Music, 2008.

КІНО

Коротко про нас

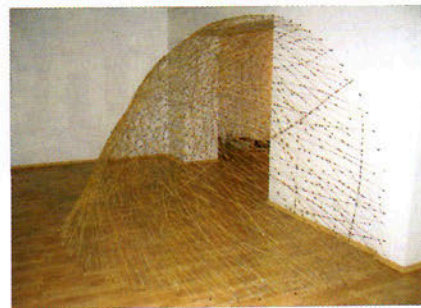
Вітчизняні короткометражні стрічки розповсюджуються за законами брунівського руху. Хаотично мігрують до глядачів із інтернет-сайтів, іноді вириваються на фестивальных показах і зовсім рідко трапляються у DVD-форматі. Тому поява колекції «Зроблено в Україні» — своєчасна, хоча й рідкісна спроба класифікації вітчизняного доробку в цьому жанрі. Критерієм відбору стали фестивальні нагороди, тому упорядники назвали збірку «Найкращі українські короткометражки». До переліку потрапило вісім робіт: анімаційні картини, чорно-білі фільми випускників театрального інституту й експериментальне мобільне відео.

ВИСТАВКА

На добру згадку

Один із ключових культурних осередків столиці — Центр сучасного мистецтва — наприкінці року закривається. Його прощальний проєкт — виставка робіт українки Олени Турянської та поляка Мирослава Машлянка — має символічну назву «І душа, і розум, і тіло». Прекрасний акорд під завісу існування цього унікального культурного осередку, який першим у Києві в середині 1990-х почав демонструвати твори зірок світового рівня, зокрема, Енді Ворхола та Йозефа Бойса.

За час свого існування у Центрі змінилося кілька директорів, проте найяскравіше враження залишив Єжи (Юрій) Онух, який очолював цю інституцію протягом восьми років. Саме його запросили стати куратором лебединої пісні ЦСМ. Він обрав для експонування роботи художників, котрі спеціалізуються на «вписуванні» арт-об'єктів у той чи інший

простір. Машлянко виплітає з лля, гілок та воску прозорі скульптуркаркаси, котрі гармонійно виглядають і у природному середовищі, й у кімнаті. Турянська відома завдяки своїм дивовижним витинанкам, які створює з простого паперу. Її точно прорізані візерунки іноді закривають усю стіну. На виставці їх підсвітили так, що кожне мереживо відкидає казкові тіні.

До 21 грудня

Центр сучасного мистецтва
(Київ, вул. Сковороди, 2)

Ася Трошина

КНИГА

Наївно. Супер

Добірку відкриває кліп до композиції «Татарин-братко» етно-хаус гурту «ДахаБраха». Творці відео, одеські художники Гліб Катчук і Ольга Кашимбекова, задля органічності додали до містеріальної атмосфери пісні яскраві візуальні ефекти. Трагікомічна розповідь про поїздки в громадському транспорті, яка майже за Екклезіастом демонструє, що все в світі «марнота марнот», Степан Коваль утілив у мульті «Трамвай №9». Ще одна посмішка крізь сльози — анімаційна стрічка «Наступний» Анатолія Лавринишина на тему взаємозв'язку ката й жертви. «Трагічне кохання до зрадливої Нюски» — іронічне зображення в дусі індійських мелодрам про першу любов до дорослої дівчини й підліткові спроби самогубства. Сценарним матеріалом для цього фільму стала новела Юрія Винничука «Граната на двох». Мобільне відео тут — найстисліший прояв фантазії, втілений у трихвилинних кольорових замальовках київських вулиць.

Наталія Петринська

Беньяміна Леберта часто порівнюють із Любком Дерешем. Але споріднює українського й німецького колег тільки одне: обидва розпочали письменницьку кар'єру в 16 років. У всьому іншому автор роману «Крейзі» ні жанром, ні стилістикою до нашого літератора не подібний. Леберт — плоть від плоті навіть не європейської, а своєї словесності. Оскільки принаймні останні 20 років німці переживають кризу ідентичності, пошук пояснень — чим ми є і «камо грядеши» — перетворилося в місцевій літературі на національний спорт.

Він вирізняється двома рисами: чорним гумором і меланхолією, котра, наче вранішній туман, оповиває все навкруг. І якщо з першою ознакою у Леберта не склалося, то печалі в книзі вистачає. А як інакше, коли йдеться про підлітка з особливими потребами (частковий параліч), якого батьки, наче м'ячик, перекидають із одного інтернату до іншого. Мовляв, там кращий догляд і вчитися легше. Що це не так, і йому, недорі-

куватому й сором'язливому хлопцеві, поза домівкою дуже зле, він оповідає простими, як граблі, реченнями. «Підводжуся виснажений. Ніч вимучила мене. Короткий сон. Безкінечне сидіння й чекання. Надворі світає. Може, то знак. Може, й ні. Хто його знає». Попереду в головного героя — дружба з такими ж крейзі, перший секс, «самоволка» з відвідинами стрип-клубу, кепські оцінки. Й новий інтернат. Усе, крапка, рік закінчено. В одкровеннях юного автора читачі чули те, чого їм, очевидно, не вистачало — істин вустах дитини. А що в гумусі цього тексту таки росте зерно надії, доводить хоча б той факт, що за кілька років роман було перекладено 33 мовами світу. Отже, не смутком єдиним.

Вікторія Поліненко

Беньямін Леберт.
Крейзі. — Л.: «Кальварія», 2008.

ТЕАТР

І до чого тут гени?

Можна не погодитися, та людина через гени батьків наслідуює переважно негативний досвід. А от позитивний заробляє й користується ним сама, звісно, й передаючи лише таким способом. У виставі «Забави для дорослих із примарами» за комедією Пітера Шеффера «Леттіс і Ловідж» позірно йдеться про інше. Це іронічна історія з елементами детективу про те, що протилежності не такі вже й протилежні, а примари не такі вже й примарні. З першого погляду, між двома героїнями, окрім самотності й передпсихологічного віку, нічого спільного. Міс Леттіс (Надія Кондратовська), дивакувата й екзальтована екскурсовод, розповідає відвідувачам замку вигадані байки, бо нічого знаменитого там не відбувалось. А міс Шарлотта (Валентина Іщенко) — синя панчоха, завідувачка кадрами Товариства охорони пам'ятоків

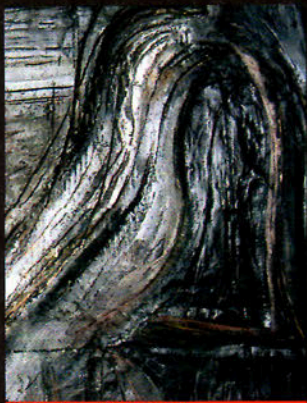
культури, звільняє «казкарку» за розповсюдження дезінформації. Як сталося, що ці жінки почали жити разом і ще й розігравати між собою театральні сценки, котрі призводять до кровопролиття — розслідує адвокат Бардолф, він же — привид Фальстафа, чи то шекспірівського, чи то історичного (Олександр Ігнатуша). Режисер Тетяна Аркушенко, по суті, робить бенефісну виставу, довіряючи непересічним акторам і тексту, зітканому зі словесної еквілібристики, британського гумору, соціального пафосу та ностальгії за «старою доброю Англією», яка в кожного своя і доброю, в принципі, ніколи й не була. А до чого тут гени? Люди — заручники місця, спадковості, історії, справжньої чи

сфальсифікованої. І звільняє їх від залежностей тільки гра.

Майстерня театрального мистецтва
«Сузір'я»
(Київ, вул. Ярославів Вал, 146)

Наталія Шевченко

ВИСТАВКА

ОДИНАК

ЖИВОПИС Від картин Олександра Животкова віс умиротворенням. Спочатку були майже білі полотна, потім митець узяв прямо протилежний напрям — і тепер прошкрябані малюнки з'являються на сіро-чорному тлі. Часом митець навіть головна стратегія, в якій ключову роль відведено кольорові. Проте, на відміну від колег по групі «Живовписний заповідник», Животков ніколи не використовує яскраві фарби. Його твори відрізняються медитативним спокоєм. Коли білий у його роботах змінюється на сірий, емоційність взагалі залишається за рамками. Такому художникові — й виставки особливі. Нині у «Триптиху» експонується один його твір. «Анна» написана в звичній чорно-сріблястій гаммі. На першому плані проглядає силует жінки, зітканий із рваних ліній. Картину митець писав два роки: за цей час він зробив декілька шкідців до основи — їх також наразі можна подивитися.

До 10 грудня

Галерея «Триптих»
(Київ, Андріївський узвіз, 34)

«СХІД – ЗАХІД»

Маларські роботи одесита Віктора Хохленка по-весняному яскраві й грайливі. Він любить зображувати жіночу красу, та попри природність натури, не використовує перспективу. Тому його картини позначені театральною умовністю й більше подібні до панно, килимів чи gobelенів. Або до осучаснених полотен середньовічних майстрів.

До 12 грудня

Музей сучасного мистецтва
(Одеса, Сабанський пров., 4а)

КЛАСИКА

90 – НЕ КРАЙ!

ЮВІЛЕЙ До останньої концертної краплі ювілейного року Національний симфонічний оркестр підійшов із відчуттям виконаної справи. 2008-го за пультом цього нащадка культуртрегерських реформ гетьмана Скоропадського побували всі його нині здорові колишні головні диригенти — Володимир Кожухар, Федір Гулущенко, Ігор Блажков, Теодор Кучар. Звітав Саулос Сондецькіс, відзнався Олег Криса, дочекались авторських концертів Валентин Сильвестров, Євген Станкович і Мирослав Скорик. Оркестр узяв участь у закордонних акціях вшанування пам'яті жертв Голодомору 1932–1933 років. У фіналі слухачів чекає Симфонія №2 Густава Малера, відома під назвою «Воскресіння». Для маестро Володимира Сіренка — справжня розкіш диригувати сопрано, альтом, хором та оркестром із четверним складом дерев'яних духових, 10-ма валторнами та 10-ма трубами, з яких 6 знаходяться поза сценою.

2 грудня

Національна опера України
(Київ, вул. Володимирська, 50)

НАЙКРАЩЕ

Диригент Роман Кофман і Київський камерний оркестр розпочинають цикл «Український авангард» із творів композиторів середнього та молодшого покоління. У програмі — «Елегія» Вишинського, «Погребальні танці» Зажигька, «Шляхи відторгнутих» Коломійця, «Вже котрий це до тебе лист» Небесного, Anthem Польової etc.

1 грудня

Національна філармонія України
(Київ, Володимирський спуск, 2)

ПРОЕКТ

ПІД КРИЛОМ

ПРЕЗЕНТАЦІЯ Концерт-презентація рок-фестивалю «Чайка» відкриває завісу над програмою наступної імпрези просто неба. Головна інтрига грудневого заходу — оприлюднення складу учасників, а головна музична принада — сольні виступи іменитих колективів. Зокрема, на сцені з'явиться Esthetic Education — окрім класичної програми, це альтернативне тріо обіцяє кілька творчих імпровазацій. Не залишить публіку без новинок і пітерський Amatory, чий стиль називають вибуховим міксом металу та жорсткого хардкору. Лідери російської «важкої» сцени мають презентувати на «Чайці» новий сингл «Дихай зі мною». А формація Pain — індастріал-метал проект шведа Петера Тагттрена — представить спецпрограму, яка стала відомою завдяки спільному турові з Nightwish. Ветерани хардкор-панку, британський гурт The Exploited, свіжини не обіцяє — лише агресивний драйв і анархістські тексти.

4 грудня

Палац спорту
(Київ, пл. Спортивна, 1)

ПО НУЛЯХ

Концерт Дортмундського симфонічного оркестру та легендарного кларнетиста Джіорі Фейдмана — головна подія фестивалю «Нульове грудня». Крім цього, скрипаль-віртуоз Міхал Казнік із концертом і лекціями, рок-гурт «Різні люди» та феєричний джазовий вечір.

28–30 листопада

Театр ім. Т. Шевченка
(Харків, вул. Сумська, 9)
ПВЦ «Радмір Експохолл»
(Харків, вул. Ак. Павлова, 271)

ТЕАТР

ПРИ СВІЧКАХ

ТРАГІФАРС Драматург Надежда Птушкіна особливо припала до душі мешканцям Східної України. Вистави за її п'єсами можна побачити в Луганську, Донецьку, Дніпропетровську, Харкові, наразі настав час приєднатися Запоріжжю. Тут поставили один із найрозтиражованіших текстів авторки — «При чужих свічках». Вистава «Любов при свічках» дезорієнтує закладеним у назві романтизмом. Насправді йдеться про фатальні збіги, які призводять до зустрічі діаметрально протилежних за характером жінок. Літня пані Олександрина — освічена кар'єристка. Молоденька Алла — звичайна перукарка, яка володіє лише одним — талантом кохати, хоча про існування морального підтексту й не здогадується. Завдяки цьому знайомству доля дає їм шанс «виправитися». Та оскільки вони не здатні дослухатися одна до одної, фарс обертається справжньою трагедією.

28 листопада

Обласний український музично-драматичний театр ім. В. Магара
(Запоріжжя, п-т Леніна, 41)

ОФІРА

Комедія «Остання жертва» належить перу Александра Островського, а концепція однойменної вистави — Юрію Єрьоміну. На виході — мікс класичних для російського автора пристрастей на вишуканому тлі стилю модерн початку ХХ ст. В постановці МХАТ ім. Чехова головні ролі виконує родинний дует — Маріна Зудіна та Олег Табаков.

4 грудня

Український драматичний театр ім. І. Франка (Київ, пл. Франка, 3)

ДЖАЗ

ФЕСТИВАЛЬ

КІНО

СІЧОВИЙ ДЖЕМ

ФЕСТИВАЛЬ III Фестиваль джазової музики «Запорізький джем» імені Олександра Цфасмана віддасть перевагу географічному розмаїттю й стильовому багатоголосю, класичним стандартам і неслабким авторським витребенькам. У перший день стіни Будинку культури ризикують не встояти перед хот-джазом акустичної групи X-Black-Trio (Ялта—Харків — як вам сполучення?). А дніпропетровського квартету 4Jazz із чорним гумором у стилі contemporary. 29 листопада гучно прозвучить ВМФ Росії: квінтет із Севастополя Be style band проявив неабияку цікавість до бі-бопу, фанку та хард-бопу. Свій новий альбом презентує київська група Upside3 із бас-гітаристом Денисом Дудко, який повернувся до джазу, не давши собі засохнути на лаврах «Океану Ельзи». Насамкінець співатиме афро-американка Альфреда Джеральд. Її оригінальна програма Jazz Boat перелетиться у джем-сейшн.

28–29 листопада

БК Металургів (Запоріжжя, п-т Металургів, 177)

ПОП-ДЖАЗ

Лаунж-проект De Phazz, який сполучає вокал, інструментальну музику і хореографію, в Україні з гастрольним маршрутом від столиці через Донецьк і Луганськ до Одеси. Під час туру музикантів супроводжуватиме 18 оркестрантів із «Либіді» Григорія Постоя. Програма — ювілейна, й на честь свого десятиріччя німці обіцяють не розслаблятися.

1 грудня

МЦКІМ «Жовтневий» (Київ, вул. Інститутська, 1)

ВСЕ НОВЕ

МІКС Фестиваль «Імпульс» прагне довести, що Харків не лише топографічна одиниця, а й потужний культурний осередок. Задля цього чергова мультимистецька імпреза зібрала до купи найменш консервативні місцеві гурти, здатні постійно фонтанувати новими ідеями. Музикант і актор Сергій Бабкін (колишній учасник гурту «5nizza») славу експериментатора здобув давно. Тут він презентує програму «Взблатнулось» — авторську інтерпретацію шансонної романтики. Ще один театральномузичний проект, «Оркестр Че», вражатиме перевіреним подвійним ефектом: візуальним перформансом від Михайла Кабанова й аранжуваннями старих пісень. А гурт Люк потішить новими піснями з четвертої студійної збірки, яка наразі перебуває на стадії завершення. Дебютна платівка «Аеродинаміка» формації «4.A.I.K.A.» теж готується до реалізу, а поки музиканти гурту тестуватимуть його на фестивалі.

28 листопада

Клуб «Апельсин» (Харків, вул. Плеханівська, 134а)

ДЛЯ МОЛОДІ

Музиканти, режисери, актори, фотографи, художники, поети, творча молодь, клабери та шанувальники артхаусу. Всі, як один, — цільова аудиторія фестивалю ZixZixOne-Fest. Відповідна й програма, діапазон якої — від фаер-шоу до молодіжного українського кіно. Серед учасників — «Перкалаба», «ДахаБраха», ЦСМ «ДАХ».

4–5 грудня

Галерея «Лавра» (Київ, вул. І. Мазепи, 9)

НАБОЛІЛО

ДОКУМЕНТ Місяць документального кіно від європейського телеканалу культури ARTE означає, що нам показуватимуть лише титуловані фільми й тільки на актуальну для Європи тематику. «Світ Monsanto» Мари-Монік Робен — гостросюжетна стрічка про світову змову та загрозу харчовій безпеці світу, зокрема пов'язану з виробництвом ГМО. Welcome Europa Брюно Ульмера являє собою набір захоплюючих і повчальних історій із життя молодих турків, марокканців і румунів, які намагаються, здебільшого незаконним шляхом, проникнути в щасливий світ Євросоюзу. Жак Дебс у картині «Мусульмани Європи, християни Сходу» з'являється в лийн своєї протестантської конфесії уживалися разом протягом багатьох віків на землях Османської імперії. А кожна серія документальної епопеї «Обличчя Європи» присвячена історії-портрету якогось «маленького» громадянина. У кінотеатрах Києва, Харкова, Донецька, Дніпропетровська, Одеси, Львова **до 22 грудня**

ПОРНО

Зак (Сет Роген) і Мірі (Елізабет Бенкс) вирішили підзаробити. Нехитра назва стрічки «Зак і Мірі знімають порно» цілком відображає сутність того, що відбувається на екрані. Практика, очевидно, впливає на психіку, тож фільм за гамбурзьким рахунком вийшов про любов. Це фірмовий продукт від цинічно-мелодраматичного Кевіна Сміта, де комедійність балансує на межі пристойності. У кінотеатрах України з **27 листопада**

КАЛЕНДАР ТИЖНЯ

«ЕМІГРАНТИ»

Живопис, графіка, фотографія та скульптури визначних українських митців, яких прихистили інші країни. **3 27 листопада.** Музей сучасного образотворчого мистецтва України (Київ, вул. Братська, 14)

ВІРТУОЗИ

Гітарних справ майстри — Олександр Любченко та Михайло Кримов — із експериментами в стилі джаз, рок, блюз і фламенко.

28 листопада. Будинок учених (Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 2)

«ПОЕТ І ХАРИЗМА»

Майстер-клас і сольний виступ українського слемера-активіста Артема Полежаки.

29 листопада. Бар «Коза» (Тернопіль, б-р Шевченка, 23)

PAROV STELAR & BAND

Електронний андеграунд, заснований на змішуванні джазу, хаусу та брейкбіту.

29 листопада. Галерея «Лавра» (Київ, вул. І. Мазепи, 17)

«ЛЕНІН LOVE, СТАЛІН LOVE»

Прем'єра вистави в режисурі Андрія Жолдака за мотивами роману Василя Барки «Жовтий князь».

29–30 листопада. Національна опера України (Київ, вул. Володимирська, 50)

«ІНША МУЗИКА»

Міні-фестиваль за участі рок-гуртів Skiplane, Urali, Lash, Gius, «Алісія», «Кожаний Олень».

30 листопада. Клуб «Сальвадор Далі» (Львів, вул. Повітряна, 20)

«ВИШНЕВИЙ САД»

Чергове повернення до роботи на рідних теренах Дмитра Лазорка — в компанії з письменником Антоном Чеховим і модельєром Олексієм Залевським.

30 листопада. Обласний музично-драматичний театр (Рівне, Театральна пл., 1)

«ДИВОСВІТ»

Химерний світ у графіці й авторській ляльці від Ольги Полонської.

До 12 грудня. Галерея «Грифон» (Київ, вул. Костельна, 6)

«ВІКНА»

Авторський проект Аліни Копиці — перетворення уламків вікон, статуеток порцеляни другого сорту та спрацьованого целофану на арт-об'єкти.

До 12 грудня. ЦСМ (Київ, вул. Сковороди, 2)

ГОСТРІТЬ ЛИЖИ! «У Карпатах сильний сніг, місцями хуртовини». Від цієї фрази з прогнозу погоди у певної категорії людей ноги починають рефлективно намацувати лижі чи сноуборд. І хоча за корпоративною етикою, як лижниця, я не мала б радіти за сноубордистів (вони ж лише заважають нормальним людям — псують траси й постійно падають), наразі мої вітання всім, хто любить сніг та гори! Кілька останніх зим через брак снігу в українських Карпатах неможливо було кататися. Штучний у нас майже не виробляють, хіба що в Буковелі. Листопадовий сніг дає надію на чудовий лижний сезон у межах України. Отже, гострять лижі (чи в кого там що:!) ▮

▲
**АННА
БАБІНЕЦЬ**

▼
**ОЛЕНА
ЧЕКАН**

МЕР Так звучить собаку приятеля-психоаналітика. Нещодавно Мер врятував бомжа, який потопав у озері Тельбин. Коли Юрко розповідав про це, я чомусь вирішила, що йдеться про мера Черновецького, котрий в гідрокостюмі кинувся в холодні хвилі. Юрко зразу ж провів психоаналіз. Пояснив, що на маргінесах у мене існує стійкий тандем Черновецький-мер і ланцюжок Черновецький-знедолений-турбота. Й не має значення, що поняття ці для мене карикатурні. Головне, що усталені. А образ гідрокостюма виник, бо Черновецький був одним з небагатих на Дні пам'яті Голодомору, хто ставив свічку під захистом парасолі, яку тримав над ним охоронець. Із нагоди дня народження, яке мер відзначив 25 листопада, про винуватця події слід говорити як про мерця: чи добре, чи нічого. Тож я промовчу. ▮

ГОЛОД Що таке голод 1932 — 1933 років знала з дитинства. Про Голодомор знають і мої діти. Цього літа, коли ми перебували на хуторі у відпустці, діти почали кидатися хлібом. Чоловік узяв за руку сина й доню і повів їх із хати. Він не сварився. Привів дітей до горбика серед саду й розказав, що там похована майже вся родина: мама з маленькими дітками, яким у ті скрутні роки не було чого їсти. Син, бо доня ще дуже маленька, був вражений від почутого й побаченого. Мені ж страшенно захотілося розпитати свідків тієї трагедії, проте сусіди до сьогоднішнього дня воліють нічого не говорити. ▮

▲
**ТАНЯ
ОВЧАР**

▼
**АНДРІЙ
ЛАВРИК**

ОЗНАКИ КРИЗИ Різні там кризи збільшують кількість як охочих заробити в «оригінальний» спосіб, так і просто божевільних. Готуючи одне розслідування, розмістив у Інтернеті оголошення «Куплю органи». Електронні листи від тих, хто прагне продати, надходять і досі. Але якщо раніше їх було 2-3 на тиждень, то тепер — по кілька на день. З острахом чекаю, скільки «спаму» буде, коли криза посилиться. Я думав про це, коли чекав на маршрутку. Дочекавшись, опиняюся в сюрреалістичній атмосфері. Жіночка, що підсіла до мене, зазірала в журнал, який я гортав, і бубоніла: «Криза, ой, а скільки реклами!» Від дядька, котрий сидів позаду мене, лунали дивні звуки, схожі на гортанні співи чукотських шаманів. Я подумав, що йому зле, й озирнувся. Але він дивився у вікно й посміхався. ▮

ВИПРОБУВАННЯ У маминому селі є цвинтар, розділений надвое — новий і старий. На старому не ховають з 1933-го, коли людей привозили гарбами та скидали до спільних ям. Серед них батьки моєї баби Маріки. Тепер там стіна з кущів барбарису, кизилу й бузини. Тим людям нікому було поставити хреста — останнього знаку вшанування. Свічка, яку ми запалили минулої суботи, — це теж знак ушанування, невеликий і беззахисний. Хтось скаже, що я це пишу, бо й моєї родини це торкнулося. Не тому. Свічка — то випробування на єдність українців, бо морили голодом селян саме за те, що вони були носіями українськості. Заразом і випробування на байдужість. Дяка Богові, у вікнах мого дому свічок не забракло. ▮

▲
**РОМАН
КАБАЧІЙ**

▼
**ВАСИЛЬ
ВАСЮТИН**

КВАДРАТНИЙ МЕТР ГЕОПОЛІТИКИ В Італії тішаються з чергової перемоги у війні з мафією: викрито кілька нових джерел фінансування неаполітанської «камори». Зокрема, під час операції конфісковано півсотні розкішних вілл на узбережжі, які здавали в оренду. Більшість із них, не здогадуючись про реального власника, винаймали військовослужбовці бази НАТО — лише за €1,5 — 3 тис. в місяць. З цього українець, який орендує помешкання в «хрущовці» за тисячу «зелених», може зробити два висновки. По-перше, їхні мафіозі не такі знахабнілі й ненажерливі, як наші власники нерухомості. А по-друге, до втіхи противників євроатлантичної інтеграції, якщо американські військові бази у нас з'являться, то, розмістившись десь у Криму, іноземні військовики ризикують швидко проїсти весь натовський бюджет. ▮

Серія АБ лінійка №344642, від 16.06.2006 Міністерство України у справах сім'ї, молоді та спорту

НЕ ТІЛЬКИ БОУЛІНГ..!

«Дует з блакитних мідій і кальмарів, білий рибний суп, фуа-гра, мармурова груша... та багато іншого...»

Боулінг-клуб «STRIKE». Пр.Перемоги, 84. Тел.: 501-0110(11); www.strike.kiev.ua

Свято безкоштовного спілкування

500 безкоштовних хвилин
всередині мережі МТС щомісяця

Плата за з'єднання на всі напрямки відсутня

Бізнес Новорічний 2009

www.mts.com.ua

Центр обслуговування корпоративних абонентів: 8 (044) 240 0001, 8 (050) 462 0001
(детальні умови; вартість дзвінка — згідно з тарифами Вашого оператора)

оператор зв'язку